

Udskriftsdato: 25. december 2025

2023/1 LSF 166 (Gældende)

Forslag til Lov om statsligt udpegede energiparker

Ministerium: By-, Land- og Kirkeministeriet

Journalnummer: By-, Land- og Kirkemin.,
Plan- og Landdistriktsstyrelsen, j.nr. 2023-4725

Forslag

til

Lov om statsligt udpegede energiparker

Kapitel 1

Formål og definitioner

§ 1. Loven har til formål at fremme elproduktion fra vedvarende energikilder på land via statsligt udpegede energiparker med forbedrede muligheder for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg under nødvendig hensyntagen til øvrige samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen.

Stk. 2. Loven har endvidere til formål at forbedre mulighederne for etablering af tilknyttede anlæg i energiparker, hvor særlige hensyn taler for denne placering.

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) Energipark: Et areal, der er udpeget efter § 3, med det formål at fremme opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf eller etablering af tilknyttede anlæg.
- 2) Tilknyttede anlæg: PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse.
- 3) PtX-anlæg: Teknisk installation, som anvender elektricitet til produktion af brint på grundlag af elektrolyse og eventuelt konverterer den producerede brint til brændstoffer, kemikalier eller andre materialer.
- 4) Anden erhvervsmæssig bebyggelse: Bygninger, installationer og faciliteter, der anvendes til erhvervsaktiviteter som f.eks. udvikling, produktion eller salg af varer eller tjenesteydelser, og som ikke er PtX-anlæg.

Kapitel 2

Udpegning af energiparker

§ 3. Ministeren for byer og landdistrikter kan med kommunalbestyrelsens tilslutning fastsætte regler om et areals anvendelse som energipark, hvis

- 1) arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh, jf. dog stk. 2, og
- 2) nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen.

Stk. 2. Ministeren for byer og landdistrikter kan uanset kravet i stk. 1, nr. 1, udpege et areal som energipark med henblik på at forbedre mulighederne for etablering af tilknyttede anlæg ved landanlæg til havvindmølleparker.

Stk. 3. Ministeren for byer og landdistrikter skal inddrage relevante ministre ved en vurdering af nationale interesser, der kan være af betydning for en udpegning, jf. stk. 1, nr. 2. Ministeren for byer og landdistrikter skal, hvor det er relevant for vurderingen, tillige inddrage stiftsøvrigheden.

Stk. 4. Ministeren for byer og landdistrikter kan tillægge regler udstedt i medfør af stk. 1 retsvirkning som kommuneplan, der er vedtaget i henhold til kapitel 4 i lov om planlægning.

§ 4. Ministeren for byer og landdistrikter indkalder ved offentlig digital annoncering forslag til arealer, der kan udpeges som energipark, jf. § 3, stk. 1.

Stk. 2. Et forslag skal indeholde en klar afgrænsning af det foreslåede areal samt en redegørelse for, at arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh, jf. § 3, stk. 1, nr. 1, eller at tilknyttede anlæg ønskes placeret ved landanlæg til havvindmølleparker, jf. § 3, stk. 2.

Stk. 3. Et forslag, der indsendes af en kommunalbestyrelse, og som forudsætter en undtagelse fra § 11 a, stk. 8, i lov om planlægning, jf. denne lovs § 10, skal tillige indeholde en redegørelse for den særlige planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse for placeringen.

Stk. 4. Ministeren for byer og landdistrikter kan fastsætte nærmere regler om indsendelse af forslag efter stk. 1, herunder om frist for indsendelse af forslag, om krav til forslags indhold og form, og om at forslag skal indsendes digitalt.

§ 5. Før udpegning af et areal som energipark i medfør af § 3, stk. 1, skal et forslag om udpegning offentliggøres digitalt.

Stk. 2. Ministeren for byer og landdistrikter fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af bemærkninger til forslaget.

§ 6. Kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal gives lejlighed til at udtale sig, inden forslag om udpegning af en energipark offentliggøres efter § 5, stk. 1.

§ 7. Foretages der efter udløbet af fristen fastsat efter § 5, stk. 2, væsentlige ændringer af forslaget om udpegning, skal der foretages ny offentliggørelse, jf. § 5, stk. 1.

Stk. 2. Ministeren for byer og landdistrikter fastsætter en passende frist for fremsættelse af bemærkninger til det ændrede forslag, dog mindst 4 uger.

§ 8. Ministeren for byer og landdistrikter kan kun foretage ændringer af og ophæve regler fastsat i medfør af § 3, stk. 1, med inddragelse af relevante ministre og stiftsovrigheden, jf. § 3, stk. 3, og efter forudgående offentliggørelse, jf. § 5.

Kapitel 3

Planlægning i kystnærhedszonen og udlæg af byzone i energiparker

§ 9. Ved planlægning til realisering af en energipark finder § 5 b, stk. 1, nr. 1, i lov om planlægning ikke anvendelse.

§ 10. Ministeren for byer og landdistrikter kan i forbindelse med udpegning af en energipark, jf. § 3, stk. 1, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placering af tilknyttede anlæg i energiparken, fastsætte regler om, at § 11 a, stk. 8, i lov om planlægning ikke finder anvendelse ved planlægning for tilknyttede anlæg.

Kapitel 4

Administrative bestemmelser m.v.

§ 11. Ministeren for byer og landdistrikter, miljøministeren og kulturministeren kan bemyndige en statslig myndighed, der er oprettet under det pågældende ministerium, til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

§ 12. Ministeren for byer og landdistrikter kan efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter lov om planlægning i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

§ 13. Miljøministeren kan efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

§ 14. Kulturministeren kan efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter museumslovens § 29 j, stk. 2, i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

§ 15. Ministeren for byer og landdistrikter kan pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe oplysninger til brug for udpegning af arealer som energiparker, herunder til behandling af forslag til arealer, jf. § 4, stk. 1.

§ 16. Miljøministeren kan fastsætte regler om pligt for kommunalbestyrelsen til at indberette og ajourføre oplysninger om behandling af ansøgninger om etablering af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i energiparker.

Kapitel 5

Lovens ikrafttræden

§ 17. Loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Kapitel 6

Ændringer i anden lovgivning

§ 18. I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 223 af 1. marts 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 4, indsættes efter nr. 6 som nyt nummer:

»7) regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,«.

Nr. 7 og 8 bliver herefter nr. 8 og 9.

2. I § 13, stk. 1, indsættes efter nr. 7 som nyt nummer:

»8) regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,«.

Nr. 8 og 9 bliver herefter nr. 9 og 10.

3. I § 15, stk. 5, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.

4. I § 19, stk. 3, ændres: »regler eller beslutning efter § 3 eller en tilladelse efter § 15 b, stk. 3, eller en aftale med en nationalparkfond eller en statslig, regional eller kommunal myndighed« til: »regler eller beslutning efter § 3, en tilladelse efter § 15 b, stk. 3, en aftale med en nationalparkfond eller en statslig, regional eller kommunal myndighed eller regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker«.

5. I § 29, stk. 1, 1. pkt., ændres: »eller regler og beslutninger efter § 3« til: », regler og beslutninger efter § 3 eller regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker«.

§ 19. I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022, som ændret ved § 2 i lov nr. 1790 af 28. december 2023 og § 10 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 50, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Fredningsnævnet kan for fredede arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, meddele dispensation til etablering af vindmøller og solcelleanlæg, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

2. I § 50, stk. 3, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

3. I § 65 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, og § 19, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

4. To steder i § 65, *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

5. I § 67, *stk. 2*, ændres »§ 65, stk. 1 og 2« til: »§ 65, stk. 1-3«.

§ 20. I lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023, som ændret ved § 33 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 og § 11 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 6 indsættes som *stk. 4*:

»Stk. 4. Miljøministeren kan for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, ophæve fredskovspligten til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

2. I § 38 indsættes som *stk. 3*:

»Stk. 3. Miljøministeren kan for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, dispensere fra § 11, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

§ 21. I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017, som ændret senest ved § 9 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 5 a, *stk. 3*, indsættes efter »planlægning,«: »regler fastsat i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,«.

§ 22. I museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014, som ændret ved § 46 i lov nr. 1715 af 27. december 2016 og § 1 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 29 j, *stk. 2*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Kommunalbestyrelsen kan for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, desuden gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

Kapitel 7

Territorial gyldighed

§ 23. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Statslig udpegning af energiparker
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.1.3.1. Udpegning af energiparker
 - 3.1.3.2. Betingelser for udpegning af en energipark
 - 3.1.3.3. Indkaldelse af forslag til mulige energiparker m.v.
 - 3.2. Fravigelse af anden lovgivning
 - 3.2.1. Lov om planlægning
 - 3.2.1.1. Regler om planlægning i kystnærhedszonen
 - 3.2.1.1.1. Gældende ret
 - 3.2.1.1.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.2.1.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.2.1.2. Regler om byudvikling
 - 3.2.1.2.1. Gældende ret
 - 3.2.1.2.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.2.1.2.3. Den foreslåede ordning
 - 3.2.2. Lov om naturbeskyttelse
 - 3.2.2.1. Gældende ret

- 3.2.2.1.1. Bygge- og beskyttelseslinjer
 - 3.2.2.1.2. Fredninger
 - 3.2.2.1.3. Forholdet til EU-naturbeskyttelsesregler
 - 3.2.2.2. Miljøministeriets overvejelser
 - 3.2.2.3. Den foreslåede ordning
- 3.2.3. Lov om skove
 - 3.2.3.1. Gældende ret
 - 3.2.3.2. Miljøministeriets overvejelser
 - 3.2.3.3. Den foreslåede ordning
- 3.2.4. Museumsloven
 - 3.2.4.1. Gældende ret
 - 3.2.4.2. Kulturministeriets overvejelser
 - 3.2.4.3. Den foreslåede ordning
- 3.3. Myndighedsbehandling af ansøgninger om opstilling af VE-anlæg m.v., herunder tilvejebringelse af plangrundlag
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Den foreslåede ordning
- 4. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter
- 5. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål
- 6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 8. Administrative konsekvenser for borgerne
- 9. Klimamæssige konsekvenser
- 10. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
- 11. Forholdet til EU-retten

12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

13. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) har den 12. december 2023 indgået ”Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land” med Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet. Lovforslaget udmønter dele af aftalen.

Lovforslaget har til formål at fastsætte en retlig ramme for statsligt udpegede energiparker på land. Hovedformålet med energiparkerne er at fremme elproduktionen fra vedvarende energikilder ved i afgrænsede geografiske områder at prioritere opstilling af vindmøller og solcelleanlæg set i forhold til andre interesser. De statsligt udpegede energiparker skal herved bidrage til at muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030.

Det foreslås, at ministeren for byer og landdistrikter med kommunalbestyrelsens tilslutning kan fastsætte regler om bestemte arealers anvendelse til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg samt tilknyttede anlæg i form af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse og derved udpege arealerne som energiparker. Etablering af energiparker anses for at være en væsentlig samfundsinteresse, der kan tillægges en større og særlig vægt i forhold til andre anvendelses- og beskyttelsesinteresser.

Der foreslås derfor også ændringer i en række love for at give bedre vilkår for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i en energipark. Det foreslås, at kommunerne gives videre rammer for planlægning i de udpegede energiparker, idet der foreslås fravigelser af gældende regler om planlægning i kystnærhedszonen og om udlæg af arealer til erhverv.

Der foreslås også ændringer af naturbeskyttelsesloven, skovloven og museumsloven, der vil give videre adgang til at dispensere til konkrete projekter med henblik på realisering af en udpeget energipark. Det drejer sig i naturbeskyttelsesloven om dispensation vedrørende sø- og åbeskyttelseslinjen, skovbyggelinjen, fortidsmindebeskyttelseslinjen, kirkebyggelinjen og fredninger. For skovloven drejer det sig om dispensation fra og ophævelse af fredskovspligt, og for museumsloven drejer det sig om dispensation vedrørende sten- og jorddiger.

Både udpegning af en energipark og godkendelse af projekter i en energipark vil ske efter konkret vurdering, så beskyttelsesinteresser vedrørende natur, miljø, landskaber, kulturarv og infrastruktur m.v. fortsat vil kunne varetages.

Det foreslås endvidere, at der skal gælde særlige regler for myndighedernes behandling af ansøgninger om VE-projekter m.v. i de statsligt udpegede energiparker. Det foreslås, at staten gives videre mulighed for involvering i myndighedsbehandlingen af konkrete projekter. Det skal medvirke til at sikre fremdrift samt medvirke til at kvalificere grundlaget for de enkelte afgørelser, f.eks. ved at staten i visse tilfælde kan overtage den kommunale planlægning og miljøvurderinger af konkrete projekter.

2. Lovforslagets baggrund

Som opfølgning på ”Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022”, som den daværende regering (Socialdemokratiet) indgik med Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative

Folkeparti, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne den 25. juni 2022, skal der gennemføres en række tiltag, som skal bidrage til at sikre rammevilkår, der kan muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030. Bl.a. fremgår det af aftalen, at staten frem mod 2030 skal spille en aktiv rolle i planlægningen af energiparker på land, dvs. større, statsligt udpegede områder, hvor der kan ske en hurtig udbygning af flere forskellige vedvarende energiteknologier, herunder vindmøller, solceller og PtX-anlæg m.v. Udbygningen af parkerne skal være markedsdrevet og dermed varetages af private udviklere, mens staten bidrager via planlægning m.v. for at fjerne barrierer herfor. Det er forventningen, at strømmen fra parkerne bl.a. kan anvendes af PtX-anlæg og derved understøtte en gradvis udbygning af PtX i Danmark.

Regeringen har den 9. oktober 2023 fremlagt udspillet ”Klimahandling – Sammen om mere grøn energi fra sol og vind på land”, som følger op på klimaaftalen fra 2022 og fremlægger forslag til rammer, der kan bidrage til at gøre en firedobling mulig.

På den baggrund har regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) den 12. december 2023 indgået ”Klimaafale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023, Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen” med Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet.

Det fremgår af aftalen, at aftaleparterne bl.a. er enige om, at der i foråret 2024 fremsættes en ny lov om større energiparker, hvori energiparker inden for de udpegede arealer tildeles særlige vilkår, der bl.a. lempet hensyn til arealbeskyttelse og dermed gør det nemmere og hurtigere at få tilladelser og dispensationer til opstilling af vedvarende energi, herunder i forhold til placering af PtX-anlæg og virksomheder i tilknytning til energiparkerne. Aftaleparterne er desuden enige om, at der skal gives mulighed for, at staten helt eller delvist kan overtage den konkrete planlægning med henblik på realisering af energiparkerne.

Det fremgår af aftalen, at loven bl.a. skal muliggøre, at der for beskyttede områder, som det gælder i dag, altid skal foretages en konkret vurdering af, om der kan dispenseres fra beskyttelsen i det konkrete område. Det vil sige, at der skal foretages en konkret afvejning af de forskellige beskyttelseshensyn og hensynet til vedvarende energi, hvor det fremadrettet gøres muligt, at hensynet til etablering af vedvarende energianlæg tillægges en større vægt end hidtil. Det betyder, at det fremadrettet i nødvendigt omfang kan blive muligt at placere vedvarende energianlæg på visse områder med beskyttelsesinteresser vedrørende natur, miljø, landskaber, kulturarv m.v. Det fremgår tillige af aftalen, at gældende regler for dispensation til tilstandsændringer på arealer, der er omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3, ikke skal ændres med loven.

Det fremgår endvidere af aftalen, at loven skal give gunstige vilkår for placering af PtX-anlæg og virksomheder såsom produktionsvirksomheder i tilknytning til anlæg i energiparkerne, hvor særlige hensyn taler for denne placering.

Endvidere fremgår det af aftalen, at der skal etableres én indgang for energiparkerne til statslig myndighedsbehandling på natur- og miljøområdet, som skal yde vejledning til kommunerne, koordinere de relevante statslige myndigheders sagsbehandling og eventuelt overtage myndighedsbehandlingen af miljøvurderingen og eventuelle miljøtilladelser.

Endelig fremgår det af aftalen, at aftaleparterne har noteret sig, at der på Bornholm er tilkendegivet særlige udfordringer i forbindelse med havvindmølleprojektet Energiø Bornholm vedrørende samplacering af havvindmølleparker med relevante elforbrugende virksomheder i tilknytning til kommende transmissionsanlæg.

Den foreslåede lov om energiparker udmønter dele af den politiske aftale af 12. december 2023 og er således en del af indsatsen for at bidrage med rammevilkår, der kan muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030.

Under forudsætning af lovforslagets vedtagelse forventes ministeren for byer og landdistrikter at igangsætte udpegning af en række arealer som energiparker i 2024. Der vil være tale om arealer, som kommuner og opstillere på baggrund af tidligere offentlige annonceringer allerede har peget på.

Det forventes, at ministeren senere i 2024 og i 2025 vil indkalde forslag til yderligere arealer, der kan udpeges som energiparker efter de foreslåede regler.

Det følger af aftalen, at den skal evalueres primo 2025, efter afslutning af første udpegning, og at der i den forbindelse gives en status på udbygningen af vedvarende energi på land med henblik på at vurdere de igangsatte initiativer samt behovet for eventuelle yderligere tiltag, herunder ift. planlægning, myndighedsbehandling og beskyttelsesinteresser.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Statslig udpegning af energiparker

3.1.1. Gældende ret

Lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 223 af 1. marts 2024 (herefter ”planloven”), indeholder regler om det nødvendige plangrundlag for større bygge- og anlægsarbejder m.v.

Efter planloven skal der for hver kommune foreligge en kommuneplan. Kommuneplanen skal bl.a. indeholde retningslinjer for beliggenheden af tekniske anlæg, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5, og fastsætte rammer for indholdet af lokalplaner for de enkelte dele af kommunen med hensyn til tekniske anlæg, jf. planlovens § 11 b, stk. 1, nr. 9. Begrebet ”tekniske anlæg” omfatter bl.a. vindmøller og solcelleanlæg.

Efter planloven skal en kommuneplan tillige indeholde retningslinjer for en række andre anvendelses- og beskyttelsesinteresser, der kan være uforenelige med opstilling af vindmøller og solcelleanlæg og andre tekniske anlæg. Herunder skal kommuneplanen f.eks. indeholde retningslinjer for varetagelse af naturbeskyttelsesinteresser, for sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier og for sikring af landskabelige bevaringsværdier, der efter gældende regler kan begrænse muligheder for planlægning for tekniske anlæg, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 14, 15 og 16.

Det følger af planlovens § 12, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal virke for kommuneplanens gennemførelse, herunder ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen. Kommunalbestyrelsen skal således i den faktiske virksomhed og i administrationen af lovgivningen arbejde for, at kommuneplanen omsættes til virkelighed. Det betyder f.eks., at kommunalbestyrelsen skal vurdere såvel konkrete ansøgninger som kommunens egne dispositioner som bygherre m.m. i relation til kommuneplanens bestemmelser. Ifølge vejledning nr. 9756 af 15. maj 2008 om kommuneplanlægning giver bestemmelsen i § 12, stk. 1, navnlig kommunalbestyrelsen ret til at afslå ansøgninger om tilladelser og dispensationer, ikke alene efter planloven, men også ved administration af anden lovgivning, f.eks. bygge-, miljøbeskyttelses-, naturbeskyttelses- og vejlovgivningen, ud fra hensyn til kommuneplanen, forudsat at der er tale om skønsmæssige afgørelser.

Kravet om at virke for kommuneplanen fortrænger ikke kommunalbestyrelsens pligt til at foretage en individuel og konkret bedømmelse af de enkelte ansøgninger efter landzonebestemmelserne, henholdsvis de respektive særlove. Kommunalbestyrelsen kan også i forbindelse med sådanne tilladelser og dispensa-

tioner fra planlov eller særlovgivning fastsætte vilkår med henblik på kommuneplanens gennemførelse, jf. vejledningen om kommuneplanlægning, afsnit H. 1.

En kommuneplan fastlægger endvidere en direkte bindende, retlig ramme for kommunalbestyrelsens lokalplanlægning. Det følger således af planlovens § 13, stk. 1, nr. 1, at en lokalplan ikke må stride mod kommuneplanen.

Efter planlovens § 13, stk. 2, skal der tilvejebringes en lokalplan, før der bl.a. gennemføres større udstykninger eller større bygge- og anlægsarbejder. Det afgørende kriterium for, om et projekt er lokalplanpligtigt efter § 13, stk. 2, er, om projektet vil medføre en væsentlig ændring i det bestående miljø. Som klart udgangspunkt vil opstilling af større vindmøller og solcelleanlæg i det åbne land forudsætte, at der er tilvejebragt lokalplan.

Hvis et lokalplanpligtigt projekt er i overensstemmelse med kommuneplanen, påhviler det kommunalbestyrelsen snarest at udarbejde et forslag til lokalplan og derefter at fremme sagen mest muligt, jf. planlovens § 13, stk. 3. Ifølge vejledning nr. 9922 af 28. september 2009 om lokalplanlægning betyder udtrykket 'snarest', at kommunalbestyrelsen, så hurtigt det er muligt, skal tage initiativ til at udarbejde et lokalplanforslag og senest et år efter bygherrens anmodning skal have offentliggjort et forslag til lokalplan.

Bestemmelsen i planlovens § 13, stk. 3, giver ikke bygherren sikkerhed for, hverken at lokalplanforslaget bliver endeligt vedtaget, eller at planen får det af bygherren ønskede indhold. Kommunalbestyrelsen antages at være berettiget til at ændre kommuneplanen ved et tillæg i stedet for at udarbejde en lokalplan, jf. vejledningen om lokalplanlægning afsnit 1.3.3. Projektet vil derefter ikke være i overensstemmelse med kommuneplanen, og kommunen vil ikke være forpligtet til at udarbejde forslag til lokalplan.

Det nødvendige plangrundlag i form af en lokalplan og, hvor det er nødvendigt, et tillæg til kommuneplanen med ændrede kommuneplanretningslinjer og kommuneplanrammer kan tilvejebringes i en samlet planlægningsproces efter planlovens regler, herunder med samtidig offentliggørelse af forslag til kommune- og lokalplanlægning efter planlovens regler.

Efter planloven er det normalt kommunalbestyrelsen, der forestår kommune- og lokalplanlægning. Det er således normalt kommunerne, som efter planloven beslutter, hvilke arealer der kan anvendes til opstilling af større vindmøller og solcelleanlæg i det åbne land, og som fastlægger de nødvendige planlægningsmæssige rammer herfor.

Ministeren for byer og landdistrikter har dog i medfør af planlovens § 3 en række beføjelser, kaldet landsplanbeføjelser, der giver mulighed for at stille krav til kommunalbestyrelsens planlægning og administration af planloven. Endvidere indeholder planloven beføjelser til at gøre indsigelse mod kommunalbestyrelsens offentliggjorte forslag til kommune- og lokalplaner.

Det følger af planlovens § 29, stk. 1, at ministeren for byer og landdistrikter skal fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan (kommuneplantillæg), der ikke er i overensstemmelse med de nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, klimabeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse og hensyn til nationale og regionale anlæg, eller ikke er i overensstemmelse med regler og beslutninger efter planlovens § 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning.

Indsigelsesbeføjelsen efter planlovens § 29, stk. 1, er delegeret til Plan- og Landdistriktsstyrelsen, jf. bekendtgørelse nr. 470 af 8. maj 2023 om henlæggelse af visse opgaver og beføjelser til Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

Indsigelsesbeføjelsen i planlovens § 29, stk. 1, er et centralt element i statens tilsyn med den kommunale planlægning. I forbindelse med den offentlige høring over planforslag vurderer relevante statslige myndigheder, om planlægningen er i overensstemmelse med de nationale interesser, som myndighederne varetager. Hvis planforslaget ikke er i overensstemmelse med de nationale interesser, fremsætter Plan- og Landdistriktsstyrelsen indsigelse mod planforslaget på vegne af og efter koordinering med de statslige myndigheder.

Beføjelsen i § 29, stk. 1, kan eksempelvis anvendes til at gøre indsigelse mod kommuneplanlægning for vindmøller eller solceller i bevaringsværdige landskaber, hvor det vurderes, at planlægningen er i strid med den nationale interesse i at sikre landskabelige bevaringsværdier, i naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, hvor planlægningen er i strid med den nationale interesse i at sikre naturbeskyttelsesinteresserne, i omgivelser omkring kirker i det åbne land, hvor planlægningen er i strid med den nationale interesse i ikke at forringe indsyn til og udkig fra kirken som kulturhistorisk kendingsmærke, i områder hvor planlægning er i strid med den nationale interesse i at varetage hensynet til at sikre mulige lokaliseringer af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug, i områder nær Forsvarets arealer, hvor planlægningen er i strid med nationale interesser relateret til landets sikkerhed og rigets forsvar, og i områder nær flyvepladser eller andre luftfartsanlæg, hvor planlægningen er i strid med den nationale interesse i at sikre luftfartssikkerheden.

Efter planlovens § 2 a skal ministeren for byer og landdistrikter hvert fjerde år offentliggøre en oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, herunder de interesser der er fastlagt i medfør af planloven og lovgivningen i øvrigt. Den seneste oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen er offentliggjort juli 2023. Oversigten er ikke udtømmende, men beskriver de på offentliggørelsestidspunktet gældende nationale interesser, der føres tilsyn med, og som kan give anledning til indsigelse efter § 29, stk. 1.

Ifølge planlovens § 29, stk. 2, skal ministeren for byer og landdistrikter fremsætte indsigelse mod forslag til lokalplaner, der er i strid med regler i planloven om planlægning i kystnærhedszonen. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne.

Ifølge planlovens § 29, stk. 3, kan en minister fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, som ministeren varetager. Det fremgår af forarbejderne til § 29, stk. 3, at det som udgangspunkt er den pågældende minister, der fremsætter indsigelse, da det dermed sikres, at de forhold, der gøres indsigelse mod, er af væsentlig national interesse, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 121 som fremsat, side 15. Det er således forudsat i lovens forarbejder, at en indsigelse efter planlovens § 29, stk. 3, 1.pkt., skal være motiveret i varetagelse af de nationale interesser, den pågældende minister varetager.

Retten til at fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag efter § 29, stk. 3, gælder også for stiftsøvrigheden, jf. § 29, stk. 3, 2. punktum. Stiftsøvrigheden kan således fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, som stiftsøvrigheden som myndighed varetager. Det fremgår dog af § 29, stk. 3, 3. og 4. pkt., at stiftsøvrigheden ikke kan fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag, der muliggør opstilling af solceller længere væk fra en kirke end 1.000 m. Stiftsøvrigheden kan heller ikke fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag, der muliggør opstilling af vindmøller længere væk fra en kirke end 1.000 m, dog 2.000 m ved et lokalplanforslag, der muliggør opstilling af vindmøller med en totalhøjde på mindst 250 m.

Planlovens §§ 29 a, b og c fastlægger nærmere bestemte indsigelsesbeføjelser for henholdsvis regionsrå-

det, for kommunalbestyrelsen i en nabokommune eller i hovedstadsområdet og for en berørt nationalparkfond.

Efter planlovens § 29 a kan regionsrådet gøre indsigelse over for forslag til kommuneplaner og ændringer af kommuneplaner, hvis planforslaget er i strid med den regionale råstofplan, jf. § 5 a i lov om råstoffer.

Efter planlovens § 29 b kan en kommunalbestyrelse fremsætte indsigelse mod en nabokommunes planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for kommunens udvikling, og en kommunalbestyrelse i hovedstadsområdet kan fremsætte indsigelse over for planforslag fra andre kommuner i hovedstadsområdet, hvis forslaget har væsentlig betydning for kommunens udvikling.

Efter planlovens § 29 c kan en berørt nationalparkfond fremsætte indsigelse over for et planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling.

En indsigelse efter §§ 29, 29 a, 29 b eller 29 c, medfører, at kommunalbestyrelsen ikke kan vedtage planforslaget endeligt, før der er opnået enighed om de nødvendige ændringer, jf. planlovens § 28, stk. 1. Kan de involverede myndigheder ikke nå til enighed, kan spørgsmålet vedrørende en indsigelse efter § 29, stk. 3 og §§ 29 a, 29 b eller 29 c indbringes for ministeren for byer og landdistrikter, jf. §§ 28, stk. 2, og § 29 c, stk. 3.

3.1.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser

Med henblik på at udmønte den politiske aftale af 12. december 2023 er der behov for en ny retlig ramme, der skal omfatte statsligt udpegede energiparker. Udpegningen skal gælde for geografisk afgrænsede områder og skal fremme opstilling af vindmøller og solcelleanlæg i områderne. Der skal herunder være mulighed for i energiparkerne at fravige anden lovgivning med henblik på at kunne prioritere hensynet til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg set i forhold til andre anvendelses- og beskyttelsesinteresser i områderne.

Der kan være samfundsøkonomiske fordele i samplacering af fleksibelt elforbrug, herunder PtX-anlæg, og elproduktion, da det kan reducere eller udskyde behovet for investeringer i det kollektive elnet og samtidig understøtte indpasningen af elproduktion fra flere vindmøller og solceller i elnettet. Det vurderes, at projektudviklere i høj grad vil samtænke vindmølle- og solcelleprojekter med PtX-projekter. Derfor er det væsentligt, at der muliggøres placering af PtX-anlæg i energiparker, og at de PtX-anlæg, der kan etableres i energiparkerne, underlægges de samme eller tilsvarende lempeligere regler som VE-anlæg i parkerne med henblik på, at sagsbehandlingen kan foregå som et samlet projekt, og vindmølle- og solcelleanlæg kan idriftsættes samtidig med PtX-anlæggene.

Placering af anden erhvervsmæssig bebyggelse, som f.eks. produktionsvirksomheder, sammen med vedvarende energianlæg og PtX-anlæg kan give mulighed for nye lokale udviklingsmuligheder samt udvikle lokale økosystemer af virksomheder omkring energiparkerne. Det kan give nye muligheder for grønne synergier i form af f.eks. genanvendelse af overskudsvarme, ressourcer og biprodukter fra produktion m.v. Derfor bør der tilsvarende gælde lempeligere regler for etablering af anden erhvervsmæssig bebyggelse såsom produktionsvirksomheder i energiparker.

PtX-anlæg er med et stort og fleksibelt energiforbrug velegnede til at aftage strøm fra havvindmøller. En stor del af elproduktionen fra nye havvindmølleparker forventes at blive anvendt til PtX-anlæg og evt. andre anlæg med behov for store mængder strøm. Placeres PtX-anlæg og evt. andre store elforbrugende anlæg i tilknytning til højspændingsstationer, som er en del af et landanlæg til en ny havvindmøllepark, kan der potentielt opnås besparelser på omkostninger til elkabler mellem de elforbrugende anlæg og den producerede havvindmøllestrøm og forstærkning af det bagvedliggende kollektive net, ligesom der også

er mulighed for at minimere nettab fra transport af strømmen. For således at kunne sikre en energieffektiv og samfundsøkonomisk fordelagtig anvendelse af elproduktionen og fremme lokal vækst bør der kunne udpeges arealer til energiparker til PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse, der placeres ved landanlæg til en ny havvindmøllepark, som det er tilfældet ved Bornholm.

Udpegningen af en energipark udmønter en samlet afvejning af forskellige anvendelses- og beskyttelsesinteresser i området. Udpegningen som energipark vil således være udtryk for en prioritering af områdets mulige anvendelse til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg og eventuelt tilknyttede anlæg over for andre interesser.

Hensigten er at ændre vægtningen af nationale interesser sådan, at hensynet til udbygning af VE kan tillægges større vægt på de arealer, der udpeges som energiparker med dertilhørende mulighed for opstilling af VE-anlæg, såfremt nationale interesser ikke taler afgørende imod dette.

Det betyder, at det fremadrettet i nødvendigt omfang skal være muligt at placere vedvarende energianlæg på visse områder med beskyttelsesinteresser vedrørende natur, miljø, landskaber, kulturarv m.v., og dermed en fravigelse af statens normale varetagelse af nationale interesser i kommuneplanlægningen som beskrevet ovenfor.

Det er By-, Land- og Kirkeministeriets opfattelse, at det bør være en forudsætning for en udpegning af et areal som energipark med tilhørende mere lempelige vilkår for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i form af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse, at energiparken vil kunne udgøre et betydende bidrag til at fremme den samlede elproduktion fra solenergi og landvind på land, hvorfor udpegninger bør begrænses til arealer, der forventes at kunne rumme anlæg med en vis minimumsproduktion.

Som det er beskrevet ovenfor, forventes ministeren for byer og landdistrikter i en første runde at udpege arealer, der allerede er indmeldt af kommuner og opstillere på baggrund af tidligere offentlige annonceringer, og som er identificeret som potentielle energiparker efter drøftelser med bl.a. de berørte kommuner. Det skal samtidig sikres, at muligheden for at opstille vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg på mere gunstige vilkår ikke er forbeholdt en forudbestemt gruppe af opstillere af VE-anlæg m.v., men er generelt tilgængelig for potentielle opstillere i alle landets kommuner. Der er derfor også behov for, at ministeren igangsætter en eller flere runder, hvor kommuner og opstillere m.v. kan indsende forslag til yderligere arealer, der kan udpeges som energipark. Det vil være med til at sikre ligebehandling m.v. i overensstemmelse med EU-retlige regler og principper.

Ordningen bør indrettes på en måde, så kommunalbestyrelsen vil kunne inddrage potentielle opstillere af vindmøller og solcelleanlæg m.v. i overvejelser om og udformningen af et kommunalt forslag til arealer, der kan udpeges. Endvidere bør potentielle opstillere af vindmøller og solcelleanlæg m.v. på eget initiativ kunne gå i dialog med kommunalbestyrelsen om mulige projekter i kommunen og herved foranledige et kommunalt forslag, hvor kommunen ønsker at fremme projektet. Derudover bør potentielle opstillere kunne indsende forslag til ministeren for byer og landdistrikter, der vil skulle inddrage kommunalbestyrelsen i vurderingen af sådanne forslag.

En ny retlig ramme for statsligt udpegede energiparker skal give lige mulighed for udpegning af energiparker i alle kommuner og skal kunne omfatte alle potentielle opstillere af vindmøller og solcelleanlæg. Ordningen skal som nævnt indeholde visse minimumsbetingelser for, at et areal kan udpeges som energipark, men skal ikke kunne medføre retskrav på en statslig udpegning af et foreslået areal, uanset om arealet opfylder disse betingelser. En udpegning må i alle tilfælde forudsætte, at arealet efter en samlet vurdering af en række forskellige hensyn er egnet til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg m.v. på mere lempelige vilkår. Dette svarer til reglerne i planloven, hvorefter potentielle opstillere

ikke har retskrav på, at kommunalbestyrelsen tilvejebringer plangrundlag for et bestemt område eller projekt. Aftaleparterne skal ifølge den politiske aftale af 12. december 2023 orienteres om resultatet af dialogen med kommunerne om identificerede potentielle energiparkarealer med mulighed for at kunne afgive bemærkninger hertil forud for udpegning af arealer til energiparker.

3.1.3. Den foreslåede ordning

3.1.3.1 *Udpegning af energiparker*

Som det fremgår ovenfor, skal den foreslåede lov om statsligt udpegede energiparker bidrage til rammevilkår, der kan muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030.

Formålet med den foreslåede lov om statsligt udpegede energiparker er at fremme elproduktionen fra vedvarende energikilder på land ved at udpege energiparker på land med forbedrede muligheder for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg under nødvendig hensyntagen til øvrige samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen. Loven skal derved bl.a. give mulighed for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg i større sammenhængende områder på land, hvor det efter gældende regler ville være vanskeligt eller ikke muligt at etablere vindmøller eller solcelleanlæg. Det vil bl.a. skulle ske ved en ændret afvejning af nationale interesser i forbindelse med udpegningen og ved videre mulighed for at dispensere fra visse bestemmelser i den gældende arealregulering i bl.a. naturbeskyttelsesloven, skovloven og museumsloven.

Loven har endvidere til formål at forbedre mulighederne for etablering af tilknyttede anlæg i energiparker, hvor særlige hensyn taler for denne placering. Det vil alt efter de konkrete omstændigheder kunne omfatte PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse. PtX-anlæg er med et stort og fleksibelt energiforbrug velegnede til at aftage strøm fra vindmøller og solcelleanlæg og vil efter omstændighederne kunne reducere behov for udbygning af elnettet, som vindmøller og solcelleanlæg ellers kunne medføre. Anden erhvervsmæssig bebyggelse i tilknytning til anlæg i energiparken kan give mulighed for nye lokale udviklingsmuligheder samt udvikle lokale økosystemer af virksomheder i energiparkerne.

Det foreslås i § 3, stk. 1, at ministeren for byer og landdistrikter med kommunalbestyrelsens tilslutning kan fastsætte regler om et areals anvendelse som energipark.

Det vil således være en forudsætning for udpegning af et areal som energipark, at den kommunalbestyrelse, hvor energiparken vil være beliggende, har givet sin tilslutning til udpegningen. Kommunalbestyrelsen skal i den sammenhæng inddrage almindelige planlægningsmæssige hensyn, herunder hensyn til lokal-samfund, åbne kystlandskaber, væsentlige naturværdier og biodiversitet. Det vil også gøre sig gældende i kystnærhedszonen.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at udpegning af et areal i medfør af den foreslåede lov i alle tilfælde vil ske ved bekendtgørelse. Bekendtgørelsen vil sikre klarhed og offentlighed om udpegede arealer. Der vil i bekendtgørelsen skulle fastsættes en klar geografisk afgrænsning af energiparken, forventeligt med henvisning til et kortbilag til bekendtgørelsen.

Ministeren for byer og landdistrikter vil i bekendtgørelsen kunne fastsætte en overordnet ramme for arealets mulige anvendelse som energipark efter loven. Bekendtgørelsen vil bl.a. kunne indeholde regler om, hvilke typer anlæg der kan planlægges for og træffes afgørelse om efter de foreslåede lempede regler, herunder vil der kunne fastsættes rammer for anlæggenes mulige beliggenhed og udformning. F.eks. vil det kunne fastsættes i bekendtgørelsen, at energiparken eller dele af energiparkens arealer kun udpeges til opstilling af henholdsvis vindmøller eller solcelleanlæg for at tilpasse de mulige anlægs påvirkning af omgivelserne. Tilsvarende vil ministeren kunne fastlægge, at energiparkens rammer for placering af an-

den erhvervsmæssig bebyggelse, jf. den foreslåede § 10, kun vil omfatte en afgrænset del af energiparken for at tilpasse de mulige anlægs påvirkning af omgivelserne.

De foreslåede regler vil medføre, at ministeren for byer og landdistrikter i forbindelse med udpegning af arealer som energiparker skal foretage en ændret vægtning af nationale interesser sådan, at hensynet til udbygning af VE tillægges større vægt. Derved vil der kunne udpeges energiparker på arealer, hvor det efter gældende regler er vanskeligt eller ikke er muligt for kommunalbestyrelsen at planlægge for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg på grund af bl.a. statens almindelige varetagelse af nationale interesser i kommuneplanlægningen.

Det vil bl.a. betyde, at det vil blive muligt at udpege energiparker på visse områder med beskyttelsesinteresser vedrørende natur, miljø, landskaber, kulturarv m.v. Uanset den hidtidige planlægning efter planloven vil ministeren kunne udpege energiparker på arealer, som rummer andre nationale interesser som bl.a. landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske bevaringsinteresser. Ministeren vil dog ikke kunne udpege et areal som energipark, hvis nationale interesser taler afgørende imod udpegningen, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 2, som er beskrevet nedenfor. Det vil f.eks. kunne være i helt særlige, sårbare og værdifulde områder.

Der vil i alle tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om arealet er egnet som energipark. Det vil alt efter de konkrete omstændigheder være relevant at inddrage en række bredere hensyn i denne vurdering, som angår de overordnede samfundsmæssige ønsker, herunder bredere planlægningsmæssige hensyn. Varetagelsen af sådanne bredere hensyn skal medvirke til, at udpegningen understøtter overordnede samfundsmæssige ønsker til en national udbygning med vindmøller og solcelleanlæg på land. Ministeren vil i vurderingen f.eks. kunne inddrage hensynet til andre arealanvendelsesinteresser, herunder råstofinteresser og overlap med større sammenhængende forekomster af dræned kulstofrige arealer (lavbundsarealer), hvor etablering af vindmøller og solcelleanlæg på arealerne vil kunne vanskeliggøre udtagning og vådgøring af disse for at reducere udledning af klimagasser. Ministeren vil endvidere i vurderingen f.eks. kunne inddrage muligheder for den nødvendige tilslutning til netinfrastruktur eller PtX-anlæg, nærhed til boliger m.v., beliggenheden i forhold til andre VE-anlæg, transportinfrastruktur og den geografiske fordeling af energiparker i hele landet.

Det foreslås, at regler fastsat i en bekendtgørelse om udpegning af et areal som energipark skal være bindende for kommunalbestyrelsens planlægning efter planloven på samme måde som landsplandirektiver efter planlovens § 3. Dette sikres ved tilføjelser til planlovens regler om det planretlige hierarki. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen ikke må vedtage kommune- og lokalplanlægning i strid med bekendtgørelsens regler. Kommunalbestyrelsen må således ikke planlægge efter planloven for en anvendelse i strid med bekendtgørelsen for energiparken.

Det foreslås desuden, at ministeren kan tillægge bekendtgørelsens regler retsvirkning som kommuneplan. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at virke for bekendtgørelsens gennemførelse ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen, jf. planlovens § 12, stk. 1. Det vil desuden medføre, at hvis et lokalplanpligtigt projekt er i overensstemmelse med reglerne, påhviler det kommunalbestyrelsen snarest at udarbejde et forslag til lokalplan og derefter at fremme sagen mest muligt, som var det en kommuneplan, jf. planlovens § 13, stk. 3.

Det foreslås samtidig, at planlovens regler om indsigelser mod den kommunale planlægning tilpasses, så ministeren også vil skulle fremsætte indsigelse efter planlovens § 29, stk. 1, mod kommuneplanforslag, som er i strid med reglerne i en bekendtgørelse for en energipark. Det vil svare til det, som gælder for landsplandirektiver udstedt i medfør af planlovens § 3.

Udpegningen af et areal som energipark vil betyde, at en minister som udgangspunkt ikke vil gøre

indsigelse efter planlovens § 29 over for planforslag, der udmønter energiparken, da der allerede i forbindelse med udpegningen er foretaget en vurdering og afvejning af nationale interesser, herunder i forhold til en påvirkning af omgivelserne, jf. nærmere herom nedenfor i pkt. 3.1.3.2.

De foreslåede regler vil dog ikke udelukke, at der kan være grundlag for at gøre indsigelse efter planlovens regler mod planforslag, der har til formål at realisere energiparken. Det vil typisk forudsætte, at indsigelsen er begrundet i helt særlige forhold, som ikke er indgået i den samlede afvejning af berørte nationale interesser ved udpegningen af energiparken, og ikke er udtryk for en anden afvejning af de nationale interesser, end der er foretaget i forbindelse med udpegningen. F.eks. vil der i særlige tilfælde fortsat kunne gøres indsigelse mod konkrete forslag til nærmere planlægning, hvis forholdene har ændret sig væsentligt siden udpegningen, eller hvis der ikke i tilstrækkelig grad er sikret natur- eller miljøhensyn, der følger af EU-lovgivning eller andre internationale forpligtelser, jf. Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, pkt. 2.1.4.

Det forudsættes, at stiftsøvrighedens, regionsrådets, kommunalbestyrelsens og nationalparkfondens anvendelse af indsigelsesbeføjelser i § 29, stk. 3, og §§ 29 a, b og c vil ske under iagttagelse af den overordnede afvejning af interesser, der udmøntes i en bekendtgørelse om udpegning af en energipark. Det bemærkes i den sammenhæng, at pågældende stiftsøvrighed, regionsråd, kommunalbestyrelse og nationalparkfond tillige vil være inddraget og have haft mulighed for at afgive bemærkninger til den overordnede afvejning forud for udpegningen af en energipark, herunder ved inddragelse af stiftsøvrigheden og regionsrådet efter de foreslåede regler herom, jf. forslaget § 3, stk. 3, og § 6, og i øvrigt i forbindelse med den offentlige høring over forslag om udpegning med tilhørende miljøvurdering, jf. nedenfor. I tilfælde af en indsigelse vil det efter gældende regler være op til ministeren for byer og landdistrikter at tage stilling til de modstående interesser, hvis de involverede myndigheder ikke kan nå til enighed, jf. planlovens § 28, stk. 2, og § 29, stk. 3.

Der foreslås i § 5, at et forslag om udpegning af et areal som energipark vil skulle offentliggøres i form af et udkast til bekendtgørelse med en høringsfrist på mindst 8 uger. Hvis der foretages væsentlige ændringer af forslaget, vil der skulle gennemføres en ny offentlighedsprocedure med en passende frist, dog mindst 4 uger, jf. det foreslåede § 7. Det foreslås i § 8, at også ændringer eller ophævelse af fastsatte regler om en allerede udpeget energipark kun kan ske efter forudgående offentlig høring efter samme procedurer.

Ændring af en bekendtgørelse om udpegning af en energipark vil f.eks. kunne være relevant, hvis der viser sig at være behov for at udlægge et større areal til opstilling af vindmøller eller solcelleanlæg, end der er omfattet af den oprindelige udpegning eller viser sig behov for at ændre de fastsatte rammer for anlæg i energiparken. Det vil også kunne være relevant, hvis der efterfølgende viser sig at være behov for at ændre den udpegede energipark for at kunne fravige planlovens byvækstregler, jf. lovforslagets § 10, med henblik på kommunal planlægning for PtX-anlæg eller anden erhvervsmæssig bebyggelse.

Ophævelse af en bekendtgørelse om udpegning af en energipark forventes navnlig at kunne blive relevant, hvis det viser sig, at en udpeget energipark ikke vil blive realiseret, eller hvis der i en realiseret energipark ikke længere er behov for arealet til solceller eller vindmøller. Ophævelse af en bekendtgørelse om udpegning af en energipark vil medføre, at arealet ikke længere er udpeget som energipark, og at de foreslåede regler for energiparker ikke længere gælder for arealet. Planlægning og afgørelser, der på tidspunktet for ophævelsen allerede er henholdsvis vedtaget eller truffet i henhold til de foreslåede regler for energiparker, vil fortsat være gældende efter sit indhold. Der vil efter gældende regler kunne knyttes betingelser til en bonuslokalplan i landzone, jf. planlovens § 15, stk. 4, f.eks. bestemmelser om, at vindmøller eller solcelleanlæg skal fjernes, hvis de har været ude af drift i et år.

Ny planlægning for arealer i en tidligere energipark, herunder ændring af den gældende planlægning, vil skulle vedtages efter lovgivningens almindelige regler. Nye afgørelser for arealer og anlæg i en tidligere energipark vil skulle træffes under iagttagelse af den gældende planlægning og efter lovgivningens almindelige regler i øvrigt.

Eksisterende anlæg m.v., der er opført til realisering af den tidligere energipark, vil således kunne opretholdes inden for de gældende rammer, uanset en senere ophævelse af bekendtgørelsen om udpegning af energiparken. Der vil kunne foretages ændringer af eksisterende anlæg m.v. og etableres nye anlæg m.v. på arealer i den tidligere energipark inden for rammerne af det til enhver tid gældende plangrundlag og lovgivningens almindelige regler.

Udstedelse af en bekendtgørelse om udpegning, ændring eller ophævelse af en energipark vil skulle ske under iagttagelse af almindelige procedurer og regler og vil herunder forudsætte, at et udkast til bekendtgørelse er behandlet på baggrund af bl.a. de gældende regler om miljøvurdering og regler om beskyttelse af Natura-2000 områder og bilag IV-arter.

Udstedelse af en bekendtgørelse om udpegning, ændring eller ophævelse af en energipark i medfør af lov om statsligt udpegede energiparker vil ikke kunne påklages. Miljøvurderingen af bekendtgørelsen vil efter gældende regler kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. § 48, stk. 3 og 4, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 30. januar 2023 (miljøvurderingsloven).

Det vil ikke være udelukket at udpege et areal med henblik på opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og evt. tilknyttede anlæg, for hvilket der allerede er igangsat eller vedtaget planlægning efter planloven med henblik på opstilling af vindmøller eller solcelleanlæg. Det vil f.eks. kunne være relevant, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at en udpegning som energipark kan fremme opstillingen af planlagte vindmøller og solcelleanlæg på arealerne. Der vil i en sådan situation gælde de samme vilkår for udpegningen, herunder at arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh, jf. pkt. 3.1.3.2. Det vil heller ikke været udelukket at udpege et areal, hvor der på grundlag af ældre planlægning e.l. allerede er opstillet vindmøller eller solcelleanlæg på arealet eller dele af det. Udpegningen vil i en sådan situation forudsætte, at arealet reelt forventes - ved opstilling af supplerende anlæg eller ved udskiftning af eksisterende anlæg - at kunne rumme nye vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh.

3.1.3.2. Betingelser for udpegning af en energipark

Det foreslås i § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, at et areal kun kan udpeges som energipark efter de foreslåede regler, hvis arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh, og hvis nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen.

Der vil være tale om nødvendige betingelser for udpegning af en energipark efter de foreslåede regler og dermed for, at de foreslåede lempelige regler for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg m.v. i statsligt udpegede energiparker kan finde anvendelse. Opfyldelse af betingelserne vil ikke medføre en pligt til udpegning.

Betingelsen i § 3, stk. 1, nr. 1, vil medføre, at der skal foretages en vurdering af den mulige elproduktion fra anlæg på et potentielt energiparkareal forud for en eventuel udpegning af arealet som energipark. Der kan være nogen usikkerhed knyttet til en sådan vurdering, bl.a. fordi der ikke kan forventes at foreligge

et konkret projekt på tidspunktet for udpegningen. I relation til den foreslåede betingelse vil det som udgangspunkt være afgørende, om der efter en foreløbig vurdering af oplysninger om arealet og forventede mulige vindmølle- og solcelleanlæg med rimelig sikkerhed kan forventes en elproduktion på minimum 100 GWh.

Med den aktuelle teknologi skønnes det, at 100 GWh pr. år kan produceres af enten 30 MW landvindmøller eller ca. 70 MW solcelleanlæg. Det skønnes, at VE-anlæg med en forventet årlig produktion på 100 GWh vil optage et areal på ca. 100 ha.

Det foreslås i § 3, stk. 2, at ministeren for byer og landdistrikter skal kunne udpege et areal som energipark, selvom arealet ikke vil kunne opfylde kriteriet i det foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1, med henblik på at forbedre mulighederne for etablering af tilknyttede anlæg ved landanlæg til havvindmølleparker. Disse arealer vil kunne udpeges med henblik på at fremme muligheder for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse, der ønskes opført ved landanlæg, der skal etableres i tilknytning til nye havvindmølleparker. Der vil i øvrigt gælde samme vilkår for udpegning af en sådan energipark som for øvrige energiparker. Der vil også gælde samme vilkår for planlægning for og tilladelse til etablering af de tilknyttede anlæg.

Med den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 2, vil det være en betingelse for udpegning af et areal som energipark efter de foreslåede regler, at nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen.

Betingelsen vil medføre, at der i alle tilfælde skal foretages en vurdering af forholdet til nationale interesser forud for en eventuel udpegning af et areal som energipark. Nationale interesser skal i den sammenhæng forstås i overensstemmelse med planlovens § 29, og dermed i udgangspunktet som beskrevet i Oversigten over nationale interesser i kommuneplanlægningen, jf. planlovens § 2 a. Det vil samtidig betyde, at en minister som det klare udgangspunkt ikke vil gøre indsigelse mod planforslag, som er i overensstemmelse med udpegningen til energipark, da der allerede i forbindelse med udpegningen er taget stilling til nationale interesser.

Som det fremgår ovenfor, vil ministeren for byer og landdistrikter efter de foreslåede regler kunne udpege energiparker på arealer, hvor det efter gældende regler er vanskeligt eller ikke er muligt for kommunalbestyrelsen at planlægge for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg på grund af bl.a. statens almindelige varetagelse af nationale interesser i kommuneplanlægningen.

Ved vurderingen af, om nationale interesser taler afgørende imod udpegningen, vil der navnlig kunne lægges vægt på, om der er tale om enten et område af en sådan helt særlig kvalitet, at det er afgørende fortsat at kunne sikre området opretholdt, eller om der er tale om en interesse af en sådan helt særlig karakter, at det er afgørende fortsat at kunne sikre de hensyn, der knytter sig til den nationale interesse. I vurderingen af, om nationale interesser taler afgørende imod udpegningen, ligger også, at hensynet til etableringen af vedvarende energianlæg tillægges en større vægt end hidtil i varetagelsen af nationale interesser.

Som eksempler på områder af en helt særlig kvalitet, der vil kunne være til hinder for en udpegning som energipark efter de foreslåede regler, kan bl.a. peges på uberørte kystlandskaber eller andre karakteristiske landskabstyper, hvor tekniske anlæg væsentligt vil forringe de helt særlige landskabelige bevaringsværdier. Det kan være kystlandskaber uden anden væsentlig bebyggelse, hvor tekniske anlæg på grund af bl.a. terrænforhold og landskabsformer vil være særligt eksponerede og fremstå som markante fremmedelementer i et i øvrigt uforstyrret kystlandskab.

Som andre eksempler kan bl.a. peges på Natura 2000-områder, hvor etablering og drift af større tekniske

anlæg vil være uforeneligt med den nationale interesse i, at planlægningen sker i overensstemmelse med EU-retlige forpligtelser til at beskytte Natura 2000-områder.

Som yderligere eksempler på hensyn, der vil kunne være til hinder for en udpegning som energipark efter de foreslåede regler, kan bl.a. peges på planlægning af udnyttelse af vandressourcen samt beskyttelse af drikkevandsinteresser.

Som eksempler på interesser af en helt særlig karakter, der vil kunne være til hinder for en udpegning som energipark efter de foreslåede regler, kan bl.a. peges på interesser i at sikre luftfartssikkerhed inden og uden for indflyvningsplaner for offentlige flyvepladser i henhold til luftfartslovgivningen. Der kan endvidere peges på særlige hensyn til ikke at hindre eller begrænse Beredskabets, Forsvarets eller Hjemmeværnets operations-, trænings- og uddannelsesaktiviteter og hensyn til ikke at nedsætte funktionaliteten af Forsvarets eller Beredskabets kapaciteter og etableringer, herunder for at undgå konflikter med Forsvarets radarovervågning. Andre eksempler kan være, hvis energiparken vil være i konflikt med væsentlige infrastrukturinteresser, f.eks. planlagte nationale vej- eller banestrækninger.

Udviklingen af eltransmissionsnettet er en afgørende forudsætning for en firedobling af elproduktion fra solceller og vindmøller på land. Derfor er det også en national interesse af helt særlig karakter at tage hensyn til og sikre arealer til eksisterende og fremtidige eltransmissionsanlæg, så et effektivt og sammenhængende infrastruktursystem kan bidrage til, at forsyningssikkerheden opretholdes, da det er en forudsætning for udbygningen. Hensynet skal derfor også varetages, når udbygningen sker ved udpegning af statslige energiparker og bør samtænkes tidligst muligt, eksempelvis ved at der friholdes arealer, også inden for energiparkerne, til det kollektive net, herunder arealer til fremtidig udvidelse og udbygning af transmissionsnettet allerede i forbindelse med udpegningen af arealer til energiparker. Såfremt disse interesser ikke varetages, vil det også kunne være til hinder for udpegningen.

Som eksempler på nationale kulturarvsinteresser af helt særlig karakter kan peges på sammenhængende oldtidsmiljøer, hvor der på et begrænset areal er klynger, grupper eller rækker af fortidsminder som f.eks. gravhøje, dysser og jættestuer eller hulveje. Det kan også være enkeltliggende fortidsminder med særlig national betydning, eller som er monumenter af helt særlig karakter i landskabet.

Ved vurderingen af, om nationale interesser taler afgørende imod udpegningen, vil der i alle tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af berørte nationale interesser og konsekvenser ved en udpegning af arealet som energipark efter de foreslåede regler, hvorved hensynet til etablering af vedvarende energianlæg tillægges en større vægt end hidtil. I den sammenhæng vil det efter omstændighederne kunne have betydning, om en udpegning alene vil berøre mindre dele af et område med de tilknyttede nationale interesser.

Nationale interesser vil desuden i nogle tilfælde kunne tale afgørende imod en udpegning som energipark med mulighed for bestemte typer anlæg, f.eks. vindmøller over en vis højde eller høj erhvervsbebyggelse, men ikke for andre typer af anlæg, f.eks. lavere solcelleanlæg. Alt efter de konkrete omstændigheder vil det således med de regler, der fastsættes i bekendtgørelsen om udpegning af energiparken, kunne sikres, at nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen.

Det foreslås i § 3, stk. 3, at ministeren for byer og landdistrikter skal inddrage relevante ministre ved en vurdering af nationale interesser, der kan være af betydning for en udpegning. Det foreslås endvidere, at ministeren for byer og landdistrikter, hvor det er relevant for vurderingen, tillige skal inddrage stiftsøvrigheden.

Med den foreslåede bestemmelse fastsættes en udtrykkelig pligt for ministeren for byer og landdistrikter til at inddrage relevante ministre forud for udstedelse af en bekendtgørelse om udpegning af en energi-

park. Det vil betyde, at miljøministeren, klima-, energi- og forsyningsministeren, fødevareministeren, erhvervsministeren, transportministeren, forsvarsministeren, kirkeministeren og kulturministeren vil blive inddraget i forbindelse med vurderingen af nationale interesser. Der kan endvidere blive behov for at inddrage andre ministre.

Det vil desuden betyde, at den stedlige stiftsøvrighed vil blive inddraget som led i vurderingen af den nationale interesse vedrørende kirkerne og kirkernes omgivelser, hvor det er relevant. Det vil være relevant at inddrage stiftsøvrigheden, hvor en energipark vil give mulighed for vindmøller og solcelleanlæg tættere på kirken end 1.000 meter, dog 2.000 meter hvis energiparken vil give mulighed for vindmøller med en totalhøjde på mindst 250 meter inden for denne afstand, jf. tilsvarende i planlovens § 29, stk. 3. Det vil endvidere kunne være relevant at inddrage stiftsøvrigheden i andre tilfælde, herunder hvor energiparken vil give mulighed for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse.

Det forudsættes, at ministeren for byer og landdistrikter så tidligt i processen som muligt, og som klart udgangspunkt forud for den offentlige høring over udkast til bekendtgørelse om udpegning af en energipark, vil inddrage relevante ministre for en afklaring af nationale interesser. Stiftsøvrigheden forudsættes tilsvarende inddraget tidligt, men der vil ikke være krav om samtidig inddragelse af relevante ministre og stiftsøvrigheden.

Oplysninger og vurderinger, der er tilvejebragt ved inddragelsen af andre ministerier og stiftsøvrigheden, vil skulle indgå i vurderingen af, om nationale interesser taler afgørende imod udpegningen. Oplysningerne og vurderingerne vil tilsvarende skulle indgå i afvejningen af den nationale interesse i en udbygning af vedvarende energi over for de øvrige nationale interesser, hvor nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen. Vurderingen af, om nationale interesser taler afgørende imod udpegningen af en energipark, kan omfatte komplekse spørgsmål, der forudsætter faglig viden om de pågældende forhold. I en sådan sammenhæng forudsættes de relevante ministeriers vurderinger lagt til grund. Det vil f.eks. altid være tilfældet ved vurderingen af forsvarshensyn, hvorfor udpegning af en energipark alene kan ske med tilsagn fra forsvarsministeren. Den foreslåede ordning udelukker dog ikke, at en energipark vil kunne udpeges, hvis påvirkningen fra en energipark kan undgås eller kraftigt reduceres f.eks. ved hjælp af mindre omlægninger af Forsvarets eller beredskabets aktiviteter, og forsvarsministeren vurderer, at det vil være foreneligt med forsvarshensyn.

Udpegningen af et areal som energipark vil bl.a. medføre, at vurderingen af, om der skal meddeles tilladelse eller dispensation til realisering af energiparken efter visse regler i naturbeskyttelsesloven, skovloven og museumsloven, skal ske på baggrund af en ændret afvejning af de forskellige beskyttelses-hensyn, således at hensynet til realiseringen af energiparken tillægges særlig og større vægt end efter hidtidig praksis. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.

3.1.3.3. Indkaldelse af forslag til mulige energiparker m.v.

Som det er beskrevet ovenfor, forventes ministeren for byer og landdistrikter i en første runde at udpege arealer, som kommuner og opstillere allerede har peget på i forbindelse med tidligere annonceringer, og forventes senere at igangsætte en eller flere runder med mulighed for at foreslå yderligere arealer. Det forventes umiddelbart, at ministeren vil indkalde forslag til yderligere arealer, der kan udpeges som energiparker, i sidste halvdel af 2024 og igen i 2025.

De foreslåede regler i § 4 vil fastsætte en retlig ramme for ministeren for byer og landdistrikters indkaldelse af sådanne forslag til arealer, der kan udpeges som energiparker i sådanne senere runder. Den foreslåede bestemmelse skal medvirke til at sikre lige muligheder for de potentielle opstillere og dermed ligebehandling m.v. i overensstemmelse med EU-retlige regler og principper.

Det foreslås i § 4, stk. 1, at ministeren for byer og landdistrikter ved offentlig digital annoncering indkalder forslag til arealer, der kan udpeges som energipark, jf. § 3, stk. 1.

Bestemmelsen vil forpligte ministeren for byer og landdistrikter til ved offentlig annoncering at indkalde forslag til yderligere arealer, der kan udpeges som energipark. Indkaldelsen vil ske ved offentlig annoncering på en hjemmeside under By- Land- og Kirkeministeriets ressortområde, forventeligt på Planinfo.dk.

Forslag, der indgives i overensstemmelse med lovens regler og eventuelle regler herom fastsat i medfør af loven, jf. den foreslåede § 4, stk. 4, vil blive vurderet i forhold til lovens betingelser og øvrige relevante hensyn. Forslag vil således i relevant omfang blive vurderet i forhold til bl.a. nationale interesser og i dialog med den pågældende kommunalbestyrelse. Det vil være tilfældet, uanset om forslaget er indgivet af kommunalbestyrelsen eller af en potentiel opstiller m.v. By-, Land- og Kirkeministeriet vil som led i den indledende behandling af indmeldte forslag belyse arealernes anvendelses- og beskyttelsesinteresser, herunder med inddragelse af den stedlige kommune og andre statslige myndigheder. Ministeren vil endvidere efter den foreslåede § 4, stk. 4, kunne fastsætte nærmere regler om bl.a. krav til forslagens indhold, herunder om en redegørelse for disse forhold. Ministeren vil desuden med hjemmel i den foreslåede § 15 kunne pålægge den stedlige kommune at tilvejebringe oplysninger til brug for udpegningen som energipark.

Udpegnings af et foreslået areal vil i alle tilfælde forudsætte, at arealet også efter en samlet vurdering er egnet som energipark. Som nævnt ovenfor vil det alt efter de konkrete omstændigheder være relevant at inddrage en række bredere hensyn, herunder bredere planlægningsmæssige hensyn. Varetagelsen af sådanne bredere hensyn ved vurderingen af foreslåede arealer vil medvirke til, at udpegnings af arealer efter indkaldelse af forslag understøtter overordnede samfundsmæssige ønsker til en udbygning med vindmøller og solcelleanlæg på land.

Ministerens beslutning om henholdsvis at udpege eller ikke at udpege foreslåede arealer som energipark vil i alle tilfælde skulle bero på saglige hensyn og må ikke bero på vilkårlige vurderinger, der kan medføre en uberettiget forskelsbehandling.

Det foreslås i § 4, stk. 2, at forslag om arealer, der kan udpeges som energipark, skal indeholde en klar afgrænsning af det foreslåede areal samt en redegørelse for, at arealet opfylder betingelsen i § 3, stk. 1, nr. 1, om en forventet årlig elproduktion på minimum 100 GWh fra anlæg på de ansøgte arealer eller at tilknyttede anlæg ønskes placeret ved landanlæg til havvindmølleparker, jf. § 3, stk. 2. For en beskrivelse af krav til oplysninger om den forventede elproduktion henvises til forslagens bemærkninger til § 3, stk. 1, nr. 1.

Med § 4, stk. 3, foreslås det, at et forslag, der indsendes af kommunalbestyrelsen, og som forudsætter en undtagelse fra § 11 a, stk. 8, i lov om planlægning, jf. den foreslåede § 10, tillige skal indeholde en redegørelse for den særlige planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse for placeringen i energiparken. For en beskrivelse af kravet om en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse henvises til forslagens pkt. 3.2.1.2.3 og bemærkninger til § 10.

For forslag, der indgives af andre end kommunalbestyrelsen, vil kommunalbestyrelsens holdning til en fravigelse af planlovens § 11 a, stk. 8, og den særlige planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse skulle afklares i dialog med kommunalbestyrelsen.

Det foreslås i § 4, stk. 4, at ministeren for byer og landdistrikter kan fastsætte nærmere regler om indsendelse af forslag efter stk. 1, herunder om frist for indsendelse af forslag, om krav til forslags indhold og form, og om at forslag skal indsendes digitalt.

Ministeren vil med den foreslåede bestemmelse blive bemyndiget til bl.a. at fastsætte mere præcise krav til oplysningerne i et forslag, f.eks. om at ansøgningen skal indeholde nærmere bestemte oplysninger om anvendelses- og beskyttelsesinteresser, og krav til frist og form for indsendelsen af forslag, f.eks. at forslag skal indgives ved anvendelse af en bestemt skabelon eller et bestemt kortgrundlag. Der vil i givet fald være tale om krav, der skal være opfyldt, for at ministeren for byer og landdistrikter kan vurdere forslaget.

Bemyndigelsen i den foreslåede § 4, stk. 4, forventes anvendt, hvis der på grundlag af de første erfaringer med indmeldte arealer til mulige energiparker viser sig behov for et mere præcist og velafgrænset grundlag for behandlingen af forslag i senere runder.

Det foreslås i § 6, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal gives lejlighed til at udtale sig, inden forslag om udpegning af en energipark i kommunen offentliggøres efter § 5, stk. 1.

Bestemmelsen vil sikre, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet i alle tilfælde er inddraget forud for en offentliggørelse efter § 5, stk. 1, af et forslag om udpegning af et areal i henholdsvis kommunen og regionen, samt at myndighederne har haft lejlighed til at afgive en skriftlig udtalelse, inden forslaget offentliggøres.

Med en sådan udtalelse vil kommunalbestyrelsen bl.a. kunne tilkendegive, om kommunalbestyrelsen aktuelt kan anbefale udpegningen af arealet, og kunne fremhæve oplysninger og vurderinger, som efter kommunalbestyrelsens opfattelse er væsentlige i den sammenhæng. Bestemmelsen vil dermed navnlig kunne få betydning i forhold til arealer, der ikke er forslået udpeget af kommunalbestyrelsen, og hvor vurderinger og oplysninger allerede følger af forslaget.

Regionsrådet vil tilsvarende kunne tilkendegive, om regionsrådet kan anbefale udpegningen af arealet og kunne fremhæve oplysninger og vurderinger, som efter regionsrådets opfattelse er væsentlige forud en beslutning om at offentliggøre et forslag om udpegning af arealet. Det vil navnlig kunne dreje sig om mulighed for sameksistens af en energipark og råstofinteresser på de pågældende areal og evt. om en afvejning af råstofinteressen i forhold til interessen i opstilling af VE-anlæg m.v. på arealet. Der henvises herved til bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Det foreslås i § 15, at ministeren for byer og landdistrikter kan pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe oplysninger til brug for udpegning af arealer som energiparker, herunder for behandling af forslag til arealer, jf. § 4, stk. 1.

Med bestemmelsen vil ministeren for byer og landdistrikter kunne pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe oplysninger, der vurderes at være relevante for udpegning af energiparker efter loven, herunder for vurderingen af forslag til arealer, der kan udpeges som energipark. Ministeren vil herunder kunne fastsætte en frist for tilvejebringelsen af sådanne oplysninger.

De relevante oplysninger forventes generelt at blive tilvejebragt i dialog med kommunalbestyrelsen, bl.a. fordi der kun vil blive udpeget energiparker, som kommunalbestyrelsen har givet sin tilslutning til og som dermed er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens ønske om at fremme projektet.

Den foreslåede § 15 forventes anvendt undtagelsesvist, hvor der måtte vise sig behov for oplysninger, der ikke umiddelbart kan tilvejebringes i dialog med kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen forventes således særligt at kunne være relevant ved behandlingen af forslag, der ikke er indgivet af kommunalbestyrelsen, og hvor de nødvendige oplysninger ikke har kunnet tilvejebringes på anden måde.

Med bestemmelsen kan ministeren for byer- og landdistrikter pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe oplysninger, herunder kommunalbestyrelsens vurderinger, om forhold, der efter anden lovgivning

varetages af kommunalbestyrelsen, og som generelt må forventes at kunne tilvejebringe af kommunalbestyrelsen uden et stort ressourceforbrug. Det vil f.eks. kunne omhandle supplerende oplysninger om anvendelses- og beskyttelsesinteresser, der varetages af kommunalbestyrelsen, eller kommunalbestyrelsens vurdering af planlægningsmæssige forhold i relation til ønsker om at kunne muliggøre PtX-anlæg eller anden erhvervsmæssig bebyggelse i energiparken.

3.2. Fravigelse af anden lovgivning

Som det også fremgår af pkt. 3.1.1. ovenfor, vil der forud for etablering af vindmøller og solcelleanlæg m.v. som udgangspunkt skulle tilvejebringes et plangrundlag efter planloven.

Kommuneplaner skal bl.a. indeholde retningslinjer for beliggenheden af tekniske anlæg som f.eks. vindmøller og solcelleanlæg, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5, og rammer for indholdet af lokalplanlægningen for tekniske anlæg, jf. planlovens § 11 b, stk. 1, nr. 9. Der vil endvidere som det klare udgangspunkt skulle udarbejdes en lokalplan for de vindmølle- eller solcelleprojekter, der vil skulle bidrage til at realisere energiparkerne, jf. planlovens 13, stk. 2, om lokalplanpligt for større bygge- og anlægsarbejder, som fremkalder væsentlige ændringer i det bestående miljø.

Udover at der skal tilvejebringes det fornødne plangrundlag, så vil etablering af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i øvrigt som oftest forudsætte, at der meddeles en række nødvendige tilladelser og dispensationer fra den gældende arealregulering i bl.a. planloven, naturbeskyttelsesloven, skovloven og museumsloven. Hvilke tilladelser og dispensationer, der forudsættes, afhænger i vidt omfang af anlæggets placering.

Den kommunale planlægning og de tilladelser og dispensationer, der skal meddeles ved etablering af VE-anlæg m.v., varetager en række hensyn til bl.a. natur, landskab og kulturmiljø, der kan virke begrænsende på muligheden for udbygning af VE-anlæg på land.

Med henblik på at forbedre mulighederne for opstilling af solcelleanlæg, vindmøller og tilknyttede anlæg i energiparker, er det med ”Klimaaf tale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land” af 12. december 2023 besluttet, at energiparker inden for de udpegede arealer tildeles særlige vilkår, der bl.a. lempet hensyn til arealbeskyttelse og dermed gør det nemmere og hurtigere at få tilladelser og dispensationer til opstilling af vedvarende energi, herunder i forhold til placering af PtX-anlæg og virksomheder i tilknytning til energiparkerne. Der henvises herved endvidere til pkt. 2.

Der redegøres i pkt. 3.2 for, hvordan eksisterende krav i lov om planlægning, lov om naturbeskyttelse, lov om skove og museumsloven foreslås fraveget eller lempet med henblik på at udmønte den politiske aftale.

3.2.1. Lov om planlægning

3.2.1.1. Regler om planlægning i kystnærhedszonen

3.2.1.1.1. Gældende ret

Kystnærhedszonen omfatter kystområderne i ca. 3 km's afstand fra kysten i landzone og sommerhusområder. Den nærmere afgrænsning af zonen følger af bilag 1 til planloven.

Det overordnede formål med kystnærhedszonen er at friholde kystområderne for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed, jf. planlovens § 5 a, stk. 1.

Kystnærhedszonen er ikke en forbudszone, men der stilles særlige krav til planlægningen i disse områder.

Planlovens § 5 b, stk. 1, indeholder således en række regler, der begrænser kommunernes planlægning i kystnærhedszonen. Det drejer sig bl.a. om planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1, hvorefter der i kystnærhedszonen kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

Som eksempel på en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse nævnes i bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1993-94, tillæg A, spalte 6513, planlægning for anlæg til søværts transport, udøvelse af fiskerierhvervet, eller anlæg som af hensyn til kølevand, vindforhold o.l. har behov for kystnær beliggenhed. Det kan endvidere dreje sig om boligers lokalisering i forhold til infrastruktur og servicefunktioner, allerede foretagne investeringer i infrastruktur og byvækst ind i landet, når den vil komme i konflikt med klare natur- og landskabsinteresser.

Særligt i forhold til vindmøller fremgår det af vejledning nr. 9317 af 26. januar 2022 om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller, at opstilling af vindmøller i kystnærhedszonen vil kræve en vurdering af alternative placeringsmuligheder uden for disse områder. Såfremt reelle alternative placeringsmuligheder uden for et beskyttet område ikke i tilstrækkelig grad kan opfylde kommunens målsætning for udbygning med f.eks. vindmøller og vedvarende energi, eller hvis andre beskyttelseshensyn forhindrer udnyttelse af de alternative områder, kan dette hensyn indgå i den samlede planlægningsmæssige begrundelse for placering af vindmøllerne. Vindforhold kan endvidere udgøre den fornødne funktionelle begrundelse. Hovedprincippet er dog, at der altid forudsættes en nærmere afvejning af vindmøller over for natur- og landskabsinteresser i det sårbare kystlandskab.

Ministeren for byer og landdistrikter skal fremsætte indsigelse over for kommuneplanforslag eller ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende bl.a. kulturarvs- og landskabsbevarelse, medmindre forholdet er af underordnet betydning, jf. planlovens § 29. Det er bl.a. en national interesse at bevare de åbne kystlandskaber, og der vil skulle gøres indsigelse mod kommuneplanforslag, der ikke er i overensstemmelse med reglerne for planlægning i kystnærhedszonen, herunder at der kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering, jf. planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1.

Kommuneplanen skal efter planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 21, indeholde retningslinjer for arealanvendelsen i kystnærhedszonen i overensstemmelse med bestemmelserne i § 5 a, stk. 1, og § 5 b. Retningslinjerne er bindende for den kommunale planlægning.

Kommuneplanen skal efter planlovens § 11 e, stk. 1, nr. 11, ledsages af en redegørelse for planens forudsætninger, herunder om den fremtidige udvikling i kystnærhedszonen, herunder udviklingsområder og større sammenhængende naturområder (Grønt Danmarkskort), og de tilgrænsende vandområder. På et kortbilag til redegørelsen skal de eksisterende og planlagte forhold i kystnærhedszonen og udviklingsområder vises, herunder hvilke områder der friholdes for bebyggelse, jf. planlovens § 11 e, stk. 2.

3.2.1.1.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser

Det er By-, Land- og Kirkeministeriets vurdering, at en fravigelse af kravet i planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1, om, at der skal være en særligt planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for planlægning i kystnærhedszonen, vil kunne muliggøre, at flere arealer kan anvendes til opstilling af VE-anlæg m.v.

Eksempelvis vurderes det, at fem ud af de 32 arealer, der blev identificeret ved den statslige screening af mulige arealer til etablering af energiparker på baggrund af arealer, der er i første runde er indmeldt af kommuner og opstillere, er beliggende helt eller delvis inden for kystnærhedszonen.

En fravigelse af kravet i planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1, i de udpegede energiparker vil samtidig skulle ses i sammenhæng med, at ministeren for byer og landdistrikter efter den foreslåede § 3, stk. 1, alene vil kunne udpege arealer, hvor nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen. Der henvises herved til lovforslagets pkt. 3.1. Da det bl.a. er en national interesse at bevare de åbne kystlandskaber, vil ministeren i forbindelse med udpegningen kunne varetage bl.a. de hensyn, der normalt ville skulle varetages ved planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1. Det bemærkes dog, at det kun er hvis nationale interesser taler afgørende imod udpegningen, at et areal ikke kan udpeges. Derved tillægges hensynet til de nationale interesser ikke samme vægt, som det er tilfældet i dag. Der henvises endvidere til pkt. 3.1.

3.2.1.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 9, at kravet om, at der i kystnærhedszonen kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering, der følger af § 5 b, stk. 1, nr. 1, i lov om planlægning, ikke finder anvendelse ved planlægning til realisering af en energipark.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at efterfølgende planlægning i form af kommuneplan og lokalplan med henblik på realisering af en energipark, der er udpeget i kystnærhedszonen, ikke vil være omfattet af planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1. Det vil derfor ikke være et krav for den efterfølgende planlægning, at der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering, når der planlægges for VE-anlæg og tilknyttede anlæg inden for de rammer, der følger af udpegningen. Med VE-anlæg og tilknyttede anlæg menes også tekniske anlæg og anlægsarbejder i energiparken, der er nødvendige for etablering af de nævnte anlæg.

Ministeren for byer og landdistrikter vil som konsekvens heraf heller ikke i medfør af planlovens § 29 kunne gøre indsigelse mod et forslag til kommune- eller lokalplan med henblik på realisering af en energipark, der er udpeget i kystnærhedszonen, med henvisning til, at forslaget ikke er i overensstemmelse med planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1.

En forudsætning for, at efterfølgende planlægning ikke er omfattet af planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1, og at ministeren for byer og landdistrikter ikke kan gøre indsigelse med henvisning til planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1, er, at kommune- eller lokalplanen skal realisere en udpeget energipark, hvilket vil sige, at planforslaget skal muliggøre etablering af vindmøller eller solcelleanlæg samt evt. tilknyttede anlæg inden for de rammer, der følger af udpegningen.

Bestemmelsen vil ikke indebære, at kystnærhedszonen ophæves for det område, der udpeges som energipark, men alene at der i forbindelse med planlægning til realisering af energiparken ikke stilles krav om en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse, der følger af planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1. De øvrige bestemmelser efter § 5 b, stk. 1, vil fortsat gælde, men det bemærkes, at det forhold, at et område er udpeget som energipark, vil medføre en reservation af arealet og dermed visse begrænsninger i den kommunale planlægning, jf. den foreslåede § 18, nr. 1. Der henvises herved til lovforslagets pkt. 3.1.

Fravigelsen fra planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1, vil være knyttet til udpegningen af et areal som energipark. Hvis en udpegning ophæves – f.eks. fordi der ikke længere vil være behov for arealet til opstilling af solceller eller vindmøller – vil planlægning for arealet være omfattet af planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3.

3.2.1.2. Regler om byudvikling

3.2.1.2.1. Gældende ret

Hele landet er opdelt i byzoner, sommerhusområder og landzoner. Byzoner er i planlovens § 34, stk. 2, defineret som områder, der bl.a. i lokalplan er overført til byzone. Områder, der ikke er udlagt som byzone eller sommerhusområde, er landzone.

Hovedformålet med zoneinddelingen er at hindre spredt og uplanlagt bebyggelse og anlæg i det åbne land samt sikre, at egentlig byudvikling sker, hvor der er åbnet mulighed for det gennem kommune- og lokalplanlægningen.

Dette formål understøttes af planlovens regler om kommune- og lokalplanlægning.

Efter planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 1, skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for udlægning af arealer til byzoner og sommerhusområder.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 3720, at der ved afgrænsningen skal tages hensyn til de øvrige interesser, der er i området, og at der må lægges vægt på en hensigtsmæssig udnyttelse af investeringer i f.eks. trafik- og serviceforsyning, samt at al fremtidig byvækst – både erhvervs- og boligområder m.m. – bør placeres i byzone i eksisterende byer eller i direkte tilknytning hertil.

Efter planlovens § 11 a, stk. 6 og 7, kan kommunalbestyrelsen dels omfordele allerede udlagte arealer til byvækst og dels udlægge nye arealer til byzoner for at dække det forventede behov for byvækst i en periode på 12 år.

Det er dog en betingelse for udlæg af et nyt areal til byzone, at det placeres i direkte tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse i byzone, jf. planlovens § 11 a, stk. 8.

Ministeren kan uanset planlovens § 11 a, stk. 8, efter ansøgning fra kommunalbestyrelser i særlige tilfælde meddele tilladelse til planlægning for et afgrænset areal til byzone, jf. lovens § 11 a, stk. 9.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, at det er hensigten, at muligheden for at fravige stk. 8 kun skal udnyttes i helt særlige tilfælde, hvor der er væsentlige planlægningsmæssige begrundelser for afvigelser fra hovedreglen, eller hvor denne giver utilsigtede begrænsninger for en kommunes udviklingsmuligheder, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 121 som fremsat, side 68.

Ministeren kan efter planlovens § 11 a, stk. 11, i særlige tilfælde, hvor et udlæg af et areal til byzone er af national interesse, fastsætte regler efter planlovens § 3, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., der fraviger § 11 a, stk. 6-8, for et afgrænset areal.

Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 121 som fremsat, side 68, følger det, at bestemmelsen tænkes anvendt, når undtagelsen er begrundet i landsplanmæssige hensyn. Der kan efter bemærkningerne f.eks. i særlige situationer være brug for at have adgang til de rette arealer for, at nye internationale investeringer kan placeres i Danmark. I sådanne særlige situationer vil staten i samarbejde med de relevante kommuner kunne få det planmæssige grundlag på plads ved anvendelse af landsplandirektiver.

3.2.1.2.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser

Som det fremgår af pkt. 3.1.3 ovenfor, vil ministeren i en bekendtgørelse kunne udpege arealer som energipark og fastlægge rammer for arealernes anvendelse til opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og eventuelt tilknyttede anlæg.

Det er By-, Land- og Kirkeministeriets vurdering, at planlovens § 11 a, stk. 8, almindeligvis ikke vil være

til hinder for, at der i et areal, der er udpeget som energipark, planlægges for opstilling til vindmøller eller solcelleanlæg, da etablering af sådanne anlæg ikke er at betragte som byvækst.

Med den politiske aftale ønskes også bedre mulighed for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse, såsom produktionsvirksomheder, i energiparkerne, hvor særlige hensyn taler for denne placering.

Det er By-, Land- og Kirkeministeriets vurdering, at et areal, hvor der kan etableres sådanne tilknyttede anlæg, vil kunne udgøre et egentligt erhvervsområde, der skal etableres i byzone, og at udlæg af et sådant nyt areal derfor, jf. planlovens § 11 a, stk. 8, efter gældende ret i udgangspunktet vil skulle ske i direkte tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse i byzone.

En stor del af de potentielle arealer til opstilling af VE-anlæg, der er identificeret i forbindelse med den nationale screening, er ikke beliggende ved eksisterende bymæssig bebyggelse i byzone, hvorfor der som konsekvens heraf kan forekomme tilfælde, hvor der ikke vil kunne planlægges for etablering af tilknyttede anlæg i den pågældende energipark.

Ministeren vil i visse tilfælde i medfør af planlovens § 11 a, stk. 11, kunne fastsætte regler om undtagelse fra kravet i stk. 8, men det er By-, Land- og Kirkeministeriets vurdering, at ministerens beføjelse til at gøre undtagelse i forbindelse med udpegede energiparker ikke bør være begrænset til særlige tilfælde af national interesse.

Det er dog samtidig By-, Land- og Kirkeministeriets vurdering, at ikke alle arealer i udpegede energiparker er lige velegnede til, at der kan etableres tilknyttede anlæg til vindmøller eller solcelleanlæg. Derfor bør der i forbindelse med den konkrete udpegning af et areal som energipark kunne tages stilling til, om planlovens § 11 a, stk. 8, skal fraviges, og om det i givet fald skal vedrøre en nærmere afgrænset del af det udpegede areal. Undtagelsen bør omfatte områder, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placering i energiparken.

3.2.1.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 10, at ministeren for byer og landdistrikter i forbindelse med udpegning af en energipark, jf. § 3, stk. 1, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placering af tilknyttede anlæg i energiparken, kan fastsætte regler om, at § 11 a, stk. 8, i lov om planlægning ikke finder anvendelse ved planlægning for tilknyttede anlæg.

Bestemmelsen vil indebære, at kommunalbestyrelsen ved planlægning for et konkret projekt om opstilling af tilknyttede anlæg i tilknytning til vindmøller eller solcelleanlæg i en energipark, i det omfang det måtte være besluttet i forbindelse med ministerens udpegning af arealet eller ved en senere ændring af udpegningen, ikke vil være begrænset af, at anlæggene ikke kan planlægges placeret i direkte tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse, selvom de tilknyttede anlæg er af en karakter og omfang, der gør dem til et egentligt erhvervsområde.

Det foreslås, at der vil kunne gøres undtagelse fra planlovens § 11 a, stk. 8, med henblik på, at der kan placeres PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse i en energipark, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placeringen.

Et PtX-anlæg er en teknisk installation, som anvender elektricitet til produktion af brint på grundlag af elektrolyse og eventuelt konverterer den producerede brint til brændstoffer, kemikalier eller andre materialer. PtX-anlæg er derfor også afhængige af strøm, og de vil derfor ofte være samtænkt med opstilling

af vindmøller og solcelleanlæg – herunder i en energipark. Der vil derfor også i al almindelighed være en funktionel begrundelse for placering af PtX-anlæg i en energipark.

En funktionel begrundelse for placering af anden erhvervsmæssig bebyggelse i en energipark fremfor i det eksisterende erhvervsområde vil kunne være, at virksomhederne kan udnytte de specifikke muligheder og infrastruktur, der eksisterer i energiparken. Det vil f.eks. kunne være en ambition om udvikling af erhvervsområder, hvor produktionsvirksomheder vil have gavn af at koble sig op på strøm fra et VE-anlæg eller kan udnytte overskudsprodukter fra et PtX-anlæg og på den måde indgå i en forsynings- eller proceskæde sammen med vindmøller eller solcelleanlæg i en energipark. Derved vil kommunen kunne skabe rammerne for industrielle symbioser og grønne synergier, hvor en virksomheds restprodukt bliver til ressourcer i en anden virksomhed, som ikke vil være muligt uden samplacering med VE, PtX-anlæg og andet erhverv i energiparken. F.eks. vil produktionsvirksomheder inden for life science sektoren kunne anvende tryksat ilt, som er en rest fra PtX-produktion. En funktionel begrundelse vil kunne være afspejlet i en kommunal strategi eller plan for erhvervsudvikling.

En særlig planlægningsmæssig begrundelse for placering af tilknyttede anlæg i energiparken vil f.eks. kunne være den erhvervsmæssige bebyggelses karakter og fordelagtige placering i forhold til eksisterende eller ny infrastruktur m.v. ved energiparken, herunder erhvervsmæssig infrastruktur som f.eks. transport, el, vand m.v. Ved vurderingen af, om der er en særlig planlægningsmæssig begrundelse, kan der også lægges vægt på karakteren af de virksomheder, der ønskes muliggjort i energiparken. Der forventes ikke udlagt arealer til erhvervsmæssig bebyggelse begrundet i ønsket om detailhandel og liberale serviceerhverv i en energipark. En særlig planlægningsmæssig begrundelse vil også kunne bero på begrænset mulighed for at udvide i tilknytning til eksisterende arealer i byzone, eller at tilgængelige arealer i øvrigt ikke er egnede til den ønskede erhvervsudvikling eller det ønskede erhvervsformål. En fravigelse efter den foreslåede bestemmelse vil således også kunne foretages, selvom der er tilgængelige byzonearealer andre steder i den stedlige kommune.

Udgangspunktet for vurderingen vil være kommunens redegørelse for disse forhold. Hvis kommunen har redegjort for den særlige planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse, vil det således være udgangspunktet, at en ønsket fravigelse fra planlovens § 11 a, stk. 8, imødekommes.

Ministeren for byer og landdistrikter vil i forbindelse med udpegningen af energiparken kunne fastsætte, at det er hele eller angivne dele af det areal, som energiparken dækker, der omfattes af undtagelsen. Undtagelsen vil også kunne begrænses til f.eks. kun at omfatte PtX-anlæg, hvis der f.eks. ikke vurderes at være en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for samplacering af anden erhvervsmæssig bebyggelse med energiparkens øvrige anlæg.

Det forhold, at en kommune som følge af den foreslåede § 10 vil få mulighed for at overføre et areal til byzone inden for en energipark, vil ikke betyde, at der i tilknytning til bebyggelse på det pågældende areal kan udlægges nye arealer til byzone som værende i tilknytning til arealet i energiparken.

3.2.2. Lov om naturbeskyttelse

3.2.2.1. Gældende ret

3.2.2.1.1. Bygge- og beskyttelseslinjer

Bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens §§ 16-19 regulerer en række bygge- og beskyttelseslinjer. Bygge- og beskyttelseslinjerne har til formål at regulere, hvor tæt på søer og åer, skove, fortidsminder og kirker der må placeres bebyggelse, foretages tilstandsændringer m.v.

Naturbeskyttelseslovens § 16 omhandler sø- og åbeskyttelseslinjen, § 17 omhandler skovbyggelinjen, § 18 omhandler fortidsmindebeskyttelseslinjen, og § 19 omhandler kirkebyggelinjen.

For sø- og åbeskyttelseslinjen er beskyttelseslinjen 150 m, for skovbyggelinjen er byggelinjen 300 m, for fortidsmindebeskyttelseslinjen er beskyttelseslinjen 100 m, og for kirkebyggelinjen er byggelinjen 300 m.

Beskyttelsen indebærer, at der som udgangspunkt er forbud mod forskellige aktiviteter inden for de enkelte bygge- og beskyttelseslinjer, dog med forskellige generelle undtagelser.

Kommunalbestyrelserne har kompetencen til at dispensere fra bygge- og beskyttelseslinjerne under visse omstændigheder, jf. naturbeskyttelseslovens § 65, imens miljøministeren har kompetencen til at reducere bygge- og beskyttelseslinjerne for nærmere angivne områder efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 69, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i §§ 16-19 om bygge- og beskyttelseslinjer, jf. § 65, stk. 1 og stk. 2.

For § 18 om fortidsmindebeskyttelseslinjen gælder, at det kun er i særlige tilfælde, at der kan gøres undtagelse, jf. § 65, stk. 2. Fortidsmindebeskyttelseslinjen indebærer et forbud mod at ændre tilstanden. Fortidsmindebeskyttelseslinjen sikrer fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Derudover skal der tages hensyn til de arkæologiske lag og væsentlige skjulte fortidsminder, som ofte påtræffes inden for beskyttelseslinjen i nærheden af beskyttede fortidsminder.

Ved vurderingen af, om der kan meddeles dispensation fra §§ 16-19, er det afgørende, om formålet med det ansøgte er så væsentligt, at den generelle beskyttelsesinteresse bør vige.

Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 65, stk. 1 og stk. 2, kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. § 78, stk. 1. Kredsen af klageberettigede fremgår af naturbeskyttelseslovens § 86, stk. 1.

Miljøministeren kan bestemme, at reglerne i naturbeskyttelseslovens §§ 16-18 ikke skal gælde for nærmere angivne områder, jf. naturbeskyttelseslovens § 69, stk. 1. Beføjelsen er delegeret til Miljøstyrelsen, der efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at reducere bygge- og beskyttelseslinjer for et bestemt område. Kirkebyggelinjen i § 19 kan ikke reduceres.

3.2.2.1.2. Fredninger

Naturbeskyttelsesloven indeholder i kapitel 6 bestemmelser om fredninger.

Fredningsnævnet kan til varetagelse af de formål, der er nævnt i lovens § 1, gennemføre fredninger af landarealer og ferske vande efter reglerne i lovens kapitel 6, jf. § 33, stk. 1.

Fredningsnævnet kan ikke af egen drift rejse en fredningssag. En fredningssag kan rejses af enten miljøministeren – ved Miljøstyrelsen – kommunalbestyrelsen eller Danmarks Naturfredningsforening, jf. § 33, stk. 3.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. § 50, stk. 1. Fredningsnævnet kan derudover kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, jf. § 50, stk. 2. Medmindre betingelserne i § 65, stk. 3, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensationer fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige

udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller hvis det ansøgte kan ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier, jf. § 50, stk. 3. Det skal fremgå af afgørelser efter stk. 1, at betingelserne i stk. 2 og 3 er opfyldt, jf. § 50, stk. 4.

Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger, jf. § 50, stk. 5.

Fredningsnævnets afgørelse efter § 50, stk. 1, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. § 78, stk. 3.

3.2.2.1.3. Forholdet til EU-naturbeskyttelsesregler

Der gælder særlige regler for planlægning for og administration af områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder i medfør af lovebekendtgørelse nr. 692 af 26. maj 2023 om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven). Internationale naturbeskyttelsesområder er en fælles betegnelse for Natura 2000-områder (områder udpeget efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver) og Ramsarområder. Reglerne implementerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet) og Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).

Efter bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter skal myndigheden, forud for meddelelse af tilladelser, godkendelser og dispensationer fra regler i bl.a. naturbeskyttelsesloven, herunder bl.a. lovens §§ 16-19, foretage en vurdering af, om planen eller projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Hvis myndigheden vurderer, at planen eller projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af planen eller projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser konsekvensvurderingen, at det ikke kan udelukkes, at planen eller projektet kan skade Natura 2000-området, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte, medmindre betingelserne for fravigelse er opfyldt. Fravigelse kan alene ske, hvis der foreligger bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art og der ikke findes nogen alternativ løsning. Hvis der er tale om en lokalitet med en prioriteret naturtype eller en prioriteret art, kan der alene henvises til hensynet til menneskers sundhed og den offentlige sikkerhed eller væsentlige gavnlige virkninger på miljøet, eller, efter udtalelse fra Kommissionen, andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser. Det er endvidere et krav, at der træffes alle nødvendige kompensationsforanstaltninger for at sikre, at sammenhængen i Natura 2000 bevares. Reglerne gælder både for planer og projekter inden for et Natura 2000-område og for planer og projekter, der ligger geografisk placeret uden for et udpeget område, og som kan påvirke inde i området, f.eks. gennem øget færdsel.

Myndigheden skal endvidere i administrationen af miljø- og naturbeskyttelseslovgivningen påse, at visse plantearter ikke ødelægges samt visse dyrearters yngle- eller rasteområder ikke ødelægges eller beskadiges, uanset om de befinder sig inden for eller uden for Natura 2000-områderne.

Naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, indeholder et generelt forbud mod at beskadige og ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV og nævnt i bilag 3 til loven, som også gælder for aktiviteter, der ikke i øvrigt kræver tilladelse. Lovens § 29 a indeholder endvidere et generelt forbud mod forsætlige forstyrrelser af de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven,

med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter.

Tilsvarende indeholder lovbekendtgørelse nr. 639 af 26. maj 2023 om jagt og vildtforvaltning et forbud i § 7 mod forsætlig forstyrrelse med skadelig virkning for arten eller bestanden af de pattedyr, der er nævnt i lovens bilag 1, og alle vilde fugle. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter. I lovens § 6 a, stk. 1, er der forbud mod ødelæggelse eller beskadigelse af disse pattedyrs yngle- eller rasteområder, og i § 6 a, stk. 2, er der forbud mod forsætlig ødelæggelse, beskadigelse eller fjernelse af fugles reder.

Bekendtgørelse nr. 521 af 25. marts 2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt indeholder bl.a. forbud mod forsætligt drab eller indfangning af fugle samt dyrearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Derudover fastsætter bekendtgørelsen, at der for vildt voksende planter i naturen, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, er forbud mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, opgravning eller oprivning med rod eller ødelæggelse. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyre- og plantearter.

3.2.2.2. Miljøministeriets overvejelser

På baggrund af en screening af mulige arealer til etablering af statsligt udpegede energiparker er der identificeret relevante områder med forskellige former for naturbeskyttelse. Det omfatter bl.a. inden for naturbeskyttelseslovens område bygge- og beskyttelseslinjer og fredninger.

Det følger af ”Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land” af 12. december 2023, at det er hensigten at lempe hensyn til arealbeskyttelse og dermed gøre det nemmere og hurtigere at få tilladelser og dispensationer til opstilling af vedvarende energi, herunder i forhold til placering af PtX-anlæg og virksomheder i tilknytning til energiparkerne. Det betyder, at det fremadrettet i nødvendigt omfang kan blive muligt at placere vedvarende energianlæg på visse områder med beskyttelsesinteresser vedrørende natur, miljø, landskaber, kulturarv m.v.

Det følger endvidere af aftalen, at der for beskyttede områder, som det gælder i dag, altid skal foretages en konkret vurdering af, om der kan dispenseres fra beskyttelsen i det konkrete område. Det vil sige, at der skal foretages en konkret afvejning af de forskellige beskyttelseshensyn og hensynet til vedvarende energi, hvor det fremadrettet gøres muligt, at hensynet til etablering af vedvarende energianlæg tillægges en større vægt end hidtil. Lempelser på natur- og miljøområdet skal dog ske under iagttagelse af EU-reguleringen på området. Det fremgår tillige af aftalen, at gældende regler for dispensation til tilstandsændringer på § 3-beskyttede arealer ikke skal ændres med loven.

Endeligt følger det, at der skal gives gunstige vilkår for placering af PtX-anlæg og virksomheder såsom produktionsvirksomheder i tilknytning til anlæg i energiparkerne, hvor særlige hensyn taler for denne placering.

For at fremme realiseringen af energiparker som forudsat i den politiske aftale vurderes det, at der ved ændring af naturbeskyttelsesloven bør sikres videre adgang til, at de relevante myndigheder og nævn kan dispensere fra de relevante bestemmelser i naturbeskyttelsesloven til realisering af statsligt udpegede energiparker. En sådan udvidet adgang til at dispensere bør dog som nævnt ovenfor ikke omfatte naturbeskyttelseslovens § 3 og bør ikke omfatte naturbeskyttelsesloven §§ 8 og 15 om henholdsvis klitfredede arealer og strandbeskyttelseslinjen på grund af de beskyttelsesinteresser, der knytter sig til disse arealer.

Den tiltænkte lempeligere dispensationspraksis, der ønskes med loven, bør afspejle det forhold, at naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer indeholder forskellige forbuds-

bestemmelser, som varetager forskellige beskyttelseshensyn. Fortidsmindebeskyttelseslinjen indebærer blandt andet væsentlig stærkere forbud end f.eks. skovbyggelinjen, der generelt administreres mere lempeligt. Denne graduering af beskyttelseshensynene bør afspejles ved udpegning af energiparkerne og den fremtidige administration.

3.2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der for arealer, der udpeges som energiparker, indføres en ny adgang til dispensation i naturbeskyttelsesloven, hvorefter myndighederne kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, og § 19, stk. 1, om hhv. sø- og åbeskyttelseslinjen, skovbyggelinjen, fortidsmindebeskyttelseslinjen og kirkebyggelinjen til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Den foreslåede ændring vil medføre, at den konkrete vurdering af, om der kan dispenseres fra beskyttelsen i det enkelte område, skal foretages efter en ændret afvejning af de forskellige beskyttelseshensyn, således at hensynet til realiseringen af energiparken tillægges særlig og større vægt end efter hidtidig praksis. Afgørelser efter de lempede regler på natur- og miljøområdet vil dog fortsat skulle ske under iagttagelse af EU-reguleringen på området.

Det foreslås endvidere, at naturbeskyttelseslovens § 50 ændres, så fredningsnævnet vil få mulighed for at meddele dispensation fra en foreslået eller gældende fredningsbestemmelse til etablering af vindmøller og solcelleanlæg i en energipark, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Dispensationer vil fortsat forudsætte, at den pågældende myndighed træffer afgørelse om dispensation på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, herunder at der er viden om de konkrete påvirkningsfaktorer på afgørelsestidspunktet.

3.2.3 Lov om skove

3.2.3.1. Gældende ret

Lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023 (skovloven), indeholder bestemmelser om fredskovspligt og anvendelsen af fredskovspligtige arealer.

Skovlovens §§ 3 og 4 beskriver fredskovspligtige arealer. Fredskovspligten omfatter bl.a. al offentligt ejet skov. I nogle tilfælde indtræder fredskovspligten dog først 20 år efter, at et skovareal erhverves af en offentlig myndighed, eller efter at skov etableres på et offentligt areal, jf. § 3, stk. 4 og 5.

Skovlovens kapitel 3 indeholder bestemmelser om anvendelsen af fredskovspligtige arealer. Det følger bl.a. af de gældende bestemmelser i § 8, at fredskovspligtige arealer skal holdes bevokset med træer, og i § 11, stk. 1, at der ikke må opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald på fredskovspligtige arealer.

Når særlige grunde taler for det, kan miljøministeren ophæve fredskovspligten på et areal, som ønskes anvendt til andet formål, jf. skovlovens § 6. Ligeledes kan ministeren dispensere fra reglerne om anvendelse af fredskovspligtige arealer, herunder § 11, stk. 1, når særlige grunde taler for det, jf. § 38.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at der kun gives tilladelse til ophævelse af fredskovspligten eller dispensation fra reglerne om anvendelse af fredskovspligtige arealer, hvis den ønskede ændrede anvendelse af arealet eller det ansøgte projekt ikke kan ske uden for fredskov, og hvis andre samfundsmæssige hensyn er vigtigere end hensynet til, at arealet bevares med fredskovspligt, jf. Folke-

tingstidende 2003-04, tillæg A, side 5315. Det fremgår af bemærkningerne til skovlovens § 11, at der ved "samfundsmæssige hensyn" tænkes bl.a. på etablering af vejanlæg og ledningsanlæg til forsyning med el, gas og vand, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5322.

Det fremgår ligeledes af bemærkningerne, at det er den aktivitet, som arealet ønskes anvendt til, der er afgørende for, om fredskovspligten skal vige. Der tages efterfølgende stilling til, om det skal ske ved en dispensation fra fredskovspligten efter § 11 eller ved, at fredskovspligten ophæves efter § 6. Hvis der er tale om mindre eller midlertidige foranstaltninger eller foranstaltninger, der vedrører en enklave i skoven, bør der som udgangspunkt gives dispensation efter § 11. Derved bevares fredskovspligten, og der kan stilles vilkår om, at arealet skal retableres efter lovens formål, når dispensationen ikke længere er aktuel. Omvendt bør fredskovspligten ophæves efter § 6, hvis der er tale om foranstaltninger, som indebærer, at arealet ikke mere skal anvendes efter lovens formål, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5315.

Det følger af de gældende bestemmelser i §§ 39 og 39 a i skovloven, at miljøministeren kan fastsætte vilkår for afgørelser om ophævelse af eller dispensation fra fredskovspligten efter §§ 6 og 38, jf. § 11, stk. 1, herunder om, at et andet areal bliver fredskovspligtigt (erstatningsskov). De nærmere regler om erstatningsskov fremgår af bekendtgørelse nr. 60 af 21. januar 2019 om erstatningsskov og særlige regler vedrørende kystbeskyttelse på fredskovspligtige arealer m.v. Det følger af bekendtgørelsen, at der stilles krav om etablering af erstatningsskov, hvis det areal, hvor fredskovspligten ophæves eller som dispensationen fra fredskovspligten vedrører, er over 0,5 ha. I bynære områder og for strækningsanlæg fastsættes der dog vilkår om erstatningsskov, hvis arealet er over 0,1 ha. Størrelsen af erstatningsskoven beregnes som 110-200% af det areal, hvor fredskovspligten ophæves eller som dispensationen fra fredskovspligten vedrører. Størrelsesforholdet afhænger af, hvilken type skovareal der er tale om. De nærmere regler fremgår i øvrigt af bekendtgørelsen.

Skovloven implementerer dele af EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv. For skovbevoksede, fredskovspligtige arealer i de internationale naturbeskyttelsesområder gælder der særlige regler i skovlovens kapitel 4, herunder om udarbejdning af en Natura 2000-skovplan og kortlægning af naturtyper og arter, der er optaget på bilag I og II til EF-habitatdirektivet og bilag I til EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. Visse aktiviteter i områderne kan ikke iværksættes uden forudgående anmeldelse, jf. § 17, og miljøministeren kan i nogle tilfælde pålægge skovejere den drift eller foranstaltninger, der er nødvendige for at overholde direktivforpligtelserne, jf. §§ 19-21.

3.2.3.2. Miljøministeriets overvejelser

På baggrund af en screening af mulige arealer til etablering af statsligt udpegede energiparker er der identificeret relevante områder med fredskovspligtige arealer.

Det følger af "Klimaaf tale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land" af 12. december 2023, at det er hensigten at lempe hensyn til arealbeskyttelse og dermed gøre det nemmere og hurtigere at få tilladelser og dispensationer til opstilling af vedvarende energi, herunder i forhold til placering af PtX-anlæg og virksomheder i tilknytning til energiparkerne. Det betyder, at det fremadrettet i nødvendigt omfang kan blive muligt at placere vedvarende energianlæg på visse områder med beskyttelsesinteresser vedrørende natur, miljø, landskaber, kulturarv m.v.

Det følger endvidere af aftalen, at der for beskyttede områder, som det gælder i dag, altid skal foretages en konkret vurdering af, om der kan dispenseres fra beskyttelsen i det konkrete område. Det vil sige, at der skal foretages en konkret afvejning af de forskellige beskyttelseshensyn og hensynet til vedvarende energi, hvor det fremadrettet gøres muligt, at hensynet til etablering af vedvarende energianlæg tillægges

en større vægt end hidtil. Lempelser på natur- og miljøområdet skal dog ske under iagttagelse af EU-reguleringen på området.

Endelig følger det, at der skal gives gunstige vilkår for placering af PtX-anlæg og virksomheder såsom produktionsvirksomheder i tilknytning til anlæg i energiparkerne, hvor særlige hensyn taler for denne placering.

For at fremme realiseringen af energiparker som forudsat i den politiske aftale vurderes det, at der ved ændring af skovloven bør sikres videre adgang til, at Miljøstyrelsen kan ophæve fredskovspligten eller dispensere fra de relevante bestemmelser i skovloven til realisering af statsligt udpegede energiparker.

3.2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at Miljøstyrelsen for arealer, der udpeges som energiparker, får videre adgang til at ophæve fredskovspligten eller dispensere fra skovlovens regler om anvendelse af fredskovspligtige arealer i forbindelse med opstilling af vindmøller og solcelleanlæg samt tilknyttede anlæg, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Den foreslåede ændring vil medføre, at Miljøstyrelsen i sin afgørelse om at ophæve fredskovspligten eller dispensere fra skovlovens § 11 på arealer, som er udpeget til at være en energipark, vil skulle lægge særlig stor vægt på betydningen af den samfundsmæssige interesse i at realisere en udpeget energipark. Der vil fortsat være tale om en konkret vurdering, hvor alle relevante hensyn inddrages, idet afvejningen af de relevante hensyn vil skulle ske således, at hensynet til realiseringen af energiparken tillægges særlig og større vægt end efter hidtidig praksis. Dispensation og ophævelse vil dog fortsat skulle ske under iagttagelse af EU-reguleringen på området.

3.2.4. Museumsloven

3.2.4.1. Gældende ret

Efter museumslovens § 29 a, stk. 1, må der ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. Beskyttelsen indebærer, at der som udgangspunkt er forbud mod tilstandsændringer af sten- og jorddiger og lignende, da både sten- og jorddiger er betegnet som en truet naturtype.

Digerne er vigtige levesteder for vilde dyr og planter i det intensivt opdyrkede agerland. De fungerer på én gang som skjul, fødekilde og levested, samtidig med, at de tjener som ledelinjer for dyrs og planters spredning (spredningskorridorer), og således sikrer en økologisk infrastruktur i agerlandet. Diger bidrager endvidere til oplevelsen af et varieret landskab samtidig med, at de giver kulturhistoriske oplysninger om ejendomsskel, sogneskel, udskiftninger, jordfordeling m.m., jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1435.

Der gælder dog visse generelle undtagelser til forbuddet mod at foretage tilstandsændringer i sten- og jorddiger.

Diger, der har en særlig kulturhistorisk interesse, kan beskyttes som fortidsminder. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder, jf. museumslovens §§ 29 e og 29 f, jf. § 29 a, stk. 2.

Efter museumslovens § 29 b, stk. 1, kan kulturministeren fastsætte regler om, at bestemmelserne i § 29 a, stk. 1, ikke skal gælde for nærmere angivne kategorier af sten- og jorddiger og lignende. Kulturministeren kan derudover fastsætte regler om, at § 29 a ikke skal gælde for diger, høfder, bølgebrydere og andre

anlæg, som kræver tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse. Bemyndigelsen er udnyttet i en bekendtgørelse, der bl.a. indeholder regler om, hvilke typer af diger, der er omfattet af den generelle beskyttelse i museumsloven, og hvilke typer af diger, der ikke er omfattet af beskyttelsen.

Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1, jf. museumslovens § 29 j, stk. 2.

Med særlige tilfælde i medfør af museumsloven sigtes der til så væsentlige samfundsmæssige interesser, at de i den konkrete sag vil kunne tilsidesætte de bevaringsinteresser, som bestemmelsen skal sikre.

Kommunalbestyrelsen kan stille vilkår til dispensationen. Det kan f.eks. være krav om etablering af erstatningsdiger, -biotoper eller naturgenopretning eller retablering af sten- og jorddiger ved projekter, der er tidsafgrænset, eller hvor dispensationen ikke længere er relevant.

Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 29 j, stk. 2, kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. museumslovens § 29 t, stk. 1. Kredsen af klageberettigede fremgår af § 29 u, stk. 1.

Sten- og jorddiger kan ligge i et internationalt naturbeskyttelsesområde, der er udpeget for at beskytte særlige naturtyper eller levesteder for arter. Diger kan også rumme levesteder for generelt beskyttede arter (de såkaldte bilag IV-arter). Kulturministeren har i medfør af museumslovens § 29 b-29 d bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om administration af sten- og jorddiger. Bemyndigelsen er udmøntet i en bekendtgørelse.

3.2.4.2. Kulturministeriets overvejelser

På baggrund af en screening af mulige arealer til etablering af statsligt udpegede energiparker er der identificeret relevante områder med beskyttede sten- og jorddiger.

Det følger af ”Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land” af 12. december 2023, at det er hensigten at lempe hensyn til arealbeskyttelse og dermed gøre det nemmere og hurtigere at få tilladelser og dispensationer til opstilling af vedvarende energi, herunder i forhold til placering af PtX-anlæg og virksomheder i tilknytning til energiparkerne. Det betyder, at det fremadrettet i nødvendigt omfang kan blive muligt at placere vedvarende energianlæg på visse områder med beskyttelsesinteresser vedrørende natur, miljø, landskaber, kulturarv m.v.

Det følger endvidere af aftalen, at der for beskyttede områder, som det gælder i dag, altid skal foretages en konkret vurdering af, om der kan dispenseres fra beskyttelsen i det konkrete område. Det vil sige, at der skal foretages en konkret afvejning af de forskellige beskyttelseshensyn og hensynet til vedvarende energi, hvor det fremadrettet gøres muligt, at hensynet til etablering af vedvarende energianlæg tillægges en større vægt end hidtil. Afgørelser efter de lempede regler på natur- og miljøområdet skal dog ske under iagttagelse af EU-reguleringen på området.

Endeligt følger det, at der skal gives gunstige vilkår for placering af PtX-anlæg og virksomheder såsom produktionsvirksomheder i tilknytning til anlæg i energiparkerne, hvor særlige hensyn taler for denne placering.

For at fremme realiseringen af energiparker som forudsat i den politiske aftale, er det Kulturministeriets vurdering, at der ved en ændring af museumsloven bør sikres videre adgang til, at kommunalbestyrelsen kan dispensere fra museumslovens § 29 a, stk. 1, til realisering af statsligt udpegede energiparker.

Den tiltænkte lempeligere adgang til dispensation til statslige energiparker skal afspejle hensynene bag beskyttelsen af sten- og jorddiger, som er biologiske, kulturhistoriske og landskabsmæssige hensyn. I

forbindelse med en lempeligere dispensationspraksis til statslige energiparker bør der i videst muligt omfang sikres en arkæologisk registrering og naturvidenskabelig datering af diger med høj kulturværdi, f.eks. ejerlavsdiger.

3.2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen for arealer, der udpeges som energiparker, får videre adgang til at dispensere fra museumslovens regler om beskyttede sten- og jorddiger, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Med lovforslaget vil det dermed blive muligt at dispensere fra beskyttelsen til statslige energiparker i et videre omfang end de særlige tilfælde, hvor det i dag er muligt, idet der ved afvejningen af relevante beskyttelseshensyn skal lægges særlig og større vægt på hensynet til realiseringen af energiparken end efter hidtidig praksis.

Dispensationer vil fortsat forudsætte, at kommunalbestyrelserne træffer afgørelse om dispensation ud fra en konkret vurdering af de foreliggende omstændigheder, og at afgørelsen træffes på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, herunder at der er viden om de konkrete påvirkningsfaktorer på afgørelsestidspunktet.

Der lægges med lovforslaget ikke op til at ændre dispensationsmulighederne for øvrige typer af projekter end projekter, der skal bidrage til at realisere statsligt udpegede energiparker. Således vil øvrige typer af projekter fortsat være omfattet af de gældende regler i museumsloven om dispensationer.

3.3. Myndighedsbehandling af ansøgninger om opstilling af VE-anlæg m.v., herunder tilvejebringelse af plangrundlag

3.3.1. Gældende ret

En stor del af de afgørelser om tilladelser og dispensationer på natur- og miljøområdet, der er nødvendige i forbindelse med projekter om opstilling af VE-anlæg og tilknyttede anlæg, behandles i dag af den kommune, hvori anlægget søges opstillet. Tilsvarende er det som udgangspunkt kommunerne, der udarbejder plangrundlaget for opstilling af VE-anlæg.

Kommunerne har ansvaret for at udarbejde og vedtage en kommuneplan. Kommuneplanen skal bl.a. indeholde retningslinjer for beliggenheden af tekniske anlæg, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5, og fastsætte rammer for indholdet af lokalplaner for de enkelte dele af kommunen med hensyn til tekniske anlæg, jf. planlovens § 11 b, stk. 1, nr. 9. Kommunerne er også tillagt kompetencen til at udarbejde og vedtage lokalplaner. Efter planlovens § 13, stk. 2, skal der tilvejebringes en lokalplan, før der bl.a. gennemføres større udstykninger eller større bygge- og anlægsarbejder – hvilket som klart udgangspunkt vil omfatte opstilling af større vindmøller og solcelleanlæg i det åbne land.

Kommunen er endvidere efter miljøvurderingslovens § 17, stk. 1, som udgangspunkt myndighed for behandling af sager vedrørende projekter på land, der er omfattet af lovens bilag 1 eller 2, herunder for vurderingen af, om projekter omfattet af bilag 2 på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Miljøvurderingsloven og regler udstedt i medfør heraf fastsætter dog en række undtagelser hertil. Det følger således bl.a. af § 3 i bekendtgørelse nr. 806 af 14. juni 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, at Miljøstyrelsen varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser efter loven for en række projekter. Dette omfatter f.eks. projekter, hvor staten er bygherre, projekter hvor Energinet er bygherre samt infrastrukturanlæg, der i deres udstrækning berører mere end to kommuner, dog ikke kystbeskyttelsesprojekter. Derudover varetager Miljøstyrelsen også bl.a. kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for hele projektet i sager,

hvor godkendelseskompetencen for hele eller hovedparten af det samlede projekt efter § 40 i lov om miljøbeskyttelse er henlagt til Miljøstyrelsen.

Når der er tilvejebragt det nødvendige plangrundlag for et projekt, og der er meddelt en tilladelse til det efter miljøvurderingsloven (§ 25-tilladelse), vil der ofte være behov for en række yderligere arealregulerende tilladelser og dispensationer, før et anlæg kan etableres. Det er kommunerne, der i vidt omfang træffer disse efterfølgende afgørelser. Det er således kommunerne, der træffer afgørelse om dispensation i medfør af museumslovens § 29 j, stk. 2, fra beskyttelsen af sten- og jorddiger i § 29 a, stk. 1. Det er også kommunerne, der træffer afgørelse om dispensation fra beskyttelsen i bl.a. naturbeskyttelseslovens §§ 16-19. For en nærmere beskrivelse af disse afgørelser henvises til pkt. 3.2.2. og 3.2.4.

De relevante ministre er på de enkelte lovområder tillagt beføjelse til i et nærmere bestemt omfang at overtage kommunalbestyrelsens kompetence på området.

Efter § 3, stk. 5, i lov om planlægning kan ministeren for byer og landdistrikter i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsers beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning. Ministeren kan i medfør af bestemmelsen bl.a. beslutte at overtage kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe konkrete afgørelser – f.eks. efter planlovens § 35 om landzonetilladelse – og til at overtage kommunalbestyrelsens kommune- og lokalplankompetence.

Efter miljøvurderingslovens § 17, stk. 5, kan miljøministeren i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsers opgaver og beføjelser efter miljøvurderingsloven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning. Ifølge bemærkningerne kan grundlaget for at foretage en call in i en konkret sag være, at en afgørelse vil have konsekvenser ud over den enkelte kommunegrænse eller er af national eller international betydning. Det fremgår derudover, at beslutning om at overtage kompetencen som udgangspunkt skal træffes, før der er truffet afgørelse i sagen, samt at beslutning om at overtage kompetencen ikke er en afgørelse, der kan påklages, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 147 som fremsat, side 112.

Efter naturbeskyttelseslovens § 67, stk. 1, kan miljøministeren beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at ministeren kan overtage afgørelser af mere vidtrækkende betydning, f.eks. hvor en afgørelse har konsekvenser ud over den enkelte kommunes grænser, eller er af national eller international betydning, jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1492.

Miljøministeren kan efter miljøbeskyttelseslovens § 82, stk. 1, beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Kulturministeren kan i medfør af museumslovens § 29 l, stk. 1, beslutte at overtage kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe afgørelse om dispensation fra beskyttelsen af sten- og jorddiger i sager, der berører andre myndigheders opgaver eller har større betydning.

3.3.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser

Regeringen ønsker at øge det statslige engagement i myndighedsbehandlingen af ansøgninger om opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i energiparker med henblik på at realisere disse.

Miljøministeriet vil derfor tilbyde vejledning til kommuner og VE-opstillere om særligt miljøvurderinger i forbindelse med projekter i energiparkerne.

Regeringen vil endvidere give mulighed for, at de relevante ministerier i videre omfang træder til og bistår kommunerne med realiseringen af udpegede energiparker. Regeringen ønsker som led heri, at de ressortansvarlige ministerier i videre omfang skal kunne overtage kommunalbestyrelsens opgave i forbindelse med opstilling af VE-anlæg m.v. med at tilvejebringe det nødvendige plangrundlag og overtage kommunalbestyrelsens opgaver med at meddele de nødvendige tilladelser. Der vil være tale om at understøtte realiseringen af energiparker, som er udpeget med tilslutning fra den stedlige kommunalbestyrelse.

Et ministerium skal kunne overtage behandlingen af en sag efter ønske fra en kommune, hvis kommunen f.eks. ikke selv vurderer at være i stand til at træffe afgørelse i sagen. En sag skal i særlige tilfælde også kunne overtages af ministeriets egen drift, hvis det f.eks. vurderes, at der er særlige udfordringer i forhold til miljøvurderingsprocessen, som varetages af kommunen, og at dette afstedkommer, at der ikke er den fornødne fremdrift i sagen. Det bør være en forudsætning, at det relevante ministerium vurderer, at brug af call in vil føre til en hurtigere myndighedsbehandling af det ansøgte projekt. Der bør derfor i tilknytning hertil sikres mulighed for, at de relevante ministerier løbende har viden om fremdrift i de sager om opstilling af VE-anlæg m.v. i energiparker.

De statslige myndigheder, der skal behandle sager om opstilling VE-anlæg m.v. i energiparkerne, herunder sager som behandles efter call in, vil endvidere skulle sikre den nødvendige koordination, så der i videre omfang kan tilstræbes parallelitet i sagsbehandlingen.

Af disse initiativer vil alene den øgede mulighed for statslige myndigheder til at overtage den kommunale sagsbehandling forudsætte ny lovgivning. Det er hensigten med initiativerne, at der sikres fremdrift i sagerne, og at grundlaget for de enkelte afgørelser kvalificeres yderligere med henblik på, at der hurtigere opstilles flere VE-anlæg på land.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med § 12, at ministeren for byer og landdistrikter efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige tilfælde kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter lov om planlægning i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil supplere den eksisterende adgang til call in i planlovens § 3, stk. 5, og den vil indebære en udvidet adgang til at gøre brug af call in, når det er relevant for realisering af en udpeget energipark.

Med den foreslåede bestemmelse vil ministerens adgang til call in ikke være begrænset til sager, der har større betydning. Det vil betyde, at ministeren med hjemmel i bestemmelsen vil kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetence i alle sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil på samme måde som call in-bestemmelsen i planlovens § 3, stk. 5, i princippet kunne omfatte både kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe konkrete afgørelser efter lov om planlægning og kommunalbestyrelsen kompetence til at udarbejde og vedtage planlægning. Ministeren vil med hjemmel i bestemmelsen – ligeledes på samme måde som den eksisterende bestemmelse i planlovens § 3, stk. 5, – kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetence i en igangværende planlægningsproces. Ministeren vil ligeledes kunne overtage kompetencen for en del af en sag og for en afgrænset del af planlægningsprocessen.

Ministeren vil med hjemmel i bestemmelsen efter anmodning kunne beslutte at overtage en kommunalbestyrelses kompetence efter planloven, hvis det efter drøftelse med kommunalbestyrelsen vurderes, at denne ikke i tilstrækkeligt omfang vil være i stand til at fremme sagen om opstilling af VE-anlæg m.v.

i en udpeget energipark. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at ministeren for byer og landdistrikter vurderer, at brug af call in vil føre til en hurtigere myndighedsbehandling af det ansøgte projekt.

Ministeren vil i særlige tilfælde også kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetencer af egen drift. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at ministeren for byer og landdistrikter vurderer, at brug af call in vil bidrage væsentligt til at fremme realiseringen af energiparken, som er udpeget af ministeren med kommunalbestyrelsens tilslutning. Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor kommunen efter udpegningen af en energipark, ikke kan sikre den nødvendige fremdrift af myndighedsbehandlingen af et projekteret anlæg – f.eks. på grund af andre store projekter i kommunen, men hvor kommunen alligevel ikke selv anmoder ministeren om at overtage opgaven.

Ministeren vil ved vurderingen af, om beføjelsen skal overtages, kunne lægge vægt på oplysninger fra kommunalbestyrelsen om status og fremdrift i behandling af sager om opstilling af VE-anlæg m.v. i energiparken, der er tilvejebragt via Miljøministeriet i medfør af regler fastsat med hjemmel i den foreslåede § 16.

Det foreslås med § 13, at miljøministeren efter anmodning og i øvrigt i særlige tilfælde kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil supplere de eksisterende adgange til call in i naturbeskyttelseslovens § 67, stk. 1, miljøbeskyttelseslovens § 82, stk. 1, og miljøvurderingslovens § 17, stk. 5, og den vil indebære en udvidet adgang til at gøre brug af call in, når det er relevant for realisering af en udpeget energipark.

Med den foreslåede bestemmelse vil ministerens adgang til call in i sager efter lov om naturbeskyttelse, miljøbeskyttelsesloven og miljøvurderingsloven ikke være begrænset til sager, der har større betydning. Med hjemmel i bestemmelsen vil ministeren således kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetence i alle sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil på samme måde som call in-bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 67, stk. 1, miljøvurderingslovens § 17, stk. 5, og miljøbeskyttelseslovens § 82, stk. 1, omfatte kommunalbestyrelsens kompetence til f.eks. at træffe konkrete afgørelser efter de pågældende love. Ministeren vil med bestemmelsen også kunne overtage kompetencen for en del af en sag og for en afgrænset del af processen. Ministeren kan kun træffe beslutning om call in i en igangværende sag og således inden, der er truffet afgørelse i sagen af kommunalbestyrelsen.

Ministeren vil med hjemmel i bestemmelsen efter anmodning kunne beslutte at overtage en kommunalbestyrelses kompetence efter henholdsvis lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), hvis det efter drøftelse med kommunalbestyrelsen vurderes, at denne ikke i tilstrækkeligt omfang vil være i stand til at fremme sagen om opstilling af VE-anlæg m.v. i en udpeget energipark. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at miljøministeren vurderer, at brug af call in vil føre til en hurtigere myndighedsbehandling af det ansøgte projekt.

Ministeren vil også i særlige tilfælde kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetencer af egen drift. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at miljøministeren vurderer, at brug af call in vil bidrage væsentlig til at fremme realiseringen af energiparken, som er udpeget af ministeren for byer og landdistrikter med kommunalbestyrelsens tilslutning. Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor kommunen

efter udpegningen af en energipark, ikke kan sikre den nødvendige fremdrift af myndighedsbehandlingen af et projekteret anlæg – f.eks. på grund af andre store projekter i kommunen, men hvor kommunen alligevel ikke selv anmoder ministeren om at overtage opgaven.

Ministerens vil ved vurderingen af, om beføjelsen skal overtages, kunne lægge vægt på oplysninger fra kommunalbestyrelsen om status og fremdrift i behandling af sager om opstilling af VE-anlæg m.v. i energiparken, der er tilvejebragt i medfør af regler fastsat med hjemmel i den foreslåede § 16.

Det foreslås i § 14, at kulturministeren efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige tilfælde kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter museumslovens § 29 j, stk. 2, i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil supplere den eksisterende adgang til call in i museumslovens § 29 l, stk. 1, og den vil indebære en udvidet adgang til at gøre brug af call in, når det er relevant for realisering af en udpeget energipark.

Med den foreslåede bestemmelse vil ministerens adgang til call in ikke være begrænset til sager, der vedrører andre myndigheders områder eller har større betydning. Det vil betyde, at ministeren med hjemmel i bestemmelsen vil kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetence i alle sager efter museumslovens § 29 j, stk. 2, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Ministerens vil med hjemmel i bestemmelsen efter anmodning kunne beslutte at overtage en kommunalbestyrelses kompetence efter museumslovens § 29 j, stk. 2, hvis det efter drøftelse med kommunalbestyrelsen vurderes, at denne ikke i tilstrækkeligt omfang vil være i stand til at fremme sagen om opstilling af VE-anlæg m.v. i en udpeget energipark. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at kulturministeren vurderer, at brug af call in vil føre til en hurtigere myndighedsbehandling af det ansøgte projekt.

Ministerens vil også i særlige tilfælde kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetencer af egen drift. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at kulturministeren vurderer, at brug af call in vil bidrage væsentlig til at fremme realiseringen af energiparken, som er udpeget af ministeren for byer og landdistrikter med kommunalbestyrelsens tilslutning. Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor kommunen efter udpegningen af en energipark, ikke kan sikre den nødvendige fremdrift af myndighedsbehandlingen af et projekteret anlæg – f.eks. på grund af andre store projekter i kommunen, men hvor kommunen alligevel ikke selv anmoder ministeren om at overtage opgaven.

Ministerens vil ved vurderingen af, om beføjelsen skal overtages, kunne lægge vægt på oplysninger fra kommunalbestyrelsen om status og fremdrift i behandling af sager om opstilling af VE-anlæg m.v. i energiparken, der er tilvejebragt via Miljøministeriet i medfør af regler fastsat med hjemmel i den foreslåede § 16.

Det foreslås i § 16, at miljøministeren kan fastsætte regler om pligt for kommunalbestyrelsen til at indberette og ajourføre oplysninger om behandling af ansøgninger om etablering af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i energiparker.

Med bemyndigelsen vil miljøministeren kunne fastsætte regler om, at kommunerne skal sende oplysninger om milepæle for sagsbehandlingen af konkrete projekter om etablering af anlæg i energiparkerne. Milepælene omfattet af en eventuel indberetningspligt vil bl.a. kunne omfatte kommunens igangsættelse af idéfase for lokalplan og miljøvurdering, kommunens udarbejdelse af afgrænsningsrapport, bygherrens

fremsendelse af miljøkonsekvensrapport, kommunens bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten, kommunens udarbejdelse af lokalplanforslag, kommunens offentlige høring over udkast til hhv. lokalplanforslag, tilladelser efter miljøvurderingsloven og miljøkonsekvensrapport, samt kommunens endelige afgørelser om lokalplan og miljøvurdering.

4. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter

De bedre muligheder for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg i energiparker vurderes ikke at have væsentlige regionale konsekvenser, herunder for landdistrikterne.

Den foreslåede ordning vil give bedre rammer for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse i udpegede energiparker og kan dermed muliggøre erhvervsudvikling på arealer, hvor det ellers ville være vanskeligt eller ikke muligt. Dermed vil lovforslaget kunne medvirke til at skabe bedre rammer for lokal erhvervsudvikling i landdistrikter, for så vidt særlige hensyn taler for placeringen i energiparken. Lovforslaget vurderes dermed at have positive konsekvenser for landdistrikter, men vurderes ikke at have væsentlige regionale konsekvenser.

5. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål

Loven skal bidrage til rammevilkår, der kan muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion af solenergi og landvind frem mod 2030. Lovforslaget vil derfor understøtte delmål 7.2 om, at andelen af vedvarende energi i det globale energimix skal øges væsentligt inden 2030.

6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det følger af "Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land" af 12. december 2023, at der afsættes samlet 103,7 mio. kr. i perioden 2023-2030 til statsligt engagement i planlægning og myndighedsbehandling af energiparker. Lovforslaget vil udmønte en del af de initiativer, som midlerne er afsat til.

Udpegning af energiparker

Lovforslaget vil have økonomiske konsekvenser for By-, Land- og Kirkeministeriet og de relevante ministerier, der skal inddrages i forbindelse med udpegning af en energipark, jf. den foreslåede § 3, stk. 3. Disse omkostninger vil navnlig være knyttet til arbejdet med at fastsætte regler om udpegningen med tilhørende vurdering efter miljøvurderingsloven. Der vil også være omkostninger forbundet med vurderingen af potentielle energiparkarealer og disses forhold til nationale interesser, herunder efter forslag fra kommuner og potentielle opstillere m.v., jf. den foreslåede § 4. Det følger af den politiske aftale af 12. december 2023, at der i perioden 2023-2030 afsættes 32,4 mio. kr. til reservation af arealer til energiparker samt opstart af tilbud om statslig planlægning, hvilket dækker omkostninger vedrørende udpegning af arealer.

Ministeren for byer og landdistrikter vil gå i dialog navnlig med kommuner og med regioner om modtagne forslag til arealer, der kan udpeges som energiparker. Dialogen vil kunne indebære, at der skal afsættes ressourcer hertil i særligt kommuner, hvilket kan medføre begrænsede økonomiske konsekvenser for de berørte kommuner. Ministeren vil endvidere i medfør af den foreslåede § 15 kunne pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe oplysninger til brug for udpegning af arealer som energiparker, herunder for behandling af forslag til arealer, jf. § 4, stk. 1. Denne hjemmel forventes kun anvendt undtagelsesvist.

Statsligt engagement i myndighedsbehandlingen af ansøgninger om opstilling af VE-anlæg, herunder tilvejebringelse af plangrundlag

Med lovforslaget foreslås et øget statsligt engagement i planlægningen og behandlingen af ansøgninger om tilladelser og dispensationer til realisering af energiparker i form af en øget adgang til statslig overtagelse af kommunernes myndighedsbehandling. Lovforslaget udmønter derved et delelement i initiativet om etablering og drift af én myndighedsindgang på natur- og miljøområdet, som er indeholdt i den politiske aftale af 12. december 2023. Det følger af aftalen, at der i perioden 2023-2030 afsættes i alt 41,1 mio. kr. til etablering og drift af én indgang på natur- og miljøområdet.

Initiativet om øget mulighed for statslig overtagelse af myndighedsbehandlingen forventes at medføre, at myndighedsbehandlingen af konkrete sager flyttes fra kommunerne til statslige myndigheder, og initiativet forventes derfor at have væsentlige positive økonomiske konsekvenser for de pågældende kommuner.

Der er knyttet usikkerheder til behovet for statslig overtagelse af den kommunale planlægning, og der er derfor i perioden 2024-2025 afsat i alt 20,8 mio. kr. til en ramme for statslig planlægning for energiparkerne.

En udnyttelse af bemyndigelsen i den foreslåede § 16 til at fastsætte regler om pligt for kommunalbestyrelsen til at indberette og ajourføre oplysninger om behandling af ansøgninger om etablering af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i energiparker vil kunne have begrænsede økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Det vurderes, at initiativerne om statslig udpegning af energiparker og statsligt engagement i myndighedsbehandlingen ikke vil have implementeringskonsekvenser for kommuner og regioner, og at initiativerne ikke vil have økonomiske konsekvenser for regionerne.

Fravigelse af anden lovgivning

Realisering af en energipark kan forudsætte nærmere planlægning og afgørelser om tilladelser og dispensationer. Med lovforslaget foreslås de eksisterende regler for planlægning og afgørelser ændret, men der pålægges ikke derved de eksisterende administrerende myndigheder yderligere opgaver.

Med lovforslaget muliggøres i videre omfang etablering af anden erhvervsmæssig bebyggelse i tilknytning til anlæg i energiparken. Dette kan give mulighed for nye lokale udviklingsmuligheder samt udvikle lokale økosystemer af virksomheder i energiparkerne, hvilket indirekte vil kunne have positive økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Klagesagsbehandling

Lovforslaget kan medføre økonomiske konsekvenser for Nævnenes Hus i forbindelse med behandling af klagesager, herunder ved behandling af evt. klager over miljøvurderingen af udpegningen af en energipark.

Principper for digitaliseringsklar lovgivning

By-, Land- og Kirkeministeriet har vurderet, om principperne for digitaliseringsklar lovgivning er relevante for lovforslaget. Det vurderes, at navnlig princip nr. 1 om enkle og klare regler, princip nr. 2 om digital kommunikation og princip nr. 4 om sammenhæng på tværs er af relevans.

Lovforslaget er formuleret i overensstemmelse med princip nr.1 om enkle og klare regler, idet f.eks. begrebet ”nationale interesser” vil blive anvendt konsistent med samme begreb i øvrig lovgivning på området.

Ligeledes vurderes det i overensstemmelse med princip nr. 2, at indkaldelse af forslag til arealer sker ved digital annoncering, at forslag offentliggøres digitalt og at der kan fastsættes krav om digital kommunikation i forbindelse med indmeldelse af forslag til arealer.

Endeligt vurderes det, at lovforslaget er i overensstemmelse med princip nr. 4 om sammenhæng på tværs. Der kan i den sammenhæng peges på, at der med udpegningen af energiparker sker en klar afgrænsning af det areal, som en energipark omfatter, hvilket vil gøre det lettere at henvise til og anvende udpegningen i eventuelle andre sammenhænge. Endvidere forventes udpegningen af arealet offentliggjort på Plandata.dk.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Loven vil give bedre rammer for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg og efter omstændighederne for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse i de udpegede energiparker og dermed muliggøre opstilling af anlæg m.v. på arealer, hvor det ellers ville være vanskeligt eller ikke muligt at opstille sådanne anlæg m.v. Dermed vil lovforslaget skabe bedre muligheder for, at VE-opstillere kan realisere konkrete projekter. Lovforslaget vil derved ligeledes skabe bedre muligheder for, at erhvervsvirksomheder kan udnytte de specifikke muligheder og infrastruktur, der etableres i tilknytning til energiparken, f.eks. ved opkobling til strøm fra VE-anlæg eller udnyttelse af overskudsprodukter fra PtX-anlæg, og på den måde indgå i en forsynings- eller proceskæde eller industrielle symbioser sammen med vindmøller eller solcelleanlæg i en energipark. Lovforslaget vurderes dermed indirekte at have positive konsekvenser for erhvervslivet, men disse kan ikke kvantificeres nærmere.

Virksomheder, der benytter muligheden for at indgive forslag til udpegning af arealer som energiparker efter de foreslåede regler, vil skulle indgive forslaget efter lovens regler herom. Virksomheden skal i den forbindelse angive en klar afgrænsning af det foreslåede areal samt redegøre for, at arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på mindst 100 GWh eller ønskes udpeget ved landanlæg til havvindmølleparker.

Baseret på, at der i forbindelse med de allerede gennemførte indmeldelsesrunder er modtaget i alt forslag om i størrelsesordenen 250 arealer fra kommuner og opstillere m.v., og henset til, at der ved indmeldelserne er tale om oplysninger, som opstillerne i vidt omfang allerede må forudsættes at have udarbejdet, vurderes det, at indmeldelse af arealer alene vil have administrative konsekvenser for erhvervslivet på mindre end 4 mio. kr., hvorfor omkostningerne ikke kvantificeres yderligere.

Der er lavet et innovations- og iværksættertjek af lovforslaget. Tjekket har vist, at lovforslaget er innovationsvenligt, da det giver gode muligheder for den innovative branche som vedvarende energi og PtX. Derudover kan den forbedrede mulighed for samplacering af VE-anlæg og tilknyttede anlæg potentielt være med til at tilskynde virksomhederne til at tænke nye og innovative muligheder for synergier og industrielle symbioser mellem VE-anlæg og tilknyttede virksomheder og mellem de tilknyttede virksomheder.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vil ikke medføre administrative konsekvenser for borgerne.

9. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget kan bidrage til at fremme udbygningen af vedvarende energi på land og dermed bidrage

til direkte og indirekte elektrificering. Lovforslaget kan bidrage til at muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030.

Lovforslaget vurderes således at have positive klimamæssige konsekvenser.

10. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Ministeren for byer og landdistrikter vil efter de foreslåede regler kunne udpege energiparker med henblik på opstilling af bl.a. vindmøller og solcelleanlæg og evt. tilknyttede anlæg på arealer, hvor det efter gældende regler er vanskeligt eller ikke er muligt. Med udpegningen af en energipark udmøntes en samlet afvejning af forskellige anvendelses- og beskyttelsesinteresser i området. Udpegningen som energipark vil således være udtryk for en prioritering af områdets mulige anvendelse til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg og eventuelt tilknyttede anlæg over for andre interesser som f.eks. landskab og natur i det åbne land. Efter omstændighederne vil udpegningen og den nærmere planlægning for en energipark således medføre en ændret afvejning i forhold til de andre interesser, herunder en fravigelse af statens normale varetagelse af nationale interesser i kommuneplanlægningen.

Realiseringen af energiparker efter de foreslåede regler forventes som følge heraf tilsvarende at have negative konsekvenser for navnlig landskab, natur og kulturmiljøer i det åbne land. Energiparkerne må forventes at udgøre store arealer og kan derfor medføre væsentlig påvirkning af landskaber omkring parkerne. Påvirkningen vil knytte sig til den enkelte energipark, der i alle tilfælde udpeges efter en konkret vurdering og under hensyn til, at de nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen. Påvirkningen vil også afhænge af, hvilke typer anlæg der vil kunne indgå i energiparken, herunder om der gives mulighed for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse. Lovforslaget kan endvidere medføre en fragmentering af det åbne land, som kan vanskeliggøre anden arealplanlægning omkring energiparkerne.

De foreslåede ændringer i naturbeskyttelsesloven og skovloven indebærer, at der i videre udstrækning vil kunne etableres anlæg i hhv. naturbeskyttede områder og skove. Tilsvarende vil de foreslåede ændringer i museumsloven indebære, at der i videre udstrækning vil kunne etableres anlæg i områder med beskyttede sten- og jorddiger. De foreslåede ændringer kan derfor medføre negative natur- og miljømæssige konsekvenser.

Det er forudsat, at dispensation til tilstandsændringer som hidtil sker på baggrund af en ansøgning om et konkret projekt, hvor konsekvenser for landskab, beskyttet eller fredet natur, beskyttede arter eller truede arter tages i betragtning.

I forbindelse med udpegningen af en energipark samt planlægning og myndighedsgodkendelse af et konkret projekt vil de miljømæssige konsekvenser af udpegningen skulle belyses i overensstemmelse med reglerne herom i miljøvurderingsloven.

11. Forholdet til EU-retten

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652 (herefter benævnt VEIII-direktivet) indfører en række nye krav vedr. tilladelsesprocessen for opstilling af vedvarende energianlæg. Direktivet omfatter krav til udpegning af et eller flere kontaktpunkter samt en række tidsfrister for myndighedsbehandling af tilladelser, herunder frist for kvittering for modtagelse af fyldestgørende ansøgning. Hertil kommer, at direktivet indfører krav om kortlægning af de områder, som er nødvendige for nationale bidrag til opfyldelse af EUs

overordnede mål for vedvarende energi i 2030. Direktivet indeholder også en forpligtelse til udpegning af områder til fremskyndelse af vedvarende energi, hvor udbredelsen af en eller flere bestemte typer vedvarende energikilder ikke forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet, og inden for hvilke der bl.a. vil gælde kortere tilladelsesfrister og særlige krav til tilladelsesprocessen. Endvidere indfører direktivet under visse forhold undtagelser fra en række miljøkrav både for anlæg inden for og uden for områder til fremskyndelse af vedvarende energi.

Den foreslåede lov om statsligt udpegede energiparker indgår ikke som en del af implementeringen af VE III-direktivet. De foreslåede regler, herunder om statslig udpegning af energiparker og om myndighedsbehandlingen af projekter til realisering af en energipark, vil ikke forhindre den implementering af direktivet, der forventes gennemført ved en ændring af VE-loven og regler udstedt i medfør af loven.

12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 5. februar 2024 til den 4. marts 2024 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, samtlige regioner og kommuner, Københavns Stift, Helsingør Stift, Roskilde Stift, Lolland-Falsters Stift, Fyens Stift, Aalborg Stift, Viborg Stift, Aarhus Stift, Ribe Stift, Haderslev Stift, 3F – Fagligt Fælles Forbund, 92-gruppen, abf Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Akademikerne, Akademi-rådet, Arkitektforeningen, Asfaltindustrien, Biogas Danmark, BL – Danmarks almene Boliger, Byggeskedefonden, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bygningskultur Ringsted, Bæredygtigt Landbrug, Camping Outdoor Danmark, CO-industri (Centralorganisationen af industriansatte i Danmark), COOP, COWI, Cyklistforbundet, Danmarks Fiskeriforening PO, Danmarks Frie AutoCampere, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Affaldsforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Camping Union, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Fåreavl, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd – DUF, Danmarks Jægerforbund, Dansk Kyst - og Naturturisme, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Sejlunion, Dansk Standard, Dansk Træinformation, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Destinationer, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Juletræer - træer & grønt, Danske Kloakmestre, Danske Landskabsarkitekter, Danske Maritime, Danske Shipping - og Havnevirksomheder, Danske Tegl, Danske Udlejere, DANVA - Dansk Vand - og Spildevandsforening, De Samvirkende Købmænd, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Spejderkorps, Det finansielle ankenævn, DGI, DHI, Dommerforeningen, Drivkraft Danmark, DTL Danske Vognmænd, Ejendom Danmark, Elretur, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Erhvervslejernes Landsorganisation, FAB – Foreningen af byplanlæggere, F-Camping, Feriehusudlejernes Brancheforening, Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk, Forbundet Arkitekter og Designere (FAOD), Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Friluftsrådet, FSR - Danske Revisorer, Gammel Estrup - Danmarks Herregårdsmuseum, Gavnø Slot, Grakom – Kommunikationsindustrien, Green Power Denmark, Grundejernes Investeringsfond, Handelsflådens Arbejds miljø - og Velfærdsråd, Hedeselskabet, Historiske Huse, HOFOR, HORESTA, Klimabevægelsen, Kolonihaveforbundet, Komiteen Bæredygtig Kystkultur, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landinspektørforeningen, Landsforeningen for Bygning - og Landskabskultur, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lederne Søfart, Maskinmestrenes Forening, Mejeriforeningen, Metroselskabet og Hovedstadens Letbane, Moesgaard Museum, Movia, Nationalpark Thy, NOAH Friends of the Earth Denmark, Nuuday A/S, RealDania, Rådet for Større Bade - og Vandsikkerhed, Rådet for Bæredygtigt Byggeri, Sammenslutningen af Danske Småøer, SMVdanmark, Sund & Bælt, TDC Net A/S, TEKNIQ Arbejdsgiverne, Tele Industrien, Vikingeskibsmuseet, Økologisk Landsforening, Ørsted, DSB, Energinet Eltransmission A/S,

Energinet Gastransmission A/S, Energinet Myndighedsenheden, Aalborg Universitet, Aalborg Universitet - Institut for Kemi og Biovidenskab, Aalborg Universitet - Institut for Planlægning, Aalborg Universitet - Statens Byggeforskningsinstitut, Aarhus Universitet, Aarhus Universitet – Institut for Miljøvidenskab, Aarhus Universitet - Professor emerita Ellen Margrethe Basse, Arkitektskolen i Århus, Danmarks Tekniske Universitet, Københavns Universitet - Institut for Geovidenkab og Naturforvaltning, Københavns Universitet - Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet - Professor Helle Tegner Anker, Syddansk Universitet og GEUS - De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland.

13. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget forventes at have væsentlige positive økonomiske konsekvenser for berørte kommuner som følge af initiativet om øget mulighed for statslig overtagelse af myndighedsbehandlingen ved opstilling af VE-anlæg m.v. i energiparker. Lovforslaget forventes at have indirekte positive konsekvenser for kommunerne som følge af nye muligheder for lokal erhvervsudvikling. Det vurderes, at de samlede positive økonomiske konsekvenser overstiger de foreslåede negative økonomiske konsekvenser.	De foreslåede regler om statslig udpegning af energiparker udmønter et initiativ om reservation af arealer til energiparker samt opstart af tilbud om statslig planlægning, som der afsættes 32,4 mio. kr. til. Lovforslaget forventes at medføre begrænsede negative økonomiske konsekvenser for berørte kommuner som følge af dialog og afledte opgaver i forbindelse med udpegning af energiparker. De foreslåede regler om øget adgang til arealer til energiparker forventes at medføre begrænsede negative økonomiske konsekvenser for berørte kommuner som følge af dialog og afledte opgaver i forbindelse med udpegning af energiparker.

	ger de negative, hvorfor lovforslaget samlet set vurderes at have positive økonomiske konsekvenser for kommunerne.	til statslig overtagelse af kommunernes myndighedsbehandling udmønter et delelement i initiativet om etablering og drift af én indgang på natur- og miljøområdet, som er indeholdt i den politiske aftale af 12. december 2023. Det følger af aftalen, at der afsættes i alt 41,1 mio. kr. til etablering og drift af én indgang på natur- og miljøområdet.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Lovforslaget forventes at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet som følge af forbedret mulighed for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og evt. tilknyttede anlæg i form af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Lovforslaget forventes at medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet på mindre end 4 mio. kr. i forbindelse med indgivelse af forslag til udpegning af arealer som energiparker.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Lovforslaget forventes at medføre positive konsekvenser for klimaet som følge af lettere adgang til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg i energiparker.	
Miljø- og naturmæssige konsekvenser		Lovforslaget forventes at medføre negative konsekvenser for landskab, natur og kulturmiljøer i det åbne land. Der henvises endvidere til pkt. 10.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implemente-	Ja	Nej

ring af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	X
--	---

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter gældende ret er der ikke mulighed for en statslig udpegning af energiparker med den retsvirkning, der er forudsat i ”Klimaaf tale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land” af 12. december 2023, herunder at anden lovgivning fraviges med henblik på at kunne prioritere hensynet til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg set i forhold til andre anvendelses- og beskyttelsesinteresser i de udpegede parker.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven har til formål at fremme elproduktion fra vedvarende energikilder på land via statsligt udpegede energiparker med forbedrede muligheder for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg under nødvendig hensyntagen til øvrige samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at fremme af elproduktionen fra vedvarende energikilder efter loven skal ske under nødvendig hensyntagen til øvrige samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen. Samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen skal forstås i overensstemmelse med de hensyn, der efter gældende regler kan varetages efter lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 223 af 1. marts 2024 (”planloven”), og omfatter bl.a. hensyn til natur- og miljøbeskyttelse, klimabeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse og hensyn til nationale og regionale anlæg.

Der er således tale om brede hensyn, der tillige skal varetages ved den nærmere planlægning efter planlovens regler for en energipark, og som i forskelligt omfang skal varetages i afgørelser efter anden lovgivning vedrørende ansøgte tilladelser og dispensationer m.v. til konkrete anlæg til realisering af en energipark. Loven skal muliggøre en prioritering af opstilling af vindmøller og solcelleanlæg set i forhold til den normale varetagelse af sådanne hensyn.

Det foreslås i *stk. 2*, at loven endvidere har til formål at forbedre mulighederne for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse i energiparker, hvor særlige hensyn taler for denne placering.

Det følger af den foreslåede § 2, nr. 2, at PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse indgår i lovens definition af begrebet ”tilknyttede anlæg”.

Formålet om at forbedre muligheder for etablering af PtX-anlæg som tilknyttet anlæg skal ses på baggrund af, at PtX-anlæg kan agere fleksibelt og optimeres i forhold til elsystemet, ved at PtX-anlægget er i

drift i perioder med lave elpriser og neddrøses eller lukkes i perioder med høje elpriser, hvor strømmen i stedet går til ikke fleksibelt elforbrug, og at samplacering af VE-anlæg og PtX-anlæg således kan sikre en omkostningseffektiv udnyttelse af elnettet. Flexibelt elforbrug vil også have stor betydning for at sikre et energisystem med en høj forsyningssikkerhed i fremtiden og kan understøtte, at der kan indarbejdes mere VE i elsystemet ved at sikre aftag i perioder med produktionsoverskud.

Formålet om at forbedre muligheder for etablering af anden erhvervsmæssig bebyggelse som tilknyttet anlæg skal bl.a. ses på baggrund af, at placeringen i energiparken kan give mulighed for en lokal udnyttelse af den grønne strøm, nye lokale udviklingsmuligheder samt udvikle lokale økosystemer af virksomheder i energiparkerne. Der vil f.eks. kunne være tale om udvikling af erhvervsområder, hvor f.eks. produktionsvirksomheder vil have gavn af at koble sig op på strøm fra et VE-anlæg eller kan udnytte overskudsprodukter fra et PtX-anlæg og på den måde indgå i en forsynings- eller proceskæde sammen med vindmøller eller solcelleanlæg i en energipark. Det kan give nye muligheder for synergier mellem produktion af vedvarende energi, energilagring og industriel produktion. Muligheder for erhvervsudvikling i energiparker vil desuden kunne skabe bedre rammer for lokal erhvervsudvikling.

De særlige hensyn er udmøntet i lovforslagets § 10, hvorefter ministeren for byer og landdistrikter, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placering af tilknyttede anlæg i energiparken, kan fastsætte regler om fravigelse af § 11 a, stk. 8, i lov om planlægning. Der henvises herved til bemærkningerne til lovforslagets § 10.

Til § 2

Det foreslås i *nr. 1*, at definere ”energipark” som et areal, der er udpeget efter § 3, med det formål at fremme opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf eller etablering af tilknyttede anlæg.

Den foreslåede definition vil fastlægge begrebet ”energipark” som anvendt i lov om statsligt udpegede energiparker. En energipark i lovens forstand vil være udpeget af ministeren for byer og landdistrikter ved fastsættelse af regler i medfør af den foreslåede § 3, stk. 1. Der vil i overensstemmelse med lovens formål være tale om arealer, der er udpeget som energipark med det formål at fremme opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf samt eventuelt etablering af tilknyttede anlæg. En energipark vil efter definitionen også kunne være et areal, der er udpeget med henblik på at forbedre mulighederne for etablering af tilknyttede anlæg ved landanlæg til havvindmølleparker, jf. den foreslåede § 3, stk. 2. Det følger af den foreslåede definition, at den f.eks. ikke omfatter arealer, der alene i en kommunal planlægning m.v. er udlagt til og eventuel benævnt energipark.

Det foreslås i *nr. 2*, at definere ”tilknyttede anlæg” som PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse.

Den foreslåede definition vil fastlægge begrebet ”tilknyttede anlæg” som anvendt i lov om statsligt udpegede energiparker. Det følger af den foreslåede definition, at lovens regler om tilknyttede anlæg omfatter PtX-anlæg som defineret i den foreslåede § 2, nr. 3, og anden erhvervsmæssig bebyggelse som defineret i den foreslåede § 2, nr. 4. Definitionen vil ikke forudsætte, at PtX-anlæg eller anden erhvervsmæssig bebyggelse ligger i direkte nærhed til energiparkens øvrige anlæg. Definitionen vil således ikke udelukke, at tilknyttede anlæg kan ligge på separate arealer inden for en energipark med nogen afstand til energiparkens øvrige anlæg. Ligesom definitionen ikke vil kræve, at der kan identificeres en direkte tilknytning mellem VE-anlæggene og PtX-anlæg eller anden erhvervsmæssig bebyggelse.

Det foreslås i *nr. 3*, at definere ”PtX-anlæg” som en teknisk installation, som anvender elektricitet

til produktion af brint på grundlag af elektrolyse, og eventuelt konverterer den producerede brint til brændstoffer, kemikalier eller andre materialer.

Den foreslåede definition vil betyde, at et PtX-anlæg i denne sammenhæng er et elektrolyseanlæg til produktion af brint, og at det kan bestå af et sådant elektrolyseanlæg og et forbundet viderekonverteringsanlæg, der i relation til loven skal betragtes som et samlet anlæg. I et elektrolyseanlæg spaltes typisk vand til brint og ilt ved brug af strøm. I et forbundet viderekonverteringsanlæg anvendes den producerede brint til produktion af brændstoffer (f.eks. metanol, ammoniak, metan og jetfuel), kemikalier (f.eks. metanol og ammoniak) eller andre materialer (f.eks. plastikprodukter og maling). Den foreslåede definition tjener alene det formål at angive, hvilke anlæg, som omfattes af lov om statsligt udpegede energiparker, og vil ikke i sig selv medføre materielle ændringer i forhold til øvrig regulering, der ikke er indeholdt i lovforslaget.

Det foreslås i *nr. 4*, at definere ”anden erhvervsmæssig bebyggelse” som bygninger, installationer og faciliteter, der anvendes til erhvervsaktiviteter som f.eks. udvikling, produktion eller salg af varer eller tjenesteydelser, og som ikke er PtX-anlæg.

Til § 3

Planloven indeholder regler om det nødvendige plangrundlag for større bygge- og anlægsarbejder m.v. Som klart udgangspunkt vil opstilling af større vindmøller og solcelleanlæg i det åbne land forudsætte, at der er tilvejebragt en lokalplan efter planloven, jf. § 13, stk. 2. Efter planlovens kapitel 4 og 5 er det kommunalbestyrelsen, der forestår kommune- og lokalplanlægning. Det er således normalt kommunalbestyrelsen, der efter planloven beslutter, hvilke arealer der kan anvendes til opstilling af større vindmøller og solcelleanlæg i det åbne land, og som fastlægger de nødvendige planlægningsmæssige rammer herfor. Ministeren for byer og landdistrikter kan dog i medfør af planlovens §§ 3 og 29 stille krav til kommunalbestyrelsens planlægning og administration af planloven.

Der findes i dag ikke regler om, at en statslig udpegning af et areal som energipark kan medføre fravigelse af regler i anden lovgivning.

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for byer og landdistrikter med kommunalbestyrelsens tilslutning kan fastsætte regler om et areals anvendelse som energipark, hvis 1) arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh, og 2) nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen.

Efter den foreslåede bestemmelse vil ministeren for byer og landdistrikter kunne fastsætte en overordnet ramme for arealets mulige anvendelse som energipark efter de foreslåede regler. Ministeren vil f.eks. kunne fastsætte regler om, hvilke typer anlæg der kan planlægges for og træffes afgørelse om efter de foreslåede lempede regler i den pågældende energipark. Ministeren vil herunder kunne fastsætte en ramme for de nævnte anlægs mulige beliggenhed i energiparken og for deres størrelse og udformning. F.eks. vil ministeren kunne fastsætte, at energiparken eller dele af energiparken udpeges til opstilling af solcelleanlæg og ikke til opstilling af vindmøller eller tilknyttede anlæg for at tilpasse de mulige anlægs påvirkning af omgivelser m.v. Det forventes navnlig at kunne være relevant for at sikre, at nationale interesser ikke afgørende vil tale imod udpegningen og for at tilpasse energiparken under hensyntagen til andre bredere interesser. Den mere detaljerede planlægning for anlæg i energiparken vil som hovedregel skulle varetages med den nærmere kommune- og lokalplanlægning for arealerne efter planlovens regler.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at udpegning af en energipark efter de foreslåede regler sker ved udstedelse af bekendtgørelse. Den geografiske afgrænsning af energiparken forventes at ske

med henvisning til et areal på et kortbilag til bekendtgørelsen, eventuelt som flere adskilte arealer i samme geografiske område, der tilsammen vil udgøre en energipark i lovens forstand. Bestemmelsen er begrænset til udpegning af arealer på land, og den kan derfor ikke anvendes til at udpege havarealer til energiparker, jf. afgrænsningen i den foreslåede § 1, stk. 1.

Det vil være en forudsætning for, at et areal kan udpeges som energipark, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori det foreslåede areal er beliggende, har givet tilslutning til, at arealet udpeges som energipark. Kommunalbestyrelsen skal i den sammenhæng inddrage almindelige planlægningsmæssige hensyn, herunder hensyn til lokalsamfund, åbne kystlandskaber, væsentlige naturværdier og biodiversitet. Det vil også gøre sig gældende i kystnærhedszonen.

Ministeren for byer og landdistrikter vil efter den foreslåede bestemmelse bl.a. kunne fastsætte regler, hvorefter der udpeges energiparker på arealer, hvor det efter gældende regler er vanskeligt eller ikke er muligt for kommunalbestyrelsen at planlægge for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg på grund af bl.a. statens almindelige varetagelse af nationale interesser i kommuneplanlægningen. Uanset den hidtidige planlægning efter planloven vil ministeren kunne udpege energiparker på arealer, som rummer andre nationale interesser som bl.a. landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske bevaringsinteresser.

Der vil i alle tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om arealet er egnet som energipark. Det vil alt efter de konkrete omstændigheder være relevant at inddrage en række bredere hensyn i denne vurdering, som angår de overordnede samfundsmæssige ønsker, herunder bredere planlægningsmæssige hensyn. Varetagelsen af sådanne bredere hensyn skal medvirke til, at udpegningen understøtter overordnede samfundsmæssige ønsker til en national udbygning med vindmøller og solcelleanlæg på land. Ministeren vil i vurderingen f.eks. kunne inddrage hensynet til andre arealanvendelsesinteresser, herunder råstofinteresser og overlap med større sammenhængende forekomster af dræned kulstofrige arealer (lavbundsarealer), hvor etablering af vindmøller og solcelleanlæg på arealerne vil kunne vanskeliggøre udtagning og vådgøring af disse for at reducere udledning af klimagasser. Ministeren vil endvidere i vurderingen f.eks. kunne inddrage muligheder for den nødvendige tilslutning til netinfrastruktur eller PtX-anlæg, nærhed til boliger m.v., beliggenheden i forhold til andre VE-anlæg, transportinfrastruktur og den geografiske fordeling af energiparker i hele landet. Ministeren vil i vurderingen f.eks. kunne inddrage muligheder for den nødvendige tilslutning til netinfrastruktur eller tilknyttede anlæg, nærhed til boliger m.v., beliggenheden i forhold til andre VE-anlæg, transportinfrastruktur og den geografiske fordeling af energiparker i hele landet.

Ministeren vil i forbindelse med udpegningen også skulle tage højde for de råstofinteresser, der er knyttet til et areal, der er udpeget som interesse- eller graveområde i en eksisterende råstofplan. At et areal er udlagt som grave- eller interesseområde i en råstofplan forhindrer dog ikke, at arealet også kan udpeges som energipark. For graveområder må det dog forudsættes, at en realisering af energiparken kan ske i sameksistens med, at arealet er udpeget som graveområde. Det vil indebære, at en realisering af energiparken vil skulle være forenelig med den udnyttelse af råstoffer på det pågældende og tilstødende arealer, som der er forudsat i råstofplanen. For områder, der er udpeget som interesseområder, vil der skulle tages stilling til, om realisering af en udpegning som energipark på sigt vil kunne forhindre råstofudnyttelse, og hvis det er tilfældet, så vil udpegningen forudsætte, at det efter dialog med regionsrådet, jf. herved den foreslåede § 6 vurderes, at interessen i opstilling af VE m.v. på arealet vejer tungere end hensynet til råstofinteressen på arealet. Hvor det vurderes, at hensynet til opstilling af VE m.v. bør veje tungest, vil arealet kunne udpeges som energipark. Interesseafvejningen vil tillige skulle afspejles i den efterfølgende administration med henblik på realiseringen af energiparken, herunder i forhold til den kommunale planlægning for arealet, jf. planlovens §§ 11, stk. 4, og 13, stk. 1, jf. lovforslagets § 18, nr. 1 og 2.

Muligheden for at inddrage råstofinteresser i forbindelse med udpegningen vil ikke være afgrænset til

interesser, der er udtrykt i den på tidspunktet aktuelle gældende råstofplan. Det vil f.eks. kunne være relevant at inddrage og afveje råstofinteresser, jf. ovenfor, i det tilfælde, hvor der er overlap til et interesse- eller graveområde i en råstofplan, der efter klage er blevet ophævet og hjemvist af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det vil ikke være udelukket at udpege et areal med henblik på opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og evt. tilknyttede anlæg, for hvilket der allerede er igangsat eller vedtaget planlægning efter planloven med henblik på opstilling af vindmøller eller solcelleanlæg. Det vil f.eks. kunne være relevant, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at en udpegning som energipark kan fremme opstillingen af planlagte vindmøller og solcelleanlæg på arealet. Der vil i en sådan situation gælde de samme vilkår for udpegningen, herunder at arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh.

Det vil heller ikke været udelukket at udpege et areal, hvor der på grundlag af ældre planlægning e.l. allerede er opstillet vindmøller eller solcelleanlæg på arealet eller dele af det. Udpegningen vil i en sådan situation forudsætte, at arealet forventes - ved opstilling af supplerende anlæg eller udskiftning af eksisterende anlæg - at kunne rumme nye vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh.

Det foreslås i stk. 1, nr. 1 og 2, at et areal kan udpeges som energipark, hvis arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh, og nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen.

Der vil være tale om nødvendige betingelser for udpegning af en energipark efter den foreslåede § 3, stk. 1, og dermed for, at de foreslåede lempede regler for statsligt udpegede energiparker kan finde anvendelse for arealet. En opfyldelse af betingelserne vil ikke kunne medføre en pligt til udpegning. En udpegning af et areal som energipark efter de foreslåede regler vil i alle tilfælde forudsætte en skønsmæssig vurdering af, om arealet i øvrigt, dvs. under hensyntagen til andre samfundsmæssige interesser, er egnet som energipark. Det vil alt efter de konkrete omstændigheder være relevant at inddrage en række bredere planlægningsmæssige hensyn.

Med den foreslåede stk. 1, nr. 1, vil det være en betingelse for udpegning af et areal som energipark, at arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh.

Der kan ved udpegningen være nogen usikkerhed knyttet til den mulige elproduktion fra vindmøller og solcelleanlæg på arealet. Det skal ses på baggrund af, at der på dette tidspunkt ikke kan forventes at foreligge et konkret projekt med tilhørende miljøvurdering.

Efter den foreslåede bestemmelse vil det ikke være et krav, at der er foretaget en præcis og endelig vurdering af den mulige elproduktion fra vindmøller og solcelleanlæg på arealet. Hvis der ikke foreligger mere præcise oplysninger, vil den forventede elproduktion kunne opgøres som et omtrentligt skøn på baggrund af bl.a. standardiserede oplysninger om typer af vindmøller og solcelleanlæg, der efter relevante foreliggende oplysninger forventes at kunne rummes på arealet.

Hvis der under behandlingen af et muligt energiparkareal opstår tvivl om, hvorvidt arealet faktisk kan rumme anlæg med en elproduktion på minimum 100 GWh, vil en mulig mindre fravigelse fra kravet ikke i sig selv udelukke, at arealet kan udpeges som energipark efter de foreslåede regler. Det vil f.eks. kunne være relevant, hvis der i dialogen om et potentielt energiparkareal eller i forbindelse med miljøvurderingen af et udkast til bekendtgørelse om udpegning af en energipark viser sig behov for at begrænse muligheder for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg på arealet. Den foreslåede bestemmelse vil dog

i alle tilfælde udelukke, at arealer, der må forventes kun at kunne rumme anlæg med en produktion på væsentligt mindre end 100 GWh, kan udpeges som energipark efter de foreslåede regler. Det vil således ikke være muligt at udpege et areal som energipark, hvis det på forhånd kan udelukkes, at arealet vil kunne rumme anlæg med en forventet årlig elproduktion på minimum 100 GWh.

Med den foreslåede stk. 1, nr. 2, vil det være en betingelse for udpegning af et areal som energipark efter de foreslåede regler, at nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen.

Nationale interesser vil i denne sammenhæng skulle forstås i overensstemmelse med de interesser, der kan begrunde en indsigelse efter planlovens § 29, stk. 1, og dermed i udgangspunktet som beskrevet i Oversigten over nationale interesser i kommuneplanlægningen, jf. planlovens § 2 a.

Ministeren for byer og landdistrikter vil efter de foreslåede regler kunne udpege energiparker på arealer, hvor det efter gældende regler er vanskeligt eller ikke er muligt for kommunalbestyrelsen at planlægge for større tekniske anlæg på grund af statens almindelige varetagelse af nationale interesser i kommuneplanlægningen, jf. planlovens § 29. Ministeren vil således i forbindelse med udpegningen kunne afvige fra den normale varetagelse af nationale interesser, som staten foretager som led i tilsynet med den kommuneplanlægningen. Uanset den hidtidige planlægning efter planloven vil ministeren kunne udpege energiparker på arealer, som rummer andre nationale interesser i form af f.eks. landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske bevaringsinteresser.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at ministeren for byer og landdistrikter vil være afskåret fra at udpege et areal som energipark, hvis nationale interesser taler afgørende imod udpegningen.

Ved vurderingen af, om nationale interesser taler afgørende imod udpegningen, vil der skulle tages udgangspunkt i, om der er tale om et område af en sådan helt særlig kvalitet, at det af hensyn til nationale interesser er afgørende fortsat at kunne sikre kvaliteterne i området, eller en interesse af en sådan helt særlig karakter, at det er afgørende fortsat at kunne sikre de hensyn, der knytter sig til den nationale interesse.

Som eksempler på områder af en helt særlig kvalitet, der vil kunne være til hinder for en udpegning som energipark efter de foreslåede regler, kan bl.a. peges på uberørte kystlandskaber eller andre karakteristiske landskabstyper, hvor tekniske anlæg væsentligt vil forringe de helt særlige landskabelige bevaringsværdier. Det kan være kystlandskaber uden anden væsentlig bebyggelse, hvor tekniske anlæg på grund af bl.a. terrænforhold og landskabsformer vil være særligt eksponerede og fremstå som markante fremmedelementer i et i øvrigt uforstyrret kystlandskab.

Som andre eksempler kan bl.a. peges på Natura 2000-områder, hvor etablering og drift af større tekniske anlæg vil være uforeneligt med den nationale interesse i at planlægningen sker i overensstemmelse med EU-retlige forpligtelser til at beskytte Natura 2000-områder. Som yderligere eksempler på hensyn, der vil kunne være til hinder for en udpegning som energipark efter de foreslåede regler, kan bl.a. peges på planlægning af udnyttelse af vandressourcen samt beskyttelse af drikkevandsinteresser.

Som eksempler på interesser af en helt særlig karakter, der vil kunne være til hinder for en udpegning som energipark efter de foreslåede regler, kan bl.a. peges på interesser i at sikre luftfartssikkerhed inden og uden for indflyvningsplaner for offentlige flyvepladser i henhold til luftfartslovgivningen. Der kan endvidere peges på særlige hensyn til ikke at hindre eller begrænse Beredskabets, Forsvarets eller Hjemmeværnets operations-, trænings- og uddannelsesaktiviteter og hensyn til ikke at nedsætte funktionaliteten af Forsvarets eller Beredskabets kapaciteter og etableringer, herunder for at undgå konflikter med Forsvarets radarovervågning. Andre eksempler kan være, hvis energiparken vil være i konflikt med væsentlige infrastrukturinteresser, f.eks. planlagte nationale vej- eller banestrækninger.

Udviklingen af eltransmissionsnettet er en afgørende forudsætning for en firedobling af elproduktion fra solceller og vindmøller på land. Derfor er det også en national interesse af helt særlig karakter at tage hensyn til og sikre arealer til eksisterende og fremtidige eltransmissionsanlæg, så et effektivt og sammenhængende infrastruktursystem kan bidrage til, at forsyningssikkerheden opretholdes, da det er en forudsætning for udbygningen. Hensynet skal derfor også varetages, når udbygningen sker ved udpegning af statslige energiparker og bør samtænkes tidligst muligt, eksempelvis ved at der friholdes arealer, også inden for energiparkerne, til det kollektive net, herunder arealer til fremtidig udvidelse og udbygning af transmissionsnettet allerede i forbindelse med udpegningen af arealer til energiparker. Såfremt disse interesser ikke varetages, vil det også kunne være til hinder for udpegningen.

Som eksempler på nationale kulturarvsinteresser af helt særlig karakter kan peges på sammenhængende oldtidsmiljøer, hvor der på et begrænset areal er klynger, grupper eller rækker af fortidsminder som f.eks. gravhøje, dysser og jættestuer eller hulveje. Det kan også være enkeltliggende fortidsminder med særlig national betydning, eller som er monumenter af helt særlig karakter i landskabet. Som eksempler kan nævnes skanserne ved Dybbøl Banke eller Egtvedpigens gravhøj. Det kan også være borge og voldsteder som Kalø og Hammershus, hvor de landskabelige omgivelser har stor kultur- eller naturhistorisk betydning, eller hvor fortidens spor i landskabet er særligt velbevarede. Helt særlige nationale interesser omfatter også UNESCO verdensarvssteder som f.eks. vikingetidens ringborge, hvor Danmark har forpligtet sig til at varetage beskyttelsesinteresser på de udpegede fortidsminder, i bufferzonerne og de omkringliggende landskaber. Ved verdensarvssteder kan der være bufferzoner, der omfatter større arealer end fortidsmindebeskyttelseslinjen på 100 meter.

Der vil i alle tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af berørte nationale interesser og de samlede konsekvenser ved en udpegning af arealet som energipark. I den sammenhæng vil det efter omstændighederne kunne have betydning, om en udpegning alene vil berøre mindre dele af et område med de tilknyttede nationale interesser. Nationale interesser vil desuden i nogle tilfælde kunne tale afgørende imod en udpegning som energipark med mulighed for bestemte typer anlæg, f.eks. vindmøller over en vis højde, men ikke for andre typer af anlæg, f.eks. lavere solcelleanlæg. Alt efter de konkrete omstændigheder vil det således med en tilpasning af bekendtgørelsens regler kunne sikres, at nationale interesser ikke taler afgørende imod en udpegning.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for byer og landdistrikter uanset kravet i *stk. 1, nr. 1*, kan udpege et areal som energipark med henblik på at forbedre mulighederne for etablering af tilknyttede anlæg ved landanlæg til havvindmølleparker.

Disse arealer vil kunne udpeges med henblik på at fremme muligheder for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse, der ønskes opført ved landanlæg, der skal etableres i tilknytning til nye havvindmølleparker.

Der vil i øvrigt gælde samme vilkår for udpegning af en sådan energipark som for øvrige energiparker. Der vil også gælde samme vilkår for planlægning for og tilladelse til etablering af de tilknyttede anlæg.

Bestemmelsen vil finde anvendelse for landanlæg til havvindmølleparker, der sættes i drift efter lovens ikrafttræden.

Elproduktion fra havvindmølleparker føres via kabler til land, hvor kablerne tilsluttes landanlæg med henblik på videredistribution af el. Landanlæg består af et kabelanlæg, som oftest er nedgravede kabler. Punktet, hvor kabelanlægget tilsluttes det kollektive net, kaldes nettilslutningspunktet eller *point of connection* (POC). Der kan endvidere være behov for at placere en eller flere stationer langs kabelanlægget. Det kan være mindre anlæg, som f.eks. koblingsstationer, som oftest er små og kan være placeret

tæt ved kysten. Der kan også være behov for en række større højspændingsstationer. Hvis strømmen f.eks. ilandføres som jævnstrøm, kan der være behov for, at strømmen omformes til vekselstrøm i en omformerstation. Der vil også ofte være behov for en transformerstation, før strømmen sendes til den transformerstation, der er POC. Disse typer højspændingsstationer er ofte store anlæg, som i de fleste tilfælde placeres sammen med eller tæt på POC.

Bestemmelsen vil kunne anvendes til at udpege energiparker med mulighed for PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse ved landanlægget. Det vil f.eks. kunne være i tilknytning til POC eller en højspændingsstation, som placeres tæt ved POC. Det er ikke hensigten med bestemmelsen at muliggøre spredning af bebyggelse langs med kabelanlægget f.eks. ved mindre anlæg som f.eks. koblingsstationer langs kabelanlægget.

Det foreslås i *stk. 3*, at ministeren for byer og landdistrikter skal inddrage relevante ministre ved en vurdering af nationale interesser, der kan være af betydning for en udpegning. Det foreslås endvidere, at ministeren for byer og landdistrikter, hvor det er relevant for vurderingen, tillige skal inddrage stiftsøvrigheden.

Bestemmelsen vil betyde at ministeren for byer og landdistrikter er forpligtet til at inddrage relevante ministre forud for udstedelse af en bekendtgørelse om udpegning af en energipark, jf. § 3, stk. 1. Det vil betyde, at miljøministeren, klima-, energi- og forsyningsministeren, fødevareministeren, erhvervsministeren, transportministeren, forsvarsministeren, kirkeministeren og kulturministeren vil blive inddraget i forbindelse med vurderingen af nationale interesser. Der kan endvidere blive behov for at inddrage andre ministre. De relevante ministre vil herunder blive forelagt mulige arealer til energiparker med henblik på en afklaring af forholdet til nationale interesser.

Bestemmelsen vil desuden betyde, at den stedlige stiftsøvrighed vil skulle inddrages som led i vurderingen af den nationale interesse vedrørende kirkerne og kirkernes omgivelser, hvor det er relevant. Det vil være relevant at inddrage stiftsøvrigheden, hvor en energipark vil give mulighed for vindmøller og solcelleanlæg tættere på kirken end 1.000 meter, dog 2.000 meter hvis energiparken vil give mulighed for vindmøller med en totalhøjde på mindst 250 meter inden for denne afstand, jf. tilsvarende i planlovens § 29, stk. 3. Det vil endvidere kunne være relevant at inddrage stiftsøvrigheden i andre tilfælde, herunder hvor energiparken vil give mulighed for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse.

Det forudsættes, at ministeren for byer og landdistrikter så tidligt i processen som muligt, og som klart udgangspunkt forud for den offentlige høring over et udkast til bekendtgørelse om udpegning af en energipark, vil inddrage relevante ministre for en afklaring af nationale interesser. Stiftsøvrigheden forudsættes ligeledes inddraget tidligt.

Oplysninger og vurderinger, der er tilvejebragt ved inddragelsen af andre ministre og stiftsøvrigheden efter stk. 3, vil skulle indgå i vurderingen af, om nationale interesser taler afgørende imod udpegningen. Oplysningerne og vurderingerne vil tilsvarende skulle indgå i afvejningen af den nationale interesse i en udbygning af vedvarende energi over for de øvrige nationale interesser, hvor nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen.

Vurderingen af, om nationale interesser taler afgørende imod udpegningen af en energipark, kan omfatte komplekse spørgsmål, der forudsætter faglig viden om de pågældende forhold. I en sådan sammenhæng forudsættes de relevante ministeriers vurderinger lagt til grund. Det vil f.eks. altid være tilfældet ved vurderingen af forsvarshensyn, hvorfor udpegning af en energipark alene kan ske med tilsagn fra forsvarsministeren. Den foreslåede ordning udelukker dog ikke, at en energipark vil kunne udpeges, hvis påvirkningen fra en energipark kan undgås eller kraftigt reduceres f.eks. ved hjælp af mindre omlægning.

ger af Forsvarets eller beredskabets aktiviteter, og forsvarsministeren vurderer, at det vil være foreneligt med forsvarshensyn.

Den nationale interesse knyttet til eltransmissionsanlæg samt udviklingen heraf vil endvidere ofte rejse komplekse spørgsmål, der forudsætter faglig viden om de pågældende forhold. Disse hensyn bør sam- tænkes tidligst muligt, eksempelvis ved at der friholdes arealer til det kollektive net i forbindelse med udpegnings af arealer til energipark. Hvis disse interesser ikke varetages, vil det også kunne være til hinder for udpegnings.

Det foreslås i *stk. 4*, at ministeren for byer og landdistrikter kan tillægge regler udstedt i medfør af *stk. 1* retsvirkning som kommuneplan, der er vedtaget i henhold til kapitel 4 i lov om planlægning.

Det vil betyde, at regler fastsat i bekendtgørelsen kan få samme retlige status som kommuneplanlægning vedtaget efter planlovens kapitel 4.

Det vil medføre, at reglerne i bekendtgørelsen om udpegnings af en energipark fastlægger en direkte bindende, retlig ramme for kommunalbestyrelsens lokalplanlægning, som var det en kommuneplan, jf. planlovens § 13, *stk. 1*, nr. 1.

Det vil desuden medføre, at hvis et lokalplanpligtigt projekt er i overensstemmelse med reglerne, påhviler det kommunalbestyrelsen snarest at udarbejde et forslag til lokalplan og derefter at fremme sagen mest muligt, som var det en kommuneplan, jf. planlovens § 13, *stk. 3*. Kommunalbestyrelsen vil ikke kunne beslutte at ændre den statslige udpegnings som energipark ved en senere ændring af kommuneplanen, jf. den foreslåede § 18, nr. 1.

Det vil endvidere medføre, at kommunalbestyrelsen skal virke for gennemførelse af reglerne, som var det en kommuneplan, herunder ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen, jf. planlovens § 12, *stk. 1*. Kommunalbestyrelsen skal således i den faktiske virksomhed og i administrationen af lovgivningen arbejde for, at reglerne omsættes til virkelighed. Det betyder f.eks., at kommunalbestyrelsen skal vurdere såvel konkrete ansøgninger som kommunens egne dispositioner som bygherre m.m. i relation til reglerne.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at ministeren for byer og landdistrikter ved offentlig digital annoncering indkalder forslag til arealer, der kan udpeges som energipark, jf. § 3, *stk. 1*.

Den foreslåede bestemmelse vil fastlægge rammerne for annonceringsrunder, der igangsættes efter lovens ikrafttræden. Det forventes umiddelbart, at ministeren vil indkalde forslag til arealer i sidste halvdel af 2024 og igen i 2025.

Bestemmelsen vil forpligte ministeren for byer og landdistrikter til ved offentlig annoncering at indkalde forslag til yderligere arealer, der kan udpeges som energipark. Indkaldelsen vil ske ved offentlig annoncere- ring på en hjemmeside under By- Land- og Kirkeministeriets ressortområde, forventeligt på Planinfo.dk.

Forslag, der indgives i overensstemmelse med lovens regler og eventuelle regler herom fastsat i medfør af loven, vil blive vurderet i forhold til lovens betingelser og øvrige relevante hensyn. Forslag vil således i relevant omfang blive vurderet i forhold til bl.a. nationale interesser og i dialog med den pågældende kommunalbestyrelse. Det vil være tilfældet, uanset om forslaget er indgivet af kommunalbestyrelsen eller af en potentiel opstiller m.v. Ministeren for byer og landdistrikter vil som led i den indledende behandling af indmeldte forslag belyse arealernes anvendelses- og beskyttelsesinteresser, herunder med inddragelse

af den stedlige kommune og andre statslige myndigheder. Ministeren vil endvidere efter det foreslåede § 4, stk. 4, kunne fastsætte nærmere regler om bl.a. krav til forslagets indhold, herunder om en redegørelse for disse forhold. Ministeren vil desuden med hjemmel i den foreslåede § 15 kunne pålægge den stedlige kommune at tilvejebringe oplysninger til brug for udpegningen som energipark.

De foreslåede regler vil ikke kunne medføre et retskrav på at få udpeget det foreslåede areal som energipark. Det gælder uanset, at de fastsatte nødvendige betingelser for udpegning, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, er opfyldte.

Det foreslås i *stk. 2*, at et forslag skal indeholde en klar afgrænsning af det foreslåede areal samt en redegørelse for, at arealet forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en blanding heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh, jf. § 3, stk. 1, nr. 1, eller at tilknyttede anlæg ønskes placeret ved landanlæg til havvindmølleparker, jf. § 3, stk. 2.

Der vil være tale om krav, der skal være opfyldt, for at ministeren kan vurdere det foreslåede areal.

Kravet om klar afgrænsning vil betyde, at et forslag skal indeholde en klar afgrænsning af det areal, der foreslås udpeget efter de foreslåede regler. Afgrænsningen vil skulle angives med henvisning til kortmateriale i ansøgningen. Det vil f.eks. ikke være tilstrækkeligt at angive, at der inden for et større område ønskes udpeget en energipark på et ubestemt areal.

Kravet vil ikke være til hinder for, at der under behandlingen af et forslag kan foretages justeringer af afgrænsningen. Det vil være muligt for ministeren for byer og landdistrikter både at indskrænke og udvide afgrænsningen af arealet set i forhold til det foreslåede areal. F.eks. vil det kunne vise sig nødvendigt at indskrænke arealet for at sikre, at nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegnin-gen, og vise sig hensigtsmæssigt at udvide arealet under hensyn til nærmere undersøgelser af de lokale forhold. Udpegningen vil i alle tilfælde forudsætte tilslutning fra kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor energiparken vil være beliggende.

For en beskrivelse af krav til oplysninger om den forventede elproduktion henvises til forslagets bemærk-ninger til § 3, stk. 1, nr. 1.

Med *stk. 3* foreslås det, at et forslag, der indsendes af kommunalbestyrelsen, og som forudsætter en undtagelse fra § 11 a, stk. 8, i lov om planlægning, jf. den foreslåede § 10, tillige skal indeholde en redegørelse for den særlige planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse for placeringen i energiparken.

For en beskrivelse af kravet om en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse henvises til pkt. 3.2.1.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkninger til § 10.

For forslag, der indgives af andre end kommunalbestyrelsen, vil kommunalbestyrelsens holdning til en fravigelse af planlovens § 11 a, stk. 8, og den særlige planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse skulle afklares i dialog med kommunalbestyrelsen, eventuelt efter pålæg om at tilvejebringe oplysninger-ne, jf. den foreslåede § 15.

Under behandlingen af et foreslået areal vil oplysninger og vurderinger i nødvendigt omfang også i øvrigt blive suppleret med inddragelse af bl.a. relevante ministerier og andre relevante myndigheder m.v.

Det foreslås i § 4, *stk. 4*, at ministeren for byer og landdistrikter kan fastsætte nærmere regler om indsendelse af forslag efter stk. 1, herunder om frist for indsendelse af forslag, om krav til forslags indhold og form, og om at forslag skal indsendes digitalt.

Ministeren vil med den foreslåede bestemmelse blive bemyndiget til bl.a. at fastsætte mere præcise krav

til oplysningerne i et forslag, f.eks. om at forslaget skal indeholde nærmere bestemte typer af oplysninger om anvendelses- og beskyttelsesinteresser, og krav til frist og form for indsendelsen af forslag, f.eks. at forslag skal indgives ved anvendelse af en bestemt skabelon eller et bestemt kortgrundlag.

Ministeren vil med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse kunne fastsætte regler om, at forslag skal indsendes digitalt. Et krav om digital kommunikation vil kunne omfatte alle, der ønsker at indsende forslag, herunder virksomheder.

Et krav om digital kommunikation vil være en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige udgangspunkt om, at der er formfrihed for virksomheder og borgere, når de henvender sig til offentlige myndigheder.

Et krav om, at forslag skal indsendes ved digital kommunikation, vil indebære, at indmeldelse af forslag som det klare udgangspunkt ikke vil kunne anses for behørigt modtaget, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde. I sådanne tilfælde følger det af den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7, stk. 1, at den pågældende myndighed vejleder om reglerne på området, herunder om pligten til digital kommunikation. Kun hvis der, f.eks. inden for en fastsat frist, ikke er rettet op på de mangler, den pågældende ved vejledning er gjort opmærksom på, kan henvendelsen blive afvist eller oplysningerne anset for ikke at være modtaget.

Ved udnyttelsen af bemyndigelsen vil der kunne fastsættes regler om undtagelse fra pligten til digital kommunikation. Ministeren forudsættes i forbindelse med fastsættelse af regler om obligatorisk digital kommunikation tillige at fastsætte regler om, at visse grupper af personer eller virksomheder undtagelsesvist ikke skal være omfattet af kravet om, at forslag til udpegninger skal indsendes digitalt.

Bemyndigelsen i den foreslåede § 4, stk. 4, forventes anvendt, hvis der på grundlag af de første erfaringer med indmeldte arealer til mulige energiparker viser sig behov for et mere præcist og velafgrænset grundlag for behandlingen af forslag i senere runder.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at før udpegning af et areal som energipark i medfør af § 3, stk. 1, skal et forslag om udpegning offentliggøres digitalt.

Det vil betyde, at der gælder en pligt til forudgående at offentliggøre et forslag om udpegning af en energipark i form af et udkast til bekendtgørelse.

Offentliggørelse efter stk. 1 forventes at ske ved offentliggørelse på Høringsportalen. Som supplement til den påkrævede offentliggørelse kan forslaget offentliggøres andre steder, f.eks. på Planinfo og Planda-ta.dk.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for byer og landdistrikter fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af bemærkninger til forslaget.

Det vil betyde, at der vil blive fastsat en høringsfrist på mindst 8 uger beregnet fra offentliggørelsen af forslaget. Det vil i alle tilfælde skulle sikres, at offentligheden får en passende frist til at udtale sig om forslaget til udpegning. En høringsfrist på 8 uger vurderes i almindelighed at være passende.

Til § 6

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal gives lejlighed til at udtale sig, inden forslag om udpegning af en energipark offentliggøres efter § 5, stk. 1.

Bestemmelsen vil sikre, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet i alle tilfælde er inddraget forud for en offentliggørelse efter § 5, stk. 1, af et forslag om udpegning af et areal i henholdsvis kommunen og regionen, samt at myndighederne har haft lejlighed til at afgive en skriftlig udtalelse om den mulige energipark, inden forslaget om udpegning offentliggøres.

Med en sådan udtalelse vil kommunalbestyrelsen bl.a. kunne tilkendegive, om kommunalbestyrelsen aktuelt kan anbefale udpegningen af arealet og kunne fremhæve oplysninger og vurderinger, som efter kommunalbestyrelsens opfattelse er væsentlige i den sammenhæng. Bestemmelsen vil derimod ikke medføre et krav om, at kommunalbestyrelsen meddeler sin endelige tilslutning til udpegningen af et areal forud for den offentlige høring.

Bestemmelsen vil få begrænset selvstændig betydning for berørte kommunalbestyrelser, da de under alle omstændigheder vil skulle inddrages tidligt i behandlingen af forslag til udpegning af arealer i de pågældende kommuner, herunder for en afklaring af kommunalbestyrelsens holdning til og vurdering af et muligt forslag om udpegning som energipark. Den foreslåede bestemmelse har således til formål at lovfæste en tidlig inddragelse af kommunalbestyrelsen.

Regionsrådet vil i forbindelse med høringen bl.a. kunne tilkendegive, om regionsrådet kan anbefale udpegningen af arealet og kunne fremhæve oplysninger og vurderinger, som efter regionsrådets opfattelse er væsentlige i den sammenhæng. Det vil navnlig kunne dreje sig om mulighed for sameksistens af en energipark og råstofinteresser på det pågældende areal og evt. om en afvejning af råstofinteressen i forhold til interessen i opstilling af VE-anlæg m.v. på arealet. Der henvises herved til bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Til § 7

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis der efter udløbet af fristen fastsat efter § 5, stk. 2, foretages væsentlige ændringer af forslaget om udpegning, skal der foretages ny offentliggørelse, jf. § 5, stk. 1.

Det vil betyde, at der skal gennemføres en ny offentlig høring, hvis udkastet til bekendtgørelse om udpegning af en energipark ændres væsentligt efter den offentlige høring i medfør af § 5.

Udgangspunkt for vurderingen af, om der er tale om væsentlige ændringer, vil være, om ændringen i væsentligt omfang vil give mulighed for andre typer af anlæg eller for anlæg med en anden beliggenhed eller størrelse. Der vil som udgangspunkt være tale om en væsentlig ændring, hvis afgrænsningen af energiparken udvides med større arealer, eller med arealer, der på grund af deres karakter i øvrigt er egnede til at rejse nye spørgsmål om forholdet til anvendelses- eller beskyttelsesinteresser. Der vil som udgangspunkt også være tale om en væsentlig ændring, hvis udpegningen ændres til at omfatte opstilling med vindmøller på arealer, hvor der efter det tidligere forslag kun ville være mulighed for solcelleanlæg eller kun mulighed for solcelleanlæg i kombination med væsentligt lavere vindmøller. Det vil som udgangspunkt ligeledes være en væsentlig ændring, hvis udpegningen ændres til at omfatte tilknyttede anlæg med mulighed for etablering af f.eks. større PtX-anlæg eller anden erhvervsmæssig bebyggelse. Det vil i den sammenhæng også kunne have betydning, at erhvervsmæssig bebyggelse vil kunne medføre ændrede trafikale forhold i området.

Den foreslåede bestemmelse vil supplere og ikke ændre ved eventuelle krav om inddragelse og høring efter anden lovgivning.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren for byer og landdistrikter fastsætter en passende frist for fremsættelse af bemærkninger til det ændrede forslag, dog mindst 4 uger.

Det vil betyde, at der vil blive fastsat en høringsfrist på mindst 4 uger beregnet fra offentliggørelsen af det ændrede forslag.

Høringsfristen for en ændret bekendtgørelse kan således fastsættes til 4 uger og dermed være kortere end høringsfristen for det oprindelige udkast. Det vil i alle tilfælde skulle sikres, at offentligheden får en passende frist til at udtale sig om den foreslåede ændring. Hvis ændringen er så omfattende, at det må sidestilles med et nyt forslag om udpegning af en energipark, bør der ske ny offentliggørelse af det ændrede forslag med en frist for bemærkninger på mindst 8 uger.

Til § 8

Det foreslås i § 8, at ministeren for byer og landdistrikter kun kan foretage ændringer af og ophæve regler fastsat i medfør § 3, stk. 1, med inddragelse af relevante ministre og stiftsøvrigheden, jf. § 3, stk. 3, og efter forudgående offentliggørelse, jf. § 5.

Det vil betyde, at ændringer af reglerne for en udpeget energipark i alle tilfælde vil skulle ske efter inddragelse af andre ministre og stiftsøvrigheden og efter samme procedurer for offentliggørelse som udpegningen af energiparken. Den foreslåede bestemmelse vil også omfatte en senere ophævelse af bekendtgørelsen om udpegningen af en energipark.

Ændring af en bekendtgørelse om udpegning af en energipark vil f.eks. kunne være relevant, hvis der viser sig behov for at udlægge et større areal til opstilling af vindmøller eller solcelleanlæg, end der er omfattet af den oprindelige udpegning eller viser sig behov for at ændre de fastsatte rammer for anlæg i energiparken. Det vil også kunne være relevant, hvis der efterfølgende viser sig behov for at ændre den udpegede energipark for at fravige planlovens byvækstregler, jf. lovforslagets § 10, f.eks. med henblik på kommunal planlægning for PtX-anlæg.

Ophævelse af en bekendtgørelse om udpegning af en energipark forventes navnlig at kunne blive relevant, hvis det viser sig, at en udpeget energipark ikke vil blive realiseret, eller hvis der i en realiseret energipark ikke længere er behov for arealet til hverken solceller eller vindmøller.

For en nærmere beskrivelse af konsekvenser ved en ophævelse henvises til pkt. 3.1.3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9

Planlovens § 5 b, stk. 1, indeholder en række regler, der begrænser kommunernes mulighed for planlægning i kystnærhedszonen. Det drejer sig bl.a. om planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1, hvorefter der i kystnærhedszonen kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

Som eksempel på en planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse nævnes i bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1993-94, tillæg A, spalte 6513, planlægning for anlæg til søværts transport, udøvelse af fiskerierhvervet, eller anlæg som af hensyn til kølevand, vindforhold o.l. har behov for kystnær beliggenhed. Det kan endvidere dreje sig om boligernes lokalisering i forhold til infrastruktur og servicefunktioner, allerede foretagne investeringer i infrastruktur og byvækst ind i landet, når den vil komme i konflikt med klare natur- og landskabsinteresser.

Særligt i forhold til vindmøller fremgår det af vejledning nr. 9317 af 26. januar 2022 om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller, at opstilling af vindmøller i kystnærhedszonen vil kræve en vurdering af alternative placeringsmuligheder uden for disse områder. Såfremt reelle alternative placeringsmuligheder uden for et beskyttet område ikke i tilstrækkelig grad kan opfylde kommunens målsætning for udbygning med f.eks. vindmøller og vedvarende energi, eller hvis andre beskyttelseshensyn forhindrer udnyttelse af de alternative områder, kan dette hensyn indgå i den samlede planlægningsmæssige begrundelse for placering af vindmøllerne. Vindforhold kan endvidere udgøre den fornødne funktionelle begrundelse. Hovedprincippet er dog, at der altid forudsættes en nærmere afvejning af vindmøller over for natur- og landskabsinteresser i det sårbare kystlandskab.

Ministeren for byer og landdistrikter skal fremsætte indsigelse over for kommuneplanforslag eller ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende bl.a. kulturarvs- og landskabsbevarelse, medmindre forholdet er af underordnet betydning, jf. planlovens § 29. Det er bl.a. en national interesse at bevare de åbne kystlandskaber, og der vil skulle gøres indsigelse mod kommuneplanforslag, der ikke er i overensstemmelse med regler for planlægning i kystnærhedszonen, herunder at der kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering, jf. planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1.

Kommuneplanen skal efter planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 21, indeholde retningslinjer for arealanvendelsen i kystnærhedszonen i overensstemmelse med bestemmelserne i § 5 a, stk. 1, og § 5 b. Retningslinjerne er bindende for den kommunale planlægning.

Kommuneplanen skal efter planlovens § 11 e, stk. 1, nr. 11, ledsages af en redegørelse for planens forudsætninger, herunder om den fremtidige udvikling i kystnærhedszonen, herunder udviklingsområder og større sammenhængende naturområder (Grønt Danmarkskort), og de tilgrænsende vandområder. På et kortbilag til redegørelsen skal de eksisterende og planlagte forhold i kystnærhedszonen og udviklingsområder vises, herunder hvilke områder der friholdes for bebyggelse, jf. planlovens § 11 e, stk. 2.

Det foreslås i § 9, at 5 b, stk. 1, nr. 1, i lov om planlægning ikke finder anvendelse ved planlægning til realisering af en energipark.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kravet om, at der kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering, der følger af § 5 b, stk. 1, nr. 1, i lov om planlægning, ikke finder anvendelse ved planlægning til realisering af en energipark.

Det vil medføre, at selvom et areal, der er beliggende i kystnærhedszonen, udpeges til energipark, så vil efterfølgende planlægning i form af kommuneplan og lokalplan med henblik på realisering af energiparken ikke være omfattet af planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1. Det vil derfor ikke være et krav for den efterfølgende planlægning for arealer i energiparken, at der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering, når der planlægges for VE-anlæg og tilknyttede anlæg inden for de rammer, der følger af udpegningen.

Ministeren for byer og landdistrikter vil som konsekvens heraf ikke i medfør af planlovens § 29 kunne gøre indsigelse mod et forslag til kommune- eller lokalplan, der skal realisere en udpeget energipark med henvisning til, at forslaget ikke er i overensstemmelse med planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1.

Det vil være en forudsætning herfor, at forslaget skal realisere en udpeget energipark, hvilket vil sige, at forslaget skal muliggøre etablering af vindmøller eller solcelleanlæg samt evt. tilknyttede anlæg inden for de rammer, der vil følge af udpegningen.

Bestemmelsen vil ikke indebære, at kystnærhedszonen ophæves for det område, der udpeges som energipark, men alene, at der i forbindelse med planlægning til realisering af energiparken ikke stilles krav om en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse, der følger af planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1. De øvrige bestemmelser efter § 5 b, stk. 1, vil fortsat gælde, men det bemærkes, at det forhold, at et område er udpeget som energipark, i sig selv vil medføre en reservation af arealet og dermed visse begrænsninger i den kommunale planlægning. Der henvises herved til pkt. 3.1. i lovforlagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Efter planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 1, skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for udlægning af arealer til byzoner og sommerhusområder.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 3720, at der ved afgrænsningen skal tages hensyn til de øvrige interesser, der er i området, og at der må lægges vægt på en hensigtsmæssig udnyttelse af investeringer i f.eks. trafik- og serviceforsyning, samt at al fremtidig byvækst – både erhvervs- og boligområder m.m. – bør placeres i byzone i eksisterende byer eller i direkte tilknytning hertil.

Efter planlovens § 11 a, stk. 6 og 7, kan kommunalbestyrelsen dels omfordele allerede udlagte arealer til byvækst og dels udlægge nye arealer til byzoner for at dække det forventede behov for byvækst i en periode på 12 år.

Det er dog en betingelse for udlæg af et nyt areal til byzone, at det placeres i direkte tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse i byzone, jf. planlovens § 11 a, stk. 8.

Ministeren for byer og landdistrikter kan uanset planlovens § 11 a, stk. 8, efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i særlige tilfælde meddele tilladelse til planlægning for et afgrænset areal til byzone, jf. lovens § 11 a, stk. 9.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, at det er hensigten, at muligheden for at fravige stk. 8 kun skal udnyttes i helt særlige tilfælde, hvor der er væsentlige planlægningsmæssige begrundelser for afvigelser fra hovedreglen, eller hvor denne giver utilsigtede begrænsninger for en kommunes udviklingsmuligheder, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 121 som fremsat, side 68.

Ministeren kan efter planlovens § 11 a, stk. 11, i særlige tilfælde, hvor et udlæg af et areal til byzone er af national interesse, fastsætte regler efter planlovens § 3, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., der fraviger § 11 a, stk. 6-8, for et afgrænset areal.

Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 121 som fremsat, side 68, følger det, at bestemmelsen tænkes anvendt, når undtagelsen er begrundet i landsplanmæssige hensyn. Der kan efter bemærkningerne f.eks. i særlige situationer være brug for at have adgang til de rette arealer for, at nye internationale investeringer kan placeres i Danmark. I sådanne særlige situationer vil staten i samarbejde med de relevante kommuner kunne få det planmæssige grundlag på plads ved anvendelse af landsplandirektiver.

Det foreslås med § 10, at ministeren for byer og landdistrikter i forbindelse med udpegning af en energipark, jf. § 3, stk. 1, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placering af tilknyttede anlæg i en energipark, kan fastsætte regler om, at § 11 a, stk. 8, i lov om planlægning ikke finder anvendelse ved planlægning for tilknyttede anlæg.

Bestemmelserne vil indebære, at kommunalbestyrelsen ved planlægning for et konkret projekt om eta-

blering af tilknyttede anlæg i en energipark, i det omfang det måtte være besluttet i forbindelse med ministerens udpegning af arealet, ikke vil være begrænset af, at anlæggene ikke kan planlægges placeret i direkte tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse, selvom de tilknyttede anlæg er af en karakter og omfang, der gør dem til et egentligt erhvervsområde.

Det foreslås, at der vil kunne gøres undtagelse fra planlovens § 11 a, stk. 8, med henblik på, at der kan placeres PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse i en energipark, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placeringen.

Et PtX-anlæg er en teknisk installation, som anvender elektricitet til produktion af brint på grundlag af elektrolyse, og eventuelt konverterer den producerede brint til brændstoffer, kemikalier eller andre materialer. PtX-anlæg er derfor også afhængige af strøm, og de vil derfor ofte være samtænkt med opstilling af vindmøller og solcelleanlæg – herunder i en energipark. Der vil derfor også i al almindelighed være en funktionel begrundelse for placering af PtX-anlæg i en energipark.

En funktionel begrundelse for placering af anden erhvervsmæssig bebyggelse i en energipark fremfor i det eksisterende erhvervsområde vil kunne være, at virksomhederne kan udnytte de specifikke muligheder og infrastruktur, der eksisterer i energiparken. Det vil f.eks. kunne være en ambition om udvikling af erhvervsområder, hvor produktionsvirksomheder vil have gavn af at koble sig op på strøm fra et VE-anlæg eller kan udnytte overskudsprodukter fra et PtX-anlæg og på den måde indgå i en forsynings- eller proceskæde sammen med vindmøller eller solcelleanlæg i en energipark. Derved vil kommunen kunne skabe rammerne for industrielle symbioser og grønne synergier, hvor en virksomheds restprodukt bliver til ressourcer i en anden virksomhed, som ikke vil være muligt uden samplacering med VE, PtX-anlæg og andet erhverv i energiparken. F.eks. vil produktionsvirksomheder inden for life science sektoren kunne anvende tryksat ilt, som er en rest fra PtX-produktion.

En særlig planlægningsmæssig begrundelse for placering af tilknyttede anlæg i en energipark vil f.eks. kunne være den erhvervsmæssige bebyggelses karakter og fordelagtige placering i forhold til eksisterende eller ny infrastruktur m.v. ved energiparken. Ved vurderingen af, om der er en særlig planlægningsmæssig begrundelse, kan der også lægges vægt på karakteren af de virksomheder, der ønskes muliggjort i energiparken. Der forventes ikke udlagt arealer til erhvervsmæssig bebyggelse begrundet i ønsket om detailhandel og liberale serviceerhverv i en energipark. En særlig planlægningsmæssig begrundelse vil også kunne bero på begrænset mulighed for at udvide i tilknytning til eksisterende arealer i byzone, eller at tilgængelige arealer i øvrigt ikke er egnede til den ønskede erhvervsudvikling eller det ønskede erhvervsformål. En fravigelse efter den foreslåede bestemmelse vil således også kunne foretages, selvom der er tilgængelige byzonearealer andre steder i den stedlige kommune.

Udgangspunktet for vurderingen vil være kommunens redegørelse for disse forhold. Hvis kommunen har redegjort for den særlige planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelse, vil det således være udgangspunktet, at en ønsket fravigelse fra planlovens § 11 a, stk. 8, kan imødekommes.

Ministeren for byer og landdistrikter vil i forbindelse med udpegningen af energiparken kunne fastsætte, at det er hele eller angivne dele af det areal, som energiparken dækker, der omfattes af undtagelsen. Undtagelsen vil også kunne begrænses til f.eks. kun at omfatte PtX-anlæg, hvis der f.eks. ikke vurderes at være en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for placeringen af anden erhvervsmæssig bebyggelse i energiparken.

Det forhold, at en kommune som følge af den foreslåede § 10 vil få mulighed for at overføre et areal til byzone inden for en energipark vil ikke betyde, at der i tilknytning til bebyggelse på det pågældende areal kan udlægges nye arealer til byzone som værende i tilknytning til arealet i energiparken.

Til § 11

Det foreslås i § 11, stk. 1, at ministeren for byer og landdistrikter, miljøministeren, og kulturministeren kan bemyndige statslig myndighed, der er oprettet under det pågældende ministerium til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Bestemmelsen vedrører ministrenes mulighed for at delegere deres beføjelser efter loven til en under ministeriet oprettet statslig myndighed. Det omfatter også beføjelser til at udnytte de bemyndigelser, der i lovforslaget er tillagt ministeren til at fastsætte regler.

Det er hensigten, at ministeren for byer og landdistrikter vil delegere visse beføjelser efter loven til Plan- og Landdistriktsstyrelsen, at miljøministeren vil delegere sine beføjelser efter loven til Miljøstyrelsen, og at kulturministeren vil delegere sine beføjelser efter loven til Slots- og Kulturstyrelsen.

Bemyndigelsen vil f.eks. kunne anvendes til at delegere kompetencen til at overtage kommunalbestyrelsen beføjelser i medfør af de foreslåede §§ 12-14.

Til § 12

Efter § 3, stk. 5, i lov om planlægning kan ministeren for byer og landdistrikter i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Bestemmelsen vedrører ministeren for byer og landdistrikters mulighed for at gøre brug af call in og dermed overtage de beføjelser, som kommunalbestyrelserne er tillagt efter planloven. Ministeren kan gøre brug af beføjelsen i sager, der enten berører andre myndigheders opgaver eller i sager, der har større betydning.

Udtrykket ”berører andre myndigheders lovbestemte opgaver” omfatter efter bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1990-91, tillæg A, spalte 1773, alle opgaver inden for en myndigheds kompetence.

Ministerens kompetence til at overtage sager af større betydning indebærer, jf. bemærkningerne til et ændringsforslag til ovenstående lovforslag, at ministerens bemyndigelse alene tænkes udnyttet undtagelsesvis, når væsentlige overordnede interesser tilsiger det.

Ministeren kan med hjemmel i bestemmelsen overtage kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe afgørelser i konkrete sager – f.eks. om tilladelse efter § 35 i lov om planlægning. Ministeren kan også overtage kommunalbestyrelsens kompetence til at udarbejde konkrete planer. Beføjelsen kan også benyttes i forhold til igangværende planlægningsprocesser med den virkning, at et offentliggjort planforslag ikke kan vedtages endeligt. Der henvises herved i øvrigt til bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1990-91, tillæg A, spalte 1773.

Det foreslås med § 12, at ministeren for byer og landdistrikter efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige tilfælde kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter lov om planlægning i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil supplere den eksisterende adgang til call in i planlovens § 3, stk. 5, og den vil indebære en udvidet adgang til at gøre brug af call in, når det er relevant for realisering af en udpeget energipark.

Med den foreslåede bestemmelse vil ministerens adgang til call in ikke være begrænset til sager, der

har større betydning. Det vil betyde, at ministeren med hjemmel i bestemmelsen vil kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetence i alle sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil på samme måde som call in bestemmelsen i planlovens § 3, stk. 5, i princippet kunne omfatte både kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe konkrete afgørelser efter lov om planlægning og kommunalbestyrelsens kompetence til at udarbejde og vedtage planlægning. Ministeren vil med hjemmel i bestemmelsen – ligeledes på samme måde som den eksisterende bestemmelse i planlovens § 3, stk. 5, – kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetence i en igangværende planlægningsproces. Call in beføjelsen vil således ikke kunne bruges, hvis en plan er endeligt vedtaget. Ministeren vil i et sådant tilfælde være henvist til at søge planen ændret. Ministeren vil endvidere kunne overtage kompetencen for en del af en sag og for en afgrænset del af planlægningsprocessen.

Ministerens beslutning om call in af en beføjelse til at træffe en afgørelse eller vedtage en plan vil ikke indebære, at ministeren også overtager opgaven med at føre tilsyn med efterfølgende overholdelse af den pågældende afgørelse eller plan, medmindre dette måtte følge af beslutningen om call in.

Beføjelsen vil være begrænset til sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker. Dette indebærer ikke, at kompetencen kun omfatter afgørelser og planer, der geografisk er afgrænset til en udpeget energipark. Beføjelsen vil således også kunne anvendes i forhold til sager, der er lokaliseret helt eller delvis uden for en udpeget energipark. Det kan f.eks. være tilfældet for planlægning, der skal udarbejdes forud for opstilling af et VE-anlæg, der delvis er beliggende uden for en energipark.

Beføjelsen vil ikke være begrænset til sager, der vedrører selve opstillingen af vindmøller, solceller og tilknyttede anlæg. Beføjelsen vil også kunne anvendes i forhold til kommunalbestyrelsens beføjelser i sager, der har betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i energiparker, og sager, der vedrører forhold, der er nødvendige for anlæggene i energiparken. Det vil f.eks. kunne være sager om anlæg af nødvendig infrastruktur til anlæg i en udpeget energipark.

Ministeren vil med hjemmel i den foreslåede bestemmelse efter anmodning kunne beslutte at overtage en kommunalbestyrelses kompetence efter planloven, hvis det efter drøftelse med kommunalbestyrelsen vurderes, at denne ikke i tilstrækkeligt omfang vil være i stand til at fremme sagen om opstilling af VE m.v. i en udpeget energipark. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at ministeren for byer og landdistrikter vurderer, at brug af call in vil føre til en hurtigere myndighedsbehandling af det ansøgte projekt.

Ministeren vil i særlige tilfælde også kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetencer af egen drift. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at ministeren for byer og landdistrikter vurderer, at brug af call in vil bidrage væsentlig til at fremme realiseringen af energiparken, som er udpeget af ministeren med kommunalbestyrelsens tilslutning. Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor kommunen efter udpegningen af en energipark, ikke kan sikre den nødvendige fremdrift af myndighedsbehandlingen af et projekteret anlæg – f.eks. på grund af andre store projekter i kommunen, men hvor kommunen alligevel ikke selv anmoder ministeren om at overtage opgaven.

Ministeren vil ved vurderingen af, om beføjelsen skal overtages, kunne lægge vægt på oplysninger fra kommunalbestyrelsen om status og fremdrift i behandling af sager om opstilling af VE-anlæg m.v. i energiparken, der er tilvejebragt via Miljøministeriet i medfør af regler fastsat med hjemmel i den foreslåede § 16.

Til § 13

Kommunalbestyrelsen er efter miljøvurderingslovens § 17, stk. 1, som udgangspunkt myndighed for behandling af sager vedrørende projekter på land, der er omfattet af lovens bilag 1 eller 2, herunder for vurderingen af, om projekter omfattet af bilag 2 på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Miljøvurderingsloven og regler udstedt i medfør heraf fastsætter dog en række undtagelser hertil. Det følger således bl.a. af § 3 i bekendtgørelse nr. 806 af 14. juni 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, at Miljøstyrelsen varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser efter loven for en række projekter. Dette omfatter f.eks. projekter, hvor staten er bygherre, projekter hvor Energinet er bygherre samt infrastrukturanlæg, der i deres udstrækning berører mere end to kommuner, dog ikke kystbeskyttelsesprojekter. Derudover varetager Miljøstyrelsen også bl.a. kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for hele projektet i sager, hvor godkendelseskompetencen for hele eller hovedparten af det samlede projekt efter § 40 i lov om miljøbeskyttelse er henlagt til Miljøstyrelsen.

Efter miljøvurderingslovens § 17, stk. 5, kan miljøministeren i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser efter miljøvurderingsloven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning. Ifølge bemærkningerne kan grundlaget for at foretage en call in i en konkret sag være, at en afgørelse vil have konsekvenser ud over den enkelte kommunegrænse eller er af national eller international betydning. Det fremgår derudover, at beslutning om at overtage kompetencen som udgangspunkt skal træffes, før der er truffet afgørelse i sagen, samt at beslutning om at overtage kompetencen er ikke en afgørelse, der kan påklages, jf. Folketingstidende 2015-2016, tillæg A, L 147 som fremsat, side 112.

Efter naturbeskyttelseslovens § 67, stk. 1, kan miljøministeren beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at ministeren kan overtage afgørelser af mere vidtrækkende betydning, f.eks. hvor en afgørelse har konsekvenser ud over den enkelte kommunes grænser, eller er af national eller international betydning, jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1492.

Miljøministeren kan ligeledes efter miljøbeskyttelseslovens § 82, stk. 1, beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Det foreslås med § 13, at miljøministeren efter anmodning og i øvrigt i særlige tilfælde kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil supplere de eksisterende adgange til call in i henholdsvis naturbeskyttelseslovens § 67, stk. 1, miljøbeskyttelseslovens § 82, stk. 1, og miljøvurderingslovens § 17, stk. 5, og den vil indebære en udvidet adgang til at gøre brug af call in, når det er relevant for realisering af en udpeget energipark. Der vil således kunne være projekter, som både er omfattet af bestemmelsen om call in i denne lov og bestemmelserne om call in i naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven og miljøvurderingsloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil ministerens adgang til call in i sager efter lov om naturbeskyttelse, miljøbeskyttelsesloven og miljøvurderingsloven ikke være begrænset til sager, der har større betydning. Med hjemmel i bestemmelsen vil ministeren således kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetence i alle sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Med sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstillingen af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg sigtes til enhver administrativ sag, som kan have betydning for opstillingen af disse anlæg i energiparkerne.

Bestemmelsen vil bl.a. omfatte kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe konkrete afgørelser efter lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), men anvendelsesområdet er ikke begrænset til konkrete afgørelser. Ministeren vil med bestemmelsen også kunne overtage kompetencen for en del af en sag og for en afgrænset del af processen. Ministeren kan kun træffe beslutning om call in i en igangværende sag og således inden, der er truffet afgørelse i sagen af kommunalbestyrelsen.

Ministeren vil med hjemmel i bestemmelsen efter anmodning kunne beslutte at overtage en kommunalbestyrelses kompetence efter lov om naturbeskyttelse, miljøbeskyttelsesloven og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), hvis det efter drøftelse med kommunalbestyrelsen vurderes, at denne ikke i tilstrækkeligt omfang vil være i stand til at fremme sagen om opstilling af VE-anlæg m.v. i en udpeget energipark. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at miljøministeren vurderer, at brug af call in vil føre til en hurtigere myndighedsbehandling af det ansøgte projekt.

Ministeren vil også i særlige tilfælde kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetencer af egen drift. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at miljøministeren vurderer, at brug af call in vil bidrage væsentlig til at fremme realiseringen af energiparken, som er udpeget af ministeren for byer og landdistrikter med kommunalbestyrelsens tilslutning. Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor kommunen efter udpegningen af en energipark, ikke kan sikre den nødvendige fremdrift af myndighedsbehandlingen af et projekteret anlæg – f.eks. på grund af andre store projekter i kommunen, men hvor kommunen alligevel ikke selv anmoder ministeren om at overtage opgaven.

Ministeren vil ved vurderingen af, om beføjelsen skal overtages, kunne lægge vægt på oplysninger fra kommunalbestyrelsen om status og fremdrift i behandling af sager om opstilling af VE-anlæg m.v. i energiparken, der er tilvejebragt i medfør af regler fastsat med hjemmel i den foreslåede § 16.

Ministerens beslutning om call in af en beføjelse efter naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven eller miljøvurderingsloven vil ikke indebære, at ministeren også overtager opgaven med at føre tilsyn med efterfølgende overholdelse af den pågældende afgørelse, medmindre dette følger udtrykkeligt af beslutningen om call in.

Til § 14

Kulturministeren kan i medfør af museumslovens § 29 1, stk. 1, beslutte at overtage kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe afgørelse om dispensation fra beskyttelsen af sten- og jorddiger i sager, der berører andre myndigheders opgaver eller har større betydning.

Det følger af museumslovens § 29 j, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1.

I § 29 j, stk. 2, foreslås, jf. lovforslagets § 22, nr. 1, indsat som 2. pkt., at kommunalbestyrelsen for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, desuden kan gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Det foreslås i § 14, at kulturministeren efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige

tilfælde kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter museumslovens § 29 j, stk. 2, i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Bestemmelsen vil supplere den eksisterende adgang til call in i museumslovens § 29 l, stk. 1, og den vil indebære en udvidet adgang til at gøre brug af call in, når det er relevant for realisering af en udpeget energipark.

Med den foreslåede bestemmelse vil ministerens adgang til call in ikke være begrænset til sager, der vedrører andre myndigheders områder eller har større betydning. Det vil betyde, at ministeren med hjemmel i bestemmelsen vil kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetence i alle sager efter museumslovens § 29 j, stk. 2, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for opstilling af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparker.

Ministeren vil med hjemmel i bestemmelsen efter anmodning kunne beslutte at overtage en kommunalbestyrelses kompetence efter museumslovens § 29 j, stk. 2, hvis det efter drøftelse med kommunalbestyrelsen vurderes, at denne ikke i tilstrækkeligt omfang vil være i stand til at fremme sagen om opstilling af VE-anlæg m.v. i en udpeget energipark. Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at kulturministeren vurderer, at brug af call in vil føre til en hurtigere myndighedsbehandling af det ansøgte projekt.

Ministeren vil også i særlige tilfælde kunne overtage kommunalbestyrelsens kompetencer af egen drift.

Det vil i en sådan sammenhæng være en forudsætning, at kulturministeren vurderer, at brug af call in vil bidrage væsentlig til at fremme realiseringen af energiparken, som er udpeget af ministeren for byer og landdistrikter med kommunalbestyrelsens tilslutning. Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor kommunen efter udpegningen af en energipark, ikke kan sikre den nødvendige fremdrift af myndighedsbehandlingen af et projekteret anlæg – f.eks. på grund af andre store projekter i kommunen, men hvor kommunen alligevel ikke selv anmoder ministeren om at overtage opgaven.

Ministeren vil ved vurderingen af, om beføjelsen skal overtages, kunne lægge vægt på oplysninger fra kommunalbestyrelsen om status og fremdrift i behandling af sager om opstilling af VE-anlæg m.v. i energiparken, der er tilvejebragt via Miljøministeriet i medfør af regler fastsat med hjemmel i den foreslåede § 16.

Til § 15

Det foreslås i § 15, at ministeren for byer og landdistrikter kan pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe oplysninger til brug for udpegning af arealer som energiparker, herunder for behandling af forslag til arealer, jf. § 4, stk. 1.

Med bestemmelsen vil ministeren for byer og landdistrikter kunne pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe oplysninger, der vurderes at være relevante for udpegning af energiparker efter loven, herunder for vurderingen af forslag til arealer, der kan udpeges som energipark. Ministeren vil herunder kunne fastsætte en frist for tilvejebringelsen af sådanne oplysninger.

De relevante oplysninger forventes generelt at blive tilvejebragt i dialog med kommunalbestyrelsen, bl.a. fordi der kun vil blive udpeget energiparker, som kommunalbestyrelsen har givet sin tilslutning til, og som dermed er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens ønske om at fremme projektet.

Det forventes, at den foreslåede § 15 alene vil blive anvendt undtagelsesvist, hvor der måtte vise sig behov for oplysninger, der ikke umiddelbart kan tilvejebringes i dialog med kommunalbestyrelsen. Be-

stemmelsen forventes således særligt at kunne være relevant ved behandlingen af forslag, der ikke er indgivet af kommunalbestyrelsen, og hvor de nødvendige oplysninger ikke har kunnet tilvejebringes på anden måde.

Med bestemmelsen kan ministeren for byer- og landdistrikter pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe oplysninger, herunder kommunalbestyrelsens vurderinger, om forhold, der varetages af kommunalbestyrelsen, og som generelt må forventes at kunne tilvejebringes af kommunalbestyrelsen uden et stort ressourceforbrug. Det vil f.eks. kunne omhandle supplerende oplysninger om anvendelses- og beskyttelsesinteresser, der varetages af kommunalbestyrelsen, eller kommunalbestyrelsens vurdering af planlægningsmæssige forhold i relation til ønsker om at kunne muliggøre PtX-anlæg eller anden erhvervsmæssig bebyggelse i energiparken.

Til § 16

Det foreslås i § 16, at miljøministeren kan fastsætte regler om pligt for kommunalbestyrelsen til at indbette og ajourføre oplysninger om behandling af ansøgninger om etablering af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i energiparker.

Med bemyndigelsen vil miljøministeren kunne fastsætte regler om, at kommunerne skal sende oplysninger om milepæle for sagsbehandlingen af konkrete projekter om etablering af anlæg i energiparkerne. Milepælene omfattet af en eventuel indberetningspligt vil bl.a. kunne omfatte kommunens igangsættelse af idéfase for lokalplan og miljøvurdering, kommunens udarbejdelse af afgrænsningsrapport, bygherrens fremsendelse af miljøkonsekvensrapport, kommunens bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten, kommunens udarbejdelse af lokalplanforslag, kommunens offentlige høring over udkast til hhv. lokalplanforslag, tilladelser efter miljøvurderingsloven og miljøkonsekvensrapport, samt kommunens endelige afgørelser om lokalplan og miljøvurdering.

Til § 17

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Til § 18

Til nr. 1

Det følger af planlovens § 11, stk. 4, om det planretlige hierarki, at kommuneplaner ikke må stride mod bl.a. landsplandirektiver udstedt med hjemmel i planlovens § 3 samt nærmere bestemt planlægning efter anden lovgivning.

Det foreslås, at der i § 11, stk. 4, efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»7) regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,«.

Den foreslåede ændring vil betyde, at en kommuneplan ikke må stride mod regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker.

Til nr. 2

Det følger af planlovens § 13, stk. 1, om det planretlige hierarki, at lokalplaner ikke må stride mod bl.a. landsplandirektiver, kommuneplaner samt nærmere bestemt planlægning efter anden lovgivning.

Det foreslås, at der i § 13, stk. 1, efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»8) regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,«.

Den foreslåede ændring vil betyde, at en lokalplan ikke må stride mod regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker.

Til nr. 3

Det følger af planlovens § 15, stk. 5, at en lokalplan kan indeholde bestemmelse om undtagelser fra § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, og § 19 i lov om naturbeskyttelse, jf. § 65, stk. 1 og 2, i lov om naturbeskyttelse, som er nødvendige for lokalplanens virkeliggørelse.

Efter bestemmelsen kan en lokalplan indeholde én dispensation eller flere dispensationer fra naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer, når lokalplanernes bestemmelser og redegørelsesdel er tilstrækkeligt detaljerede og udtrykkeligt angiver og begrundes, hvilke dispensationer efter naturbeskyttelseslovens §§ 16-19 lokalplanen indeholder.

De dispensationer, som lokalplanen måtte indeholde, er en afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1 eller 2, og en afgørelse om dispensation, der er indeholdt i en lokalplan, skal derfor også meddeles inden for de rammer, der følger af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1, og 2. Det betyder, at der efter bestemmelsen kun kan gøres undtagelse fra naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, § 17, stk. 1 og § 19, og kun i særlige tilfælde fra lovens § 18, stk. 1.

Med lovforslagets § 19, nr. 3, foreslås indført et nyt stk. 3 i naturbeskyttelseslovens § 65, der regulerer kommunernes adgang til at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens §§ 16-19 til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i en energipark, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Det foreslås i planlovens § 15, stk. 5, at ændre ”stk. 1 og 2” til: ”stk. 1-3”.

Den foreslåede ændring vil indebære, at det af planlovens § 15, stk. 5, vil følge, at en lokalplan kan indeholde bestemmelse om undtagelser fra § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, og § 19 i lov om naturbeskyttelse, jf. § 65, stk. 1-3, i lov om naturbeskyttelse, som er nødvendige for lokalplanens virkeliggørelse.

Den foreslåede ændring vil betyde, at lokalplaner også vil kunne indeholde dispensationer fra naturbeskyttelseslovens §§ 16-19, jf. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3 – altså dispensationer, der meddeles til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i en energipark, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Forslaget vil – som det også er tilfældet med dispensationer efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1 og 2, der efter gældende ret kan indeholdes i en lokalplan – ikke ændre på, at en bestemmelse om undtagelse fra naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer, jf. §§ 16-19, vil være en afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, jf. lovforslagets § 19, nr. 3.

Kommunalbestyrelsen vil fortsat bl.a. skulle sikre, at lokalplanens bestemmelser og redegørelsesdel er tilstrækkeligt detaljerede til at opfylde de krav til indhold og begrundelse, der ville gælde for undtagelser fra naturbeskyttelseslovens §§ 16-19 uden for en lokalplan.

Den foreslåede ordning vil ikke give kommunalbestyrelsen mulighed for at ophæve en bygge- eller

beskyttelseslinje, idet kompetencen hertil fortsat vil tilkomme miljøministeren (Miljøstyrelsen), jf. naturbeskyttelseslovens § 69, stk. 1.

Det bemærkes i øvrigt, at underretningsreglerne i § 5 i bekendtgørelse nr. 1066 af 21. august 2018 om bygge- og beskyttelseslinjer (byggelinjebekendtgørelsen) også vil gælde for dispensationer fra naturbeskyttelseslovens §§ 16-19, jf. § 65, stk. 3, der er indeholdt i en lokalplan.

Endvidere vil lokalplanens dispensationer i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, kunne pålægges til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Endelig vil dispensationer efter naturbeskyttelseslovens §§ 16-19, jf. § 65, stk. 3, bortfalde efter den almindelige frist for bortfald på 3 år efter naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2, uanset om dispensationen meddeles i en lokalplan eller særskilt.

Kommunalbestyrelsen vil kunne stille vilkår til en bestemmelse om undtagelse (dispensation) fra naturbeskyttelseslovens §§ 16-19 i lokalplanen, jf. § 65, stk. 3. Kommunalbestyrelsen vil herunder kunne stille vilkår om, at dispensationen skal have en kortere gyldighed end, hvad der fremgår af naturbeskyttelsesloven.

Til nr. 4

Det følger af planlovens § 19, stk. 3, at en bestemmelse i en lokalplan, som er fastlagt i overensstemmelse med regler efter § 3, dvs. et landsplandirektiv, kun kan fraviges med ministerens samtykke.

Beføjelsen til at samtykke til en dispensation er delegeret til Plan- og Landdistriktsstyrelsen, jf. § 2, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 470 af 8. maj 2023 om henlæggelse af visse opgaver og beføjelser til Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

Det foreslås i § 19, stk. 3, at ændre ”regler eller beslutning efter § 3 eller en tilladelse efter § 15 b, stk. 3, eller en aftale med en nationalparkfond eller en statslig, regional eller kommunal myndighed” til: ”regler eller beslutning efter § 3, en tilladelse efter § 15 b, stk. 3, en aftale med en nationalparkfond eller en statslig, regional eller kommunal myndighed eller regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker”.

Den foreslåede ændring vil indebære, at regler efter § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker tilføjes til bestemmelsen.

Det vil betyde, at der ikke kan dispenseres fra en bestemmelse i en lokalplan for en energipark, som er fastlagt i overensstemmelse med en bekendtgørelse om udpegning til energipark, uden ministerens samtykke.

Til nr. 5

Det følger af planlovens § 29, stk. 1, at ministeren for byer og landdistrikter skal fremsætte indsigelse over for et forslag til en kommuneplan eller et kommuneplantillæg, der ikke er i overensstemmelse med bl.a. regler efter § 3, dvs. et landsplandirektiv.

Beføjelsen til at gøre indsigelse efter § 29, stk. 1, er delegeret til Plan- og Landdistriktsstyrelsen, jf. § 2, stk. 1, nr. 6, i bekendtgørelse nr. 470 af 8. maj 2023 om henlæggelse af visse opgaver og beføjelser til Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

Det foreslås i § 29, stk. 1, 1. pkt., at ændre: ”eller regler og beslutninger efter § 3” til: ”, regler og beslutninger efter § 3 eller regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker”.

Den foreslåede ændring vil indebære, at regler efter § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker tilføjes til bestemmelsen.

Det vil betyde, at ministeren også skal fremsætte indsigelse over for et forslag til en kommuneplan eller et kommuneplantillæg, der ikke er i overensstemmelse med regler i en bekendtgørelse om udpegning til energipark.

Til § 19

Til nr. 1

Fredningsnævnet kan til varetagelse af de formål, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 1, gennemføre fredninger af landarealer og ferske vande efter reglerne i lovens kapitel 6, jf. § 33, stk. 1.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. § 50, stk. 1.

Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger, jf. § 50, stk. 5.

Det foreslås, at der i § 50, stk. 1, efter 1. pkt. indsættes som nyt punktum:

»Fredningsnævnet kan for fredede arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, meddele dispensation til etablering af vindmøller og solcelleanlæg, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at fredningsnævnet får en ny mulighed for at meddele dispensation fra foreslåede eller gældende fredningsbestemmelser til etablering af vindmøller og solcelleanlæg i en energipark, der udpeges efter § 3, stk. 1, i dette lovforslag, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres. Fredningsnævnet kan for sådanne arealer meddele dispensation, uanset fredningens formål.

Det vil betyde, at fredningsnævnet vil kunne meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, i følgende tilfælde: (1) Dispensationen strider ikke mod fredningens formål, eller (2) dispensationen meddeles til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i en statsligt udpeget energipark og er nødvendig for, at energiparken kan realiseres. Den foreslåede ændring vil dermed medføre, at fredningsnævnet vil kunne meddele dispensation i strid med fredningens formål og i den sammenhæng vil kunne tillægge hensynet til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg til realiseringen af en energipark en særlig og større vægt.

Med dispensation til etablering af vindmøller eller solcelleanlæg menes også nødvendig dispensation til tekniske anlæg og anlægsarbejder i energiparken, der er nødvendige for etablering af de nævnte anlæg.

De øvrige regler i naturbeskyttelsesloven om dispensationer for fredninger vil også finde anvendelse for dispensationer til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i en statsligt udpeget energipark efter det foreslåede § 50, stk. 1, 2. pkt.

Ved vurderingen af, om der efter den foreslåede bestemmelse kan meddeles dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, vil det skulle tillægges vægt, om projektet til realisering af energiparken i sin helhed kan placeres uden for det fredede område, og om projektet i øvrigt kan tilpasses. Med

formuleringen »når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«, forudsættes det derfor, at energiparken ikke hensigtsmæssigt kan realiseres eller tilpasses i øvrigt uden for det fredede område.

Det vil betyde, at fredningsnævnet - når det er nødvendigt for at realisere konkrete, statsudpegede energiparker - vil kunne meddele dispensation i det omfang, en sådan dispensation ikke er i strid med Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Til nr. 2

Af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 3, følger det, at medmindre betingelserne i lovens § 65, stk. 3, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Det foreslås, at ”stk. 3” ændres til: ”stk. 4” i § 50, stk. 3.

Den foreslåede ændring forslås som en konsekvens af rykningen af § 65, stk. 3 og 4, jf. lovforslagets § 19, nr. 3.

Til nr. 3

Bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens §§ 16-19 regulerer en række bygge- og beskyttelseslinjer. Bygge- og beskyttelseslinjerne har til formål at regulere, hvor tæt på søer og åer, skove, fortidsminder og kirker der må placeres bebyggelse, foretages tilstandsændringer m.v.

Naturbeskyttelseslovens § 16 omhandler sø- og åbeskyttelseslinjen, § 17 omhandler skovbyggelinjen, § 18 omhandler fortidsmindebeskyttelseslinjen, og § 19 omhandler kirkebyggelinjen.

For sø- og åbeskyttelseslinjen er beskyttelseslinjen 150 m, for skovbygge-linjen er byggelinjen 300 m, for fortidsmindebeskyttelseslinjen er beskyttelseslinjen 100 m, og for kirkebyggelinjen er byggelinjen 300 m.

Beskyttelsen indebærer, at der som udgangspunkt er forbud mod forskellige aktiviteter inden for de enkelte bygge- og beskyttelseslinjer, dog med forskellige generelle undtagelser.

Kommunalbestyrelserne har kompetencen til at dispensere fra bygge- og beskyttelseslinjerne under visse omstændigheder, jf. naturbeskyttelseslovens § 65, imens miljøministeren har kompetencen til at reducere bygge- og beskyttelseslinjerne for nærmere angivne områder efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 69, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i §§ 16-19 om bygge- og beskyttelseslinjer, jf. § 65, stk. 1 og stk. 2. For § 18 gælder, at det kun er i særlige tilfælde, at der kan gøres undtagelse, jf. § 65, stk. 2.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen indebærer et forbud mod at ændre tilstanden. Fortidsmindebeskyttelseslinjen sikrer fortidsminderne værdi som landskabslementer. Derudover skal der tages hensyn til de arkæologiske lag og væsentlige skjulte fortidsminder, som ofte påtræffes inden for beskyttelseslinjen i nærheden af beskyttede fortidsminder.

Ved vurderingen af, om der kan meddeles dispensation fra §§ 16-19, er det afgørende, om formålet med det ansøgte er så væsentligt, at den generelle beskyttelsesinteresse bør vige.

I § 65 foreslås der efter stk. 2 indsat et nyt stk. 3, hvoraf det følger, at kommunalbestyrelsen for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, og § 19, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunalbestyrelsen skal kunne gøre undtagelser fra (dispensere fra) bygge- og beskyttelseslinjer (naturbeskyttelseslovens §§ 16-19) til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i en energipark, der udpeges efter § 3, stk. 1, i dette lovforslag, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Den foreslåede ændring vil medføre, at den konkrete vurdering af, om der kan dispenseres fra beskyttelsen i det enkelte område, skal foretages efter en ændret afvejning af de forskellige beskyttelseshensyn, således at hensynet til realiseringen af energiparken tillægges særlig og større vægt end efter hidtidig praksis. Lempelser på natur- og miljøområdet vil dog fortsat skulle ske under iagttagelse af EU-reguleringen på området.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om dispensation vil i hvert tilfælde skulle bero på en konkret vurdering af de konkret relevante forhold. Kommunalbestyrelsen skal herunder foretage en konkret afvejning af det pågældende beskyttelseshensyn over for hensynet til det ansøgte. Det skal indgå i afvejningen af den konkrete sag, at samfundsinteressen i at udbygge anlæg til produktion af vedvarende energi i udpegede energiparker medfører en forskydning af den vægt, der tillægges de naturbeskyttelsesmæssige hensyn, som bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven tilsigter at varetage. Der skal dog fortsat i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens formål varetages hensyn til de naturbeskyttelsesmæssige interesser.

Ved vurderingen af, om der efter den foreslåede bestemmelse kan gøres undtagelse fra naturbeskyttelseslovens §§ 16-19, vil det skulle tillægges vægt, om VE-anlæg m.v. i den udpegede energipark i sin helhed kan placeres uden for bygge- og beskyttelseslinjerne, og om projektet i øvrigt kan tilpasses. Med formuleringen »når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«, forudsættes det derfor, at energiparken ikke hensigtsmæssigt kan realiseres eller tilpasses i øvrigt uden for bygge- og beskyttelseslinjerne.

Med dispensation til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg menes også nødvendig dispensation til tekniske anlæg og anlægsarbejder i energiparken, der er nødvendige for etablering af de nævnte anlæg.

For naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, kan der efter gældende regler kun meddeles dispensation i særlige tilfælde. Med den foreslåede bestemmelse indføres en hjemmel til, at kommunen kan meddele dispensation, hvis det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres, og dermed skal der ikke længere foretages en vurdering af, om der foreligger et særligt tilfælde efter § 65, stk. 2.

Hvis der på et tidspunkt ikke længere er brug for de pågældende VE-anlæg, skal området i forhold til beskyttelseslinjerne betragtes, som hvis der aldrig har været opsat VE-anlæg i forhold til beskyttelseslinjerne. Opsætningen af VE-anlæg kan ikke siden hen bruges som argument for anden bebyggelse i det pågældende område. De udlagte områder kan heller ikke bruges som argument for, at man kan udbygge de nærliggende områder.

Det betyder, at kommunerne - når det er nødvendigt for at realisere konkrete, statsudpegede energiparker - vil kunne meddele dispensation i det omfang, en sådan dispensation ikke er i strid med Danmarks EU-retlige forpligtelser. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.2.1 om de særlige krav til vurdering af planer og projekters eventuelle påvirkning af Natura 2000-områder og eventuel konsekvensvurdering, og myndighedernes pligt til i administrationen af miljø- og naturbeskyttel-

seslovgivningen af påse, at visse plantearter samt visse arters yngle- eller rasteområder ikke ødelægges eller beskadiges, uanset om de befinder sig inden for eller uden for Natura 2000-områderne.

Til nr. 4

Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 4, træder afgørelser efter lovgivningen eller regler fastsat i medfør heraf, som indebærer fravigelse af beskyttelsen efter naturbeskyttelseslovens § 29 a, i stedet for dispensationer efter § 65, stk. 3, hvis afgørelsen er truffet under betingelser, som svarer til stk. 3, og som er fastsat i lovgivningen.

Det foreslås to steder i § 65, stk. 4, der bliver stk. 5, at ”stk. 3” ændres til: ”stk. 4”.

Den foreslåede ændring vil indebære, at henvisningen til naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, bliver ændret til naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 4. Ændringen foreslås som en konsekvens af rykningen, jf. lovforslagets § 19, nr. 3.

Til nr. 5

Efter naturbeskyttelseslovens § 67, stk. 2, kan miljøministeren fastsætte regler om kommunalbestyrelsens administration af § 21, stk. 5, § 27, stk. 1, og § 65, stk. 1 og 2.

Bemyndigelsen er bl.a. udnyttet til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens administration af undtagelse for naturbeskyttelseslovens §§ 16-19 i bekendtgørelse nr. 1066 af 21. august 2018 om bygge- og beskyttelseslinjer (byggelinjebekendtgørelsen). Byggelinjebekendtgørelsen fastsætter bl.a. regler om underretning og offentliggørelse af kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende naturbeskyttelseslovens §§ 16-19.

Det foreslås i § 67, stk. 2, at ændre: ”§ 65, stk. 1 og 2” til: ”§ 65, stk. 1-3”.

Den foreslåede ændring vil indebære, at miljøministeren også vil blive bemyndiget til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens administration af den foreslåede dispensationsordning i § 65, stk. 3, jf. lovforslagets § 19, nr. 3.

Den foreslåede ændring medfører, at byggelinjebekendtgørelsen også finder anvendelse for kommunalbestyrelsens administration af undtagelser i medfør af den foreslåede § 65, stk. 3.

Til § 20

Til nr. 1

Lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023 (skovloven), indeholder bestemmelser om fredskovspligt og anvendelsen af fredskovpligtige arealer.

Skovlovens §§ 3 og 4 beskriver fredskovspligtige arealer. Fredskovspligten omfatter bl.a. al offentligt ejet skov. I nogle tilfælde indtræder fredskovspligten dog først 20 år efter, at et skovareal erhverves af en offentlig myndighed, eller efter at skov etableres på et offentligt areal, jf. § 3, stk. 4 og 5.

Når særlige grunde taler for det, kan miljøministeren ophæve fredskovspligten på et areal, som ønskes anvendt til andet formål, jf. skovlovens § 6.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at der kun gives tilladelse til ophævelse af fredskovspligten, hvis den ønskede ændrede anvendelse af arealet eller det ansøgte projekt ikke kan ske uden

for fredskov, og hvis andre samfundsmæssige hensyn er vigtigere end hensynet til, at arealet bevares med fredskovspligt, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5315.

Det fremgår ligeledes af bemærkningerne, at det er den aktivitet, som arealet ønskes anvendt til, der er afgørende for, om fredskovspligten skal vige. Der tages efterfølgende stilling til, om det skal ske ved en dispensation fra fredskovspligten efter § 11 eller ved, at fredskovspligten ophæves efter § 6. Hvis der er tale om mindre eller midlertidige foranstaltninger eller foranstaltninger, der vedrører en enklave i skoven, bør der som udgangspunkt gives dispensation efter § 11. Derved bevares fredskovspligten, og der kan stilles vilkår om, at arealet skal retableres efter lovens formål, når dispensationen ikke længere er aktuel. Omvendt bør fredskovspligten ophæves efter § 6, hvis der er tale om foranstaltninger, som indebærer, at arealet ikke mere skal anvendes efter lovens formål, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5315.

Det følger af de gældende bestemmelser i §§ 39 og 39 a i skovloven, at miljøministeren kan fastsætte vilkår for afgørelser om bl.a. ophævelse af fredskovspligten efter § 6, herunder om, at et andet areal bliver fredskovspligtigt (erstatningsskov). De nærmere regler om erstatningsskov fremgår af bekendtgørelse nr. 60 af 21. januar 2019 om erstatningsskov og særlige regler vedrørende kystbeskyttelse på fredskovspligtige arealer m.v.

Det foreslås, at der i § 6 indsættes et nyt stk. 4, hvoraf det følger, at miljøministeren for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, kan ophæve fredskovspligten til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at miljøministeren (i praksis uddelegeret til Miljøstyrelsen) på arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, kan ophæve fredskovspligten til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Den foreslåede ændring vil medføre, at der ved en afgørelse om ophævelse af fredskovspligten i en udpeget energipark skal lægges særlig og større vægt på hensynet til realisering af energiparken.

Miljøstyrelsens afgørelse om ophævelse af fredskovspligt vil i hvert tilfælde skulle bero på en konkret vurdering af de relevante forhold. Miljøstyrelsen skal herunder foretage en konkret afvejning af de hensyn, der tilvejebringes ved etablering af energiparker, over for de hensyn, der varetages i skovloven, jf. lovens § 1. Den samfundsmæssige interesse i at udbygge anlæg til produktion af vedvarende energi for at sikre den grønne omstilling på energiområdet skal tillægges særlig stor betydning i denne afvejning.

Med ophævelse af fredskovspligten til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg menes også ophævelse med henblik på etablering af tekniske anlæg og anlægsarbejder i øvrigt energiparken, der er nødvendige for etablering af de nævnte anlæg.

Det er en forudsætning for ophævelse af fredskovspligten, at dette ikke er i strid med Danmarks EU-retlige forpligtelser, herunder de forpligtelser, der følger af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet.

Hvis Miljøstyrelsen finder, at fredskovspligten skal vige for projekter, der skal realisere en udpeget energipark, skal styrelsen tage stilling til, om dette skal ske ved en dispensation fra skovlovens § 11, stk. 1, jf. den foreslåede § 38, stk. 3 (se bemærkningerne til nr. 2), eller ved, at fredskovspligten ophæves. Hvis der er tale om mindre eller midlertidige foranstaltninger eller foranstaltninger, der vedrører en enklave i skoven, bør der som udgangspunkt gives dispensation efter § 11. Derved bevares fredskovspligten, og der kan stilles vilkår om, at arealet skal retableres efter lovens formål, når dispensationen ikke længere

er aktuel. Omvendt bør fredskovspligten ophæves efter § 6, hvis der er tale om foranstaltninger, som indebærer, at arealet ikke mere skal anvendes efter lovens formål.

Når der er truffet afgørelse om ophævelse af fredskovspligt på et areal, sørger miljøministeren (i praksis Miljøstyrelsen) for ajourføring af matriklen, jf. skovlovens § 41.

Til nr. 2

Skovloven indeholder bestemmelser om fredskovspligt og anvendelsen af fredskovspligtige arealer.

Skovlovens §§ 3 og 4 beskriver fredskovspligtige arealer. Fredskovspligten omfatter bl.a. al offentligt ejet skov. I nogle tilfælde indtræder fredskovs-pligten dog først 20 år efter, at et skovareal erhverves af en offentlig myndighed, eller efter at skov etableres på et offentligt areal, jf. § 3, stk. 4 og 5.

Skovlovens kapitel 3 indeholder bestemmelser om anvendelsen af fredskovspligtige arealer. Det følger bl.a. af de gældende bestemmelser i § 8, at fredskovspligtige arealer skal holdes bevokset med træer, og i § 11, stk. 1, at der ikke må opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald på fredskovspligtige arealer.

Miljøministeren kan dispensere fra reglerne om anvendelse af fredskovspligtige arealer, herunder § 11, stk. 1, når særlige grunde taler for det, jf. § 38.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at der kun gives dispensation fra reglerne om anvendelse af fredskovspligtige arealer, hvis den ønskede ændrede anvendelse af arealet eller det ansøgte projekt ikke kan ske uden for fredskov, og hvis andre samfundsmæssige hensyn er vigtigere end hensynet til, at arealet bevares med fredskovspligt, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5315. Det fremgår af bemærkningerne til skovlovens § 11, at der ved "samfundsmæssige hensyn" tænkes bl.a. på etablering af vej anlæg og ledningsanlæg til forsyning med el, gas og vand, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5322.

Det fremgår ligeledes af bemærkningerne, at det er den aktivitet, som arealet ønskes anvendt til, der er afgørende for, om fredskovspligten skal vige. Der tages efterfølgende stilling til, om det skal ske ved en dispensation fra fredskovspligten efter § 11 eller ved, at fredskovspligten ophæves efter § 6. Hvis der er tale om mindre eller midlertidige foranstaltninger eller foranstaltninger, der vedrører en enklave i skoven, bør der som udgangspunkt gives dispensation efter § 11. Derved bevares fredskovspligten, og der kan stilles vilkår om, at arealet skal reetableres efter lovens formål, når dispensationen ikke længere er aktuel. Omvendt bør fredskovspligten ophæves efter § 6, hvis der er tale om foranstaltninger, som indebærer, at arealet ikke mere skal anvendes efter lovens formål, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5315.

Det følger af de gældende bestemmelser i §§ 39 og 39 a i skovloven, at miljøministeren kan fastsætte vilkår for bl.a. afgørelser om dispensation fra fredskovspligten efter § 38, jf. § 11, stk. 1, herunder om, at et andet areal bliver fredskovspligtigt (erstatningsskov). De nærmere regler om erstatningsskov fremgår af bekendtgørelse nr. 60 af 21. januar 2019 om erstatningsskov og særlige regler vedrørende kystbeskyttelse på fredskovspligtige arealer m.v.

Det foreslås, at der i § 38 som *stk. 3* indsættes en bestemmelse, hvorefter miljøministeren for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, kan dispensere fra § 11, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at miljøministeren på arealer, der udpeges som energiparker

efter lov om statsligt udpegede energiparker, kan dispensere fra § 11, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres. Kompetencen er delegeret til Miljøstyrelsen.

Den foreslåede ændring vil indebære, at Miljøstyrelsen, for arealer der er beliggende i en energipark, i sin afgørelse om dispensation fra skovlovens § 11 om anvendelse af fredskovspligtige arealer, vil skulle lægge særlig stor vægt på betydning af den samfundsmæssige interesse i at realisere en udpeget energipark.

Miljøstyrelsens dispensation vil i hvert tilfælde skulle bero på en konkret vurdering af de relevante forhold. Miljøstyrelsen skal herunder foretage en konkret afvejning af de hensyn, der tilvejebringes ved etablering af energiparker, over for de hensyn, der varetages i skovloven, jf. lovens § 1. Den samfundsmæssige interesse i at udbygge anlæg til produktion af vedvarende energi for at sikre den grønne omstilling på energiområdet skal tillægges særlig stor betydning i denne afvejning.

Med dispensation til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg menes også dispensation til etablering af tekniske anlæg og anlægsarbejder i øvrigt energiparken, der er nødvendige for etablering af de nævnte anlæg.

Det er en forudsætning for at dispensere fra skovlovens § 11, stk. 1, at dette ikke er i strid med Danmarks EU-retlige forpligtelser, herunder de forpligtelser, der følger af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 20, nr. 1.

Til § 21

Til nr. 1

Efter råstoflovens § 5 a, stk. 1, udarbejder regionsrådet en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer (råstofplan). Råstofplanen udarbejdes på grundlag af regionens råstofkortlægning og skal omfatte en periode på mindst 12 år. Regionsrådet gennemgår råstofplanen hver fjerde år for at vurdere, om der er behov for justeringer eller revision.

I råstofplanen fastlægger regionsrådet de overordnede retningslinjer for råstofindvindingen, herunder udlæg af konkrete indvindingsområder (graveområder) og råstofinteresseområder, der udpeges for at sikre, at der ikke gennem anden planlægning sker udlæg til andre formål, der kan hindre råstofudnyttelsen. Retningslinjerne fastlægges på baggrund af en samlet vurdering af udviklingen i regionen og de hensyn, der er nævnt i råstoflovens § 3, hvilket bl.a. er hensynet til råstofressourcens omfang og kvalitet, erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelsen, en hensigtsmæssig byudvikling og infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg. Råstofindvinding skal som altovervejende hovedregel finde sted inden for de udlagte graveområder.

Det fremgår af råstoflovens § 5 a, stk. 3, at råstofplaner ikke må stride mod bl.a. regler og beslutninger efter § 3 i lov om planlægning.

Det foreslås, at der i § 5 a, stk. 3, efter ”planlægning,” indsættes ”regler fastsat i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker.”

Den foreslåede ændring vil indebære, at råstofplanen ikke må stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning, regler fastsat i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,

Natura 2000-planer efter miljømålsloven eller regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning.

Den foreslåede ændring vil betyde, at regionerne ikke må udarbejde en ny råstofplan, hvor arealer, der er udpeget som energipark ved regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker, udlægges til grave- eller interesseområder, med mindre indvindingen vil kunne sameksistere med energiparken.

Til § 22

Til nr. 1

Museumslovens § 29 j, stk. 2, indeholder regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at gøre undtagelse fra bestemmelsen i lovens § 29 a, stk. 1. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Kommunalbestyrelsen kan efter gældende ret kun i særlige tilfælde gøre undtagelse fra beskyttelsen af beskyttede sten- og jorddiger.

Det foreslås, at der i § 29 j, stk. 2, som 2. pkt. indsættes en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, desuden kan gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.

Med den foreslåede bestemmelse indføres en hjemmel til, at kommunalbestyrelsen tillige kan meddele dispensation med henblik på, at energiparken kan realiseres, og dermed skal der ikke længere foretages en vurdering af, om der foreligger et særligt tilfælde efter § 29 j, stk. 2. Der er derfor tale om en lempelse i forhold til gældende regler for så vidt angår statslige energiparker. Den foreslåede ændring vil medføre, at den konkrete vurdering af, om der kan dispenseres fra beskyttelsen i det enkelte område, skal foretages efter en ændret afvejning af de forskellige beskyttelseshensyn, således at hensynet til realiseringen af energiparken tillægges særlig og større vægt end efter hidtidig praksis.

Kommunalbestyrelsens dispensation skal i hvert enkelt tilfælde fortsat bero på en konkret vurdering af de konkret relevante forhold. Kommunalbestyrelsen skal herunder foretage en konkret afvejning af det pågældende beskyttelseshensyn over for hensynet til det ansøgte. Det skal indgå i afvejningen af den konkrete sag, at samfundsinteressen i at udbygge anlæg til produktion af vedvarende energi for at sikre den grønne omstilling på energiområdet kan medføre en forskydning af den vægt, der tillægges de kulturhistoriske, landskabelige og biologiske hensyn, som bestemmelsen i museumsloven tilsigter at varetage. Der skal dog fortsat i overensstemmelse med museumslovens formål varetages de tre beskyttelseshensyn, der ligger til grund for digernes beskyttelse: digernes kulturhistoriske, biologiske og landskabelige værdi. Hensynet til den overordnede samfundsinteresse for at realisere energiparkerne vil dog fremadrettet veje tungere end hidtil.

Kommunalbestyrelsen bør vise tilbageholdenhed med at give dispensation til helt at fjerne diger af høj beskyttelsesværdi, såfremt at digerne ikke er til direkte hinder eller til væsentlig ulempe for gennemførelse af projektet. Diger af høj beskyttelsesværdi er f.eks. stendiger, tangdiger, diger af høj alder, landskabeligt markante diger, diger med særlige eller krogede forløb, diger, som udgør en del af et større sammenhængende og velbevaret digesystem eller diger, som er levested for truede eller sjældne arter.

Ved vurderingen af, om der efter den foreslåede bestemmelse kan gøres undtagelse fra museumslovens § 29 a, stk. 1, bør det tillægges vægt, om projektet kan tilpasses med henblik på at bevare de pågældende diger. Med formuleringen, ”når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres”, forudsættes det

derfor, at energiparken ikke hensigtsmæssigt kan realiseres eller tilpasses i øvrigt uden for områder med beskyttede sten- og jorddiger.

Med dispensation til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg menes også dispensation til etablering af tekniske anlæg og anlægsarbejder i øvrigt i energiparken, der er nødvendige for etablering af de nævnte anlæg. Kommunalbestyrelsen kan efter gældende ret give tilladelse til gennembrud på beskyttede diger. Der vil også i disse tilfælde fortsat skulle foretages en konkret vurdering forud for, at der meddeles dispensation.

Ved kommunalbestyrelsens vurdering af, hvorvidt der kan gives dispensation til fjernelse af et beskyttet dige efter loven, bør der ud fra en konkret vurdering stilles vilkår om arkæologisk registrering og naturvidenskabelig datering i videst muligt omfang af de ønskede fjernede diger med høj kulturhistorisk værdi eller alder, f.eks. ejerlavsdiger. Formålet er at dokumentere den arkivalske kildeværdi og det kulturhistoriske udsagn, som digerne besidder, og som ellers vil gå tabt for eftertiden ved realiseringen af et energiparksprojekt. Med en arkæologisk registrering menes der som minimum et tværsnit gennem diget for at dokumentere digets opbygning samt profiltegninger og fotodokumentation af diget. Ved diger af høj kulturhistorisk værdi og alder bør der desuden stilles vilkår om naturvidenskabelig datering, såfremt forholdene er til det. For alle diger, også diger uden høj kulturhistorisk værdi, bør der ud fra en konkret vurdering stilles vilkår om forudgående fotodokumentation samt beskrivelse af digernes opbygning og dimensioner forud for eventuel fjernelse. Denne dokumentation er nødvendig i de tilfælde, hvor digerne efterfølgende ønskes reetableres ved projekter, der er tidsafgrænset, eller hvor dispensationen ikke længere er relevant.

De foreslåede ændringer medfører i øvrigt ikke nogen ændringer i forhold til kommunalbestyrelsens mulighed for at stille vilkår i forbindelse med dispensation.

Ændringerne medfører, at kommunerne – når det er nødvendigt for at realisere konkrete, statsudpegede energiparker – vil kunne gøre undtagelse fra beskyttelsen i det omfang, en sådan dispensation ikke er i strid med Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Den foreslåede mulighed for at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter § 29 j, stk. 2, jf. lovforslagets § 14, vil også omfatte kompetencen til at meddele dispensation efter det foreslåede § 29 j, stk. 2, 2. pkt.

Til § 23

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, da sagsområdet er overtaget af Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 18

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 223 af 1. marts 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 4, indsættes efter nr. 6 som nyt nummer:

»7) regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,«.

Nr. 7 og 8 bliver herefter nr. 8 og 9.

2. I § 13, stk. 1, indsættes efter nr. 7 som nyt nummer:

»8) regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,«.

Nr. 8 og 9 bliver herefter nr. 9 og 10.

3. I § 15, stk. 5, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.

4. I § 19, stk. 3, ændres: »regler eller beslutning efter § 3 eller en tilladelse efter § 15 b, stk. 3, eller en aftale med en nationalparkfond eller en statslig, regional eller kommunal myndighed« til: »regler eller beslutning efter § 3, en tilladelse efter § 15 b, stk. 3, en aftale med en nationalparkfond eller en statslig, regional eller kommunal myndighed eller regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker«.

5. I § 29, stk. 1, 1. pkt., ændres: »eller regler og beslutninger efter § 3« til: », regler og beslutninger efter § 3 eller regler udstedt i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker«.

§ 11. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Kommuneplanen må ikke stride mod

1-8) ---

Stk. 5-13. ---

§ 13. Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe lokalplaner efter reglerne i kapitel 6. En lokalplan må ikke stride mod

1-9) ---

Stk. 2-9. ---

§ 15. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. En lokalplan kan indeholde bestemmelse om undtagelser fra § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, og § 19 i lov om naturbeskyttelse, jf. § 65, stk. 1 og 2, i lov om naturbeskyttelse, som er nødvendige for lokalplanens virkeliggørelse.

Stk. 6-16. ---

§ 19. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. En bestemmelse i en lokalplan, hvis indhold er fastlagt i overensstemmelse med regler eller beslutning efter § 3 eller en tilladelse efter § 15 b, stk. 3, eller en aftale med en nationalparkfond eller en statslig, regional eller kommunal myndighed, kan kun fraviges med ministeren for byer og landdistrikters henholdsvis den pågældende myndigheds samtykke.

Stk. 4. ---

§ 29. Ministeren for byer og landdistrikter skal fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, klimabeskyttelse, kulturarvs- og

landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning.

Stk. 2-3. ---

§ 50. Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Reglerne i § 66 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Medmindre betingelserne i § 65, stk. 3, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan

1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller

2) ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Stk. 4-5. ---

§ 65. ---

Stk. 2-3---

Stk. 4. Afgørelser efter lovgivningen eller regler fastsat i medfør heraf, som indebærer fravigelse af beskyttelsen efter § 29 a, træder i stedet for dispensationer efter stk. 3, hvis afgørelsen er truffet under betingelser, som svarer til stk. 3, og som er fastsat i lovgivningen.

§ 67. ---

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens administration af § 21, stk. 5, § 27, stk. 1, og § 65, stk. 1 og 2.

§ 19

I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022, som ændret ved § 2 i lov nr. 1790 af 28. december 2023 og § 10 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 50, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Fredningsnævnet kan for fredede arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, meddele dispensation til etablering af vindmøller og solcelleanlæg, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

2. I § 50, *stk. 3*, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

3. I § 65 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Kommunalbestyrelsen kan for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, og § 19, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

4. To steder i § 65, *stk. 4*, der bliver stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

5. I § 67, *stk. 2*, ændres »§ 65, stk. 1 og 2« til: »§ 65, stk. 1-3«.

§ 6. ---

Stk. 2-3. ---

§ 38. ---

Stk. 2. ---

§ 5 a. --

Stk. 2. ---

Stk. 3. Råstofplanen må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning, Natura 2000-planer efter miljømålsloven eller regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning.

Stk. 4. ---

§ 29 j. --- *Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1.

Stk. 3-9. ---

§ 20

I lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023, som ændret ved § 33 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 og § 11 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 6 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Miljøministeren kan for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, ophæve fredskovspligten til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

2. I § 38 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Miljøministeren kan for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, dispensere fra § 11, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«

§ 21.

I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017, som ændret senest ved § 9 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 5 a, *stk. 3*, indsættes efter ”planlægning,”: ”regler fastsat i medfør af § 3, stk. 1, i lov om statsligt udpegede energiparker,”.

§ 22.

I museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014, som ændret ved § 46 i lov nr. 1715 af 27. december 2016 og § 1 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 29 j, *stk. 2*, indsættes som 2. pkt.: »Kommunalbestyrelsen kan for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, desuden gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt for, at energiparken kan realiseres.«